NASLOV

V tej številki barvni stenski koledar

Leto XXXIII
Št. 70

Murska Sobota,
24. decembra 1981

CENA 10 DIN

VESTNIK

SREČNO '82

Poljske razglednice

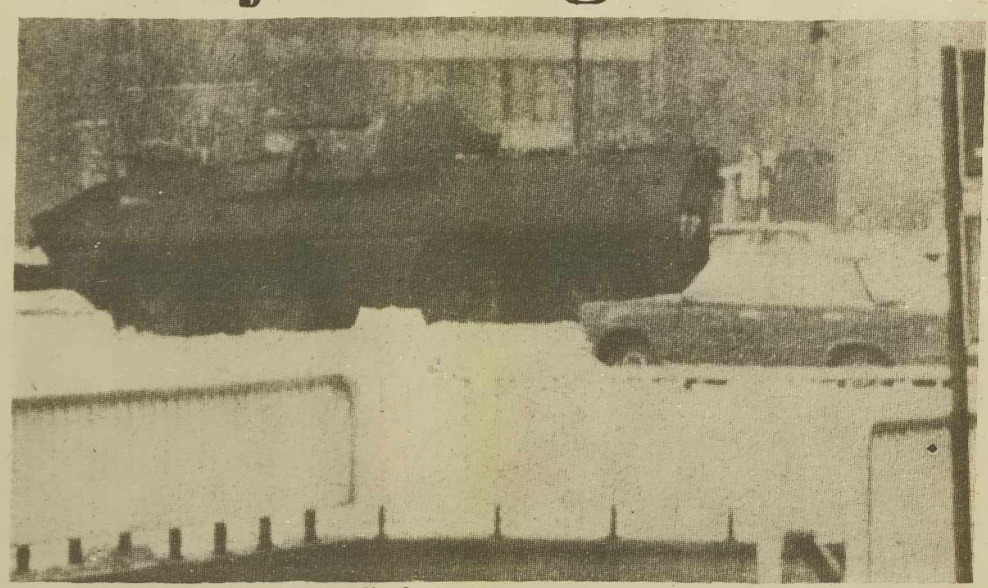

Vojaški oklopnik tipa BTR na ulicah

Oklopna vozila in vozila s pripadniki varnostnih sil pred stavbo poljske akademije znanosti in varšavske univerze

Prizor s ceste proti Gdanjsku: tanki in vojaška vozila

O Poljski le Poljaki

V zvezi z dogodki na Poljskem je član CK ZKJ in predsednik komisije predsedstva CK ZKS za mednarodno sodelovanje ZK Slovenije Jože Smole v izjavi za ljubljansko televizijo dejal, da je Zveza komunistov Jugoslavije pri ocenjevanju dogajanja na Poljskem dosledno izhajala iz načelnih izhodišč, ki so znana tako jugoslovanski kot tudi svetovni javnosti.

»Ob najnovejših hudih zapletih, ki jih je povzročila uvedba vojnega stanja na Poljskem«, je dejal Jože Smole, »je potrebno ponoviti vsaj dve naši osrednji izhodiščni točki. Prva je ta, da imajo samo Poljaki, še posebej pa poljski delavski razred in delovni ljudje pravico, da samostojno, suvereno, neodvisno, brez slehernega nasilnega poseganja in vmešavanja rešujejo probleme Poljske in rešujejo družbene odnose, kot jim najbolj ustreza. Nihče nima pooblastila, da jim to pravico krati ali omejuje. S tega gledišča smo se odločno upirali vsem pojavom vmešavanja v notranje zadeve Poljske, ne samo proti neposrednemu vmešavanju, marveč proti vsem oblikam posrednega in prikritega vmešavanja od zunaj.«

»Druga naša izhodiščna točka pa je povezana z našim globokim prepričanjem, da bi resnično, vsestransko uveljavljanje socialističnih razrednih pravic delavskega razreda in delovnih ljudi Poljske pomenilo vsebinsko krepitev socializma na Poljskem, saj bi — kar je za družbeni napredek najbolj pomembno — odpiralo perspektivo razvoja socializma. Povedano drugače: odtujevanje delavca od odločanja pomeni slabitev socializma in dejansko odpira vrata za vdor protisocialističnih in protikomunističnih sil. Protislovja, ki jih prinaša graditev socializma, se lahko uspešno razrešujejo samo, če se nenehno odpira prostor za dejansko odločanje delavcev in delovnih ljudi o rezultatih njihovega dela.«

»Izhajajoč z teh znanih načelnih stališč je popolnoma jasno, kakšen je naš odnos do uvedbe vojnega stanja na Poljskem. Vsi vemo, da se na Poljskem ni postavljala dilema: ali socializem ali obnovitev kapitalističnega sistema. Osnovni vzroki krize,« je zaključil Jože Smole, »so v tem, da je bilo onemogočeno, da bi se razvijal takšen socialistični sistem, v katerem bi bil delavski razred odločujoč dejavnik, v katerem bi odločali delovni ljudje.«

Streli v Katowicah

Poljska vojska, ki je v nedeljo zjutraj prevzemala oblast, je ta vstop v areno zgodovine pospremila z znamenji, ki jih za nacionalne simbole in patriotizem občutljivo poljsko prebivalstvo ni moglo spregledati. Ko je dal general Wojciech Jaruzelski nad poslopjem centralnega komiteja PZDP dvigniti nacionalno zastavo, je to simboliko — simboliko s pomembnim sporočilom — podprl tudi z besedami: v hipu, ko so oborožene sile ustavile proces demokratičnega soočanja in političnega reševanja krize, je vojsko predstavil kot združevalno nacionalno silo, katere temeljna gonilna sila naj bi bila patriotizem in skrb za neodvisnost in poljsko integriteto. In hkrati kot silo, ki ne bo dopustila, da bi se Poljska vrnila v čase pred avgustom 1980.

Toda pot v pekel je — očitno tudi tokrat — tlakovana z dobrimi nameni. Vojaški poseg je le zaostril tisto osnovno protislovje, ki tare poljsko družbo, protislovje med državnopartijskim monopolom na oblasti na eni strani in ambicijami delavskega razreda, da vzame svojo usodo v lastne roke, na drugi. Že sama uvedba vojnega stanja, ki je odpravila demokratično soočanje in uveljavila logiko sile, je vračanje k staremu stanju; kako neizprosna je logika sile, pa je pokazala sreda, ko je pod streli varnostnih oddelkov padlo sedem katoviških rudarjev. Militarizacija socializma se očitno ne more ogniti čvrsti roki, ki se obrne proti lastnemu delavskemu razredu.

Ni pomenbo, kdo je — izzvan ali ne — pritisnil na petelina. V Katowicah so streljali v imenu vojaškega sveta in poljskih oboroženih sil, ki za Poljake poslej ne bodo več tisto, kar so bile. In mar niso ti streli tudi znamenje nekega zakrknjenega dogmatizma, ki ne zna in predvsem noče premostiti prepada med seboj in svojim delavskim razredom?

(po DELU)

Drugi o dogodkih na Poljskem

General Jaruzelski se obnaša kot judoist: ne išče spopada z gigantom, marveč skuša prestreči njegove udarce in izkoristiti napake v svoje dobro. Njegova naloga je težavna in treba je jasno povedati, da je kriva za hude probleme delovanja poljske partije od prvih povojnih let pa do včeraj. Aretacija bivšega sekretarja partije Giereka kaže, da je Jaruzelski upošteval tudi to dejstvo.

Glavna krivda poljske partije, ki je bila na oblasti, je, da je popolnoma negirala družbo okoli sebe. Ničesar ni moglo in ni smelo obstajati zunaj partije. Toda na svetu ni sile, ki bi lahko za daljši čas zavrla težnjo družbe po lastni istovetnosti in iskanju možnosti izražanja te istovetnosti. Poljska partija tega ni razumela niti ob prvih dramatičnih pozivih, ki so prišli iz Gdanska. ,,Il Piccolo'', Trst

Izbira postaja za Poljake čedalje bolj dramatična: svoboda ali življenje. Toda ni zanesljivo, da bi Poljska mogla kreniti po poti svobode, tudi če bi tisoči njenih sinov izgubili življenje. Poljska drama je namreč nova in dramatična posledica jaltskega sindroma, po katerem so svet razdelili na dve vplivni coni. Vse bolj je očitno, da ZDA raje ne bodo izzivale Sovjetov, ker se pač bojijo povračilnih ukrepov. Cerkev, ki se po svojem poslanstvu postavlja na stran šibkih, je spodbujala prizadevanja Solidarnosti. Zdaj pridiga v prid zmernosti. Ljubši so ji pač živi verniki, kajti od molitve na njihovih grobovih ne bi ničesar imela. Poljsko ljudstvo, junaško in mučeniško, trpi lakoto in mraz, toda z vdanostjo in jezo se bo moralo ukloniti močnejšemu. ,,Corse Matin'', Nica

Dogodki, kakršni se trenutno vrstijo na Poljskem, so vedno dober vatel za merjenje avtonomije raznih komunističnih nasproti Moskvi, in naj gre za one na Zahodu ali za one, ki so na oblasti na Vzhodu. Ob takih dogodkih se namreč pokažeta v vsej luči dve bistveni zamisli: notranja svoboda in zunanja neodvisnost v socialističnem režimu, z drugimi besedami, kohezija sovjetskega bloka. Pahljača mnenj, ki so jih izrazile KP vzhodne Evrope, je vsaj ozko razprta, da ne rečemo še kaj več. Poučnejše pa so reakcije zahodnih KP. Zaradi teh reakcij je po afganistanski krizi znova doživela pretres tista solidarnost med partijami francoskih, italijanskih in španskih komunistov, ki nam je nekdaj spričo stičnih točk dovoljevala govoriti o ,,evrokomunizmu''.

,,Le Monde'', Pariz

V žarišču dogodkov

POLJSKA KRIZA SE JE ZAČELA LANI POLETI. IZ KRONOLOGIJE NAJPOMEMBNEJŠIH DOGODKOV V TEJ DRŽAVI V ZADNJEM LETU IN POL JE MOČ IZLOČITI TELE:

POLJSKI KOLEDAR

1. julij 1980 — Poljska vlada drastično zviša cene mesa za 40 do 60 odstotkov

Sredina julija in začetek avgusta — Najprej se v Lublinu začne stavka železničarjev, ki se nato razširi na ves javni promet. Vlada ukaže, naj se delavci vrnejo na delo, vendar se stavke na jugu države še širijo.

10. avgusta — Na Poljskem je že 150 stavk.

14. avgust — V ladjedelnici Lenin v Gdansku delavci prevzamejo oblast in zahtevajo, naj se njihovi odpuščeni sodelavci vrnejo na delo. V uradni terminologiji prvič uporabljajo besedo »stavka«.

21. avgust — Prvi namestnik premiera Mjeczislaw Jagielski je imenovan za glavnega pogajalca s stavkajočimi.

24. avgust — Reorganizacija vlade. Premiera Edwarda Babiucha zamenja Jozef Pinkowski. Zamenjajo tri člane politbiroja.

29. avgust — Stavke se širijo na premogovnike.

31. avgust — V Gdansku se konča stavka s podpisom sporazuma med delavci in oblastmi.

3. september — Podpis sporazuma o koncu stavke v premogovnikih.

5. september — Izredna seja poljskega parlamenta in CK PZDP. Partijski voditelj Edward Gierek dobi srčni napad.

6. september — Zamenjajo Edwarda Giereka in namesto njega izvolijo Stanislawa Kanio.

7. september — Delavski voditelj Lech Walensa se sestane s kardinalom Višinskim.

17. september — Delegati organizacij neodvisnih sindikatov v Gdansku se sestanejo in razglasijo Solidarnost za nacionalni sindikat.

3. oktober — Prva legalna stavka, med katero se ustavi delo za eno uro po vsej državi.

19. oktober — Kardinal Višinski podpre Solidarnost. Sovjetski zunanji minister Gromiko obišče Varšavo, da bi sodeloval na ministrskem sestanku dežel članic varšavskega sporazuma.

24. oktober — Registracija sindikata Solidarnost. Toda pri tem vojvodsko sodišče v Varšavi kratko in malo spremeni listino o ustanovitvi in poudari vodilno vlogo PZDP v državi. Solidarnost se s tem ne strinja.

31. oktober — Premier Pinkowski ima sestanek s sindikalnimi voditelji.

7. november — Vlada sporoči novico o skupnih sovjetsko-poljskih vojaških manevrih.

18. november — Vrhovno sodišče prekliče sklep vojvodskega sodišča o registraciji Solidarnosti. Svet Solidarnosti zagrozi z generalno stavko.

14. november — Sestaneta se Kania in Walensa.

20. november — Policija vdre v sedež Solidarnosti v Varšavi.

21. november — Parlament najavi velike spremembe v vladi.

24. — 25. november — Dveurna stavka železničarjev v Gdansku in Varšavi. Stavke in protesti se širijo.

1. — 2. december — Na plenumu CK PZDP dajo Kanii široka pooblastila, iz vodstva odstranijo Gierekove privržence.

7. januar — Vodstvo Solidarnosti sprejme resolucijo o uvedbi petdnevnega oziroma 40-urnega delovnega tedna in s tem zavrne stališče vlade.

11., 12. in 13. januar — Sovjetski maršal Viktor Kulikov se v Varšavi sestane s Kanio in najvišjimi poljskimi osebnostmi.

3. februar — Kania obtoži Solidarnost zaradi poskusa organiziranja politične opozicije partiji.

5. februar — Stavke na severovzhodu Poljske. Bivšega predsednika vlade Jaroszewicsa izključijo iz partije.

5. — 10. september — Prvi del kongresa Solidarnosti.

16. september — Politbiro CK PZDP izda sporočilo, v katerem obsodi Solidarnost.

18. september — Sovjetska zveza opozori poljsko vodstvo, naj odločneje ukrepa.

26. september — 8. oktober — Drugi del kongresa Solidarnosti.

28. oktober — Jaruzelski zamenja Kanio na položaju generalnega sekretarja CK PZDP, vlada in Solidarnost podpišeta preliminarni gospodarski sporazum.

1. november — Več kot 250.000 zaposlenih stavka kljub pozivu parlamenta.

4. november — Začeli so se pogovori med vlado in Solidarnostjo o ekonomskih vprašanjih.

24. november — Kulikov je ponovno v Varšavi.

Konec novembra — Centralni komite PZDP zahteva od parlamenta, da dá vladi izredna pooblastila za rešitev krize.

3. december — Vodstvo Solidarnosti se je sestalo v Radomu in sprejelo načrt resolucije, ki poziva h generalni stavki.

9. december — Sestala sta se Walensa in Glemb.

11. — 12. december — Deželna komisija Solidarnosti se je sestala v Gdansku in sprejela resolucijo, s katero je 17. december razglasila za dan nacionalnega protesta.

13. december — Razglašeno je vojno stanje na Poljskem.

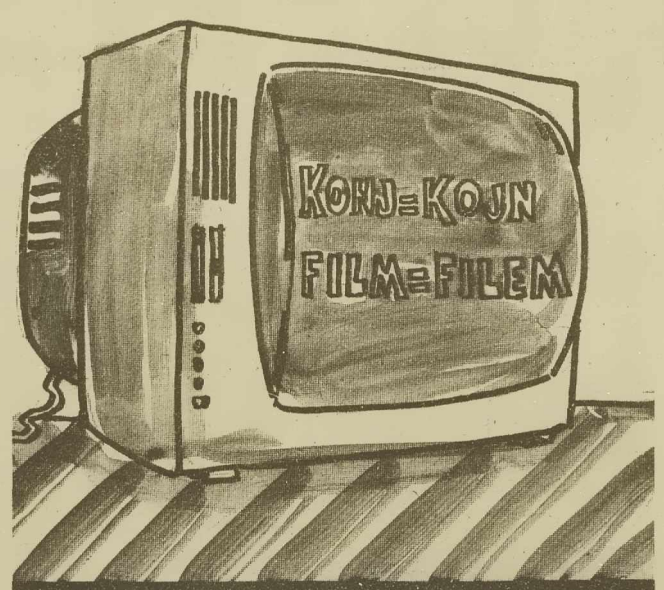

TEČAJ SLOVENŠČINE ZA SLOVENSKE TELEVIZIJCE IN OSTALE GORENJCE

INFORMACIJA O POSLOVANJU DO ABC POMURKA MESNA INDUSTRIJA V I – POLLETJU 1981

(citat)

V skladu z našo poslovno politiko smo povečali delež prodaje v SR Sloveniji, kjer prodamo že 73,3 odstotka naših izdelkov medtem ko v oddaljenih distribucijskih centrih (Skopje, Beograd, Sarajevo, Split, Rijeka itd.) skoraj popolnoma opuščamo prodajo našega svežega mesa in plasiramo le tiste izdelke, ki jih proizvajamo iz slabših kategorij mesa in zato niso sprejemljivi za dosti bolj zahteven Slovenski trg.

NAMESTO KOMENTARJA VPRAŠANJE: ali so se do enake filozofije dokopali tudi v drugih republikah!?

MERJAŠČEVO RAZMIŠLJANJE

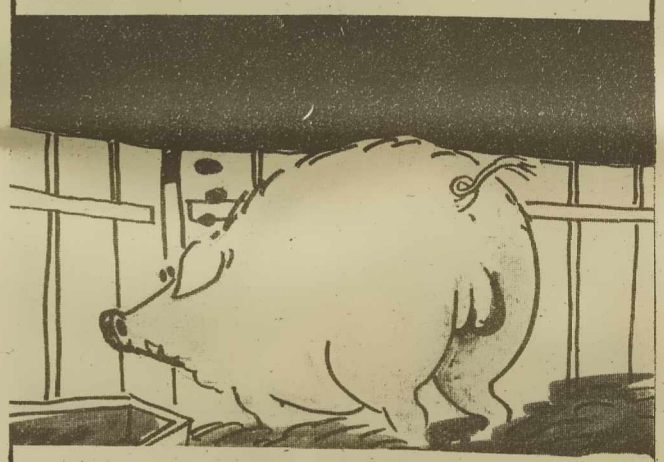

»ŠTIRIDESET JIH IMAM, gospodar PA SAMO ENO ... IN NAJ ŠE PRAVIJO, DA MOJA ODGOVORNOST NI VEČJA!«

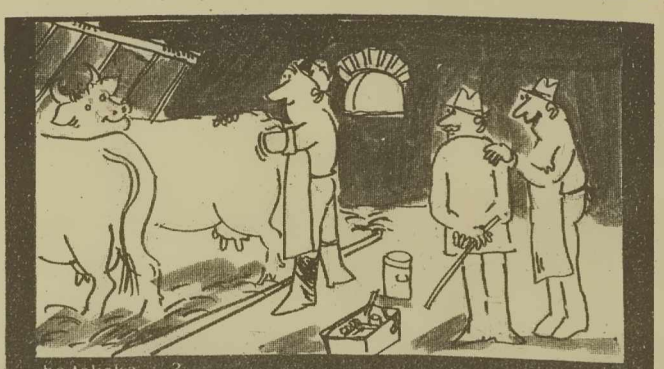

— bo telička ...?
— ne, bikec bo ...!
— kdo pa bo odgovoren, če ne bo telička?
— ... oba!

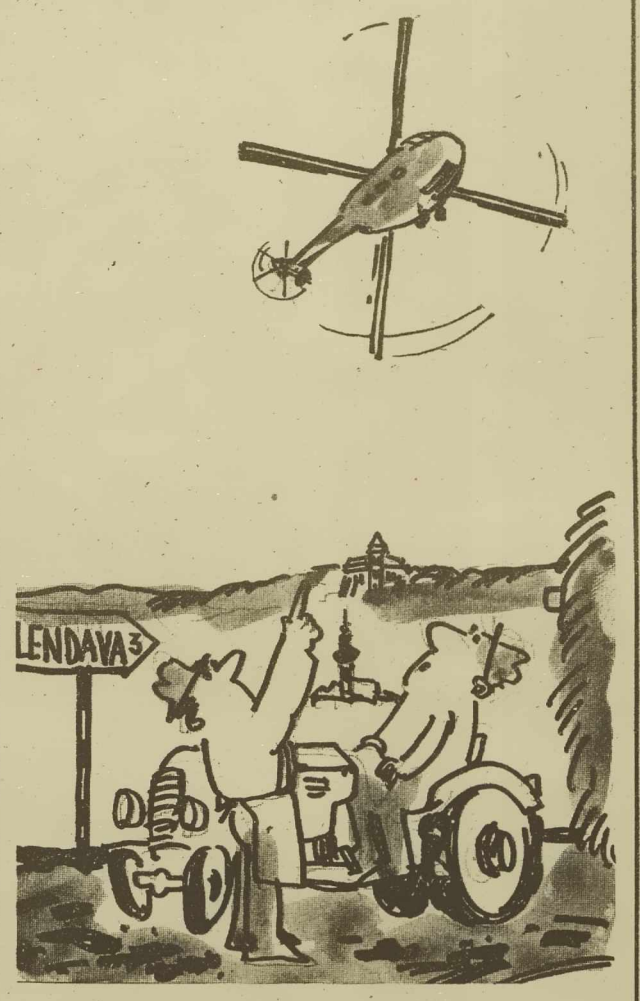

VIDIŠ, TAK TRBEJ NAŠE SLABE CESTE ŠPARATI, KAK TOU TOVARIŠI DELAJO!

ogledalo leta

ogledalo leta

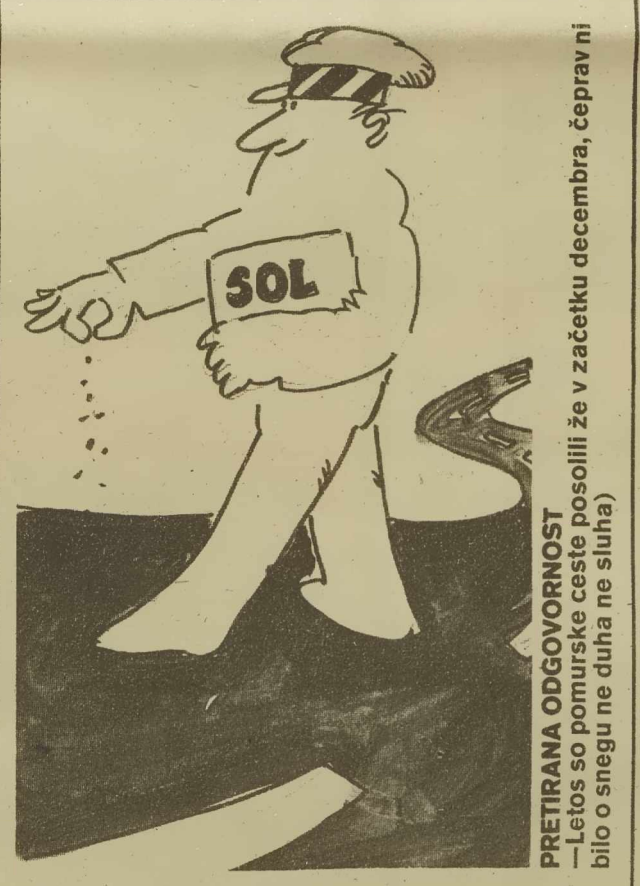

PRETIRANA ODGOVORNOST
— Letos so pomurske ceste posolili že v začetku decembra, čeprav ni bilo o snegu ne duha ne sluha)

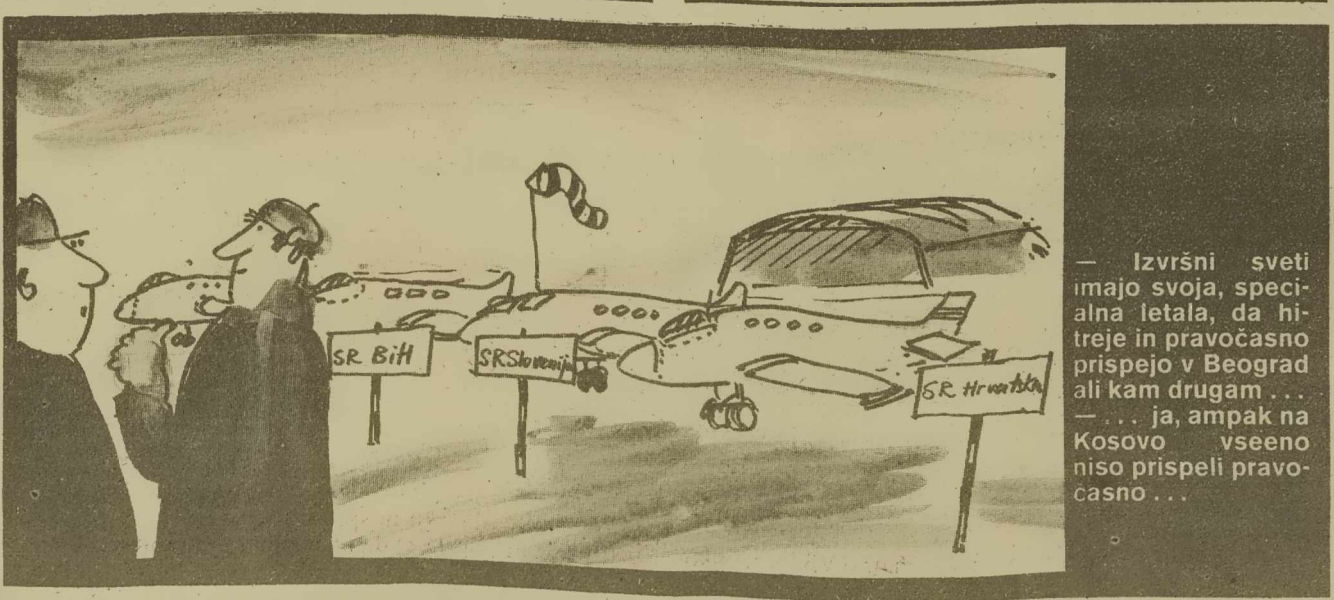

— Izvršni sveti imajo svoja, specialna letala, da hitreje in pravočasno prispejo v Beograd ali kam drugam ...
— ... ja, ampak na Kosovo vseeno niso prispeli pravočasno ...

ZAPOZNELA ODLOČITEV

Vse cene so zamrznjene do konca letošnjega leta

Sklep ZIS bo veljal, dokler ne bodo odpravili motenj v odnosih na trgu in gibanju cen – Odpraviti izrazita nesorazmerja med cenami

IZ NAŠEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 18. decembra – Zvezni izvršni svet je z današnjim dnem do konca leta »zamrznil« cene vseh izdelkov in storitev, ne glede na to, v čigavi pristojnosti so. Ob tem in drugih sklepih ZIS v zvezi s politiko cen so danes pripravili tiskovno konferenco, na kateri so govorili Anton Polajnar, predsednik sveta zvezne skupnosti za cene, Istvan Berdal, namestnik zveznega sekretarja za trg in cene, ter Bogdan Penezić, zvezni tržni inšpektor.

S tem ko je sprejela te sklepe, je zvezna administracija uveljavila svojo pravico, da lahko, če pride do velikih motenj na trgu v gibanju cen, omeji njihovo naraslo rast. Tak sklep so seveda podprli vsi republiški in oba pokrajinska izvršna sveta.

Kot je dejal predsednik zvezne skupnosti za cene, se najnovejši ... ki jo resolucija za obdobje 1981–85 določa za leto 1982. Pri pripravi takšnih programov, ki jih bodo dokončali najpozneje do konca januarja prihodnje leto, bodo upoštevali potrebe po selektivni in diferencirani politiki cen, pa tudi to, da je treba odpraviti najizrazitejša nesorazmerja med cenami.

Ta sklep ZIS bo veljal dokler ne bodo odpravili motenj v odnosih na trgu in gibanju cen. Kot je dejal Anton Polajnar, se v enajstih mesecih letošnjega leta izdelki podražili za 35,6 odstotka, storitve za 25,6, cene na drobno za 37,7, življenjski stroški pa za 33,7 odstotka. Če upoštevamo tudi december, so podražitve seveda še večje.

Tako so se očitno hoteli izogniti temu, da bi se ponovilo tisto, kar se je dogajalo konec 1980. in v začetku 1981. leta. Takrat so mnogi izrabili pravno praznino in smo doživeli pravo eksplozijo višjih cen.

BOGDAN DUKIĆ

KAKO DO REALNIH NAČRTOV?

Kadarkoli se začnejo velike maše o resolucijah za razvoj v skupščinah in drugod, se vedno znova vprašam, v kakšnem položaju sem jaz glede odločanja o tem, kako bomo uporabili dinar, ki nam je na voljo, in potem se počutim kot gledalec na veliki prireditvi, kjer spretneži žonglirajo z odstotki rasti tega ali onega, kajti jaz pri najboljši volji ne morem obračati nobenega dinarja v prid temu, kar je naposled napisano v takšni ali drugačni resoluciji, mi je pripovedoval sosed Žika ob tem, ko smo poslušali televizijsko razpravljanje o tem, ali je rast družbenega proizvoda samo za 2,5 odstotka realna ali pa samo posledica neuresničevanja prejšnjih prevelikih in neuresničenih načrtov in kaj pravzaprav pomeni zdajšnje preveliko prizadevanje za izvoz na konvertibilno področje, če v tujini ne bomo konkurenčni, saj ne bomo proizvajali preveč, niti ne smemo računati z večanjem produktivnosti, ker naj še naprej zaposlujemo, da ne bi bilo socialnih problemov . . .

Sosedovi računi seveda ne gredo v milijarde dolarjev in tisoče milijard novih dinarjev, ker njegove skrbi ne segajo dalje od hišnega proračuna in gospodarjenja, ki je omejeno na tisočake novih dinarjev in temu ustrezne vrednosti minulega dela, vendar kažejo izrazito družbenoekonomske odnose naše še vedno hibridne vsakdanjosti, iz katere lahko nastajajo veliki ali pa nikakršni rezultati dela, ki potem zastavljajo velike ali majhne možnosti razvoja nasploh.

Striček Žika, kakor ga kličemo sosedi, ker njegova življenjska modrost zasluži tako spoštovanje, je svoj položaj in svoj odnos v gospodarjenju obrazložil takole: »Moj prispevek h stabilizaciji gospodarjenja je, da ne plačam stanarine, ker le na ta način konkretno preprečujem tratenje našega denarja, seveda v okviru mojih skromnih možnosti.«

PISMO IZ BEOGRADA

Kaj to pravzaprav pomeni? Striček Žika je to pojasnil takole: »V mojo stanarino so vračunani stroški za skupno pralnico, ki znašajo kakšnih 20 % stanarine, ob tem pa sem ob del svojega stanovanja, zaradi česar bi mi morali zmanjšati stanarino, če bi smeli odvzeti del mojega stanovanja, ki je del minulega dela, ki mi je priznano po veljavnih kriterijih kot neodtujljiva družbena lastnina. Razen tega je 20 odstotkov moje stanarine namenjeno tekočemu vzdrževanju hiše kot temeljne celote stanovanja po odločitvah stanovalcev samih, vendar so nam servisi za vzdrževanje hiš porabili v dveh letih za šest let teh sredstev in smo zdaj ostali brez denarja in tudi brez snažilk, da o drugem ne govorim. Tako da zdaj urejamo hišo na svoje stroške in s svojim delom, ki je prej bilo prepovedano. Hišni svet pa razpolaga z našo pralnico kot svojim delom hiše, vdrugič pobira najemnimo ob brezpravno vseljenih in s tem denarjem ravno kot s svojim dohodkom ter ga porablja brez našega, a v soglasju s krajevno skupnostjo in občino, ki se pojavljata s pomočjo stanovanjske SIS kot solastnika našega dela skupnega stanovanja, kar pomeni, da stanovalci nimamo nobenih samoupravnih možnosti upravljanja s temeljno celoto stanovanja — kljub drugačnim določilom ustave, politike itd.«

Tako je torej prišel striček Žika do spoznanja, da vse te neustrezne družbenoekonomske odnose lahko spremenimo, če stanovalci odvzamejo vsem tem posrednikom materialno osnovo, s tem, da ne bi plačali stanarine, dokler se razmere ne spremenijo. Zakaj? Ker je izračunal, da bi s potratenimi sredstvi lahko obnovili in posodobili, da bi zadoščalo potrebam, ki so večje od takratnih, ko je hiša bila pred kakimi tridesetimi leti zgrajena ali pa bi imeli dovolj denarja za izgradnjo toliko novih stanovanj, kolikor jih zdaj jemljejo stanovalcem z vseljevanjem v njihove pralnice.

Delegati skupščine SFRJ in drugi so o tem govorili sicer drugače, vendar smiselno isto: če bi samo za 5 odstotkov povečali izkoristek delovnega časa, bi lahko povečali družbeni proizvod za 8 odstotkov in potem bi bila malenkost povečati izvoz za 12 odstotkov in ohraniti cene na 15-odstotnem povečanju v prihodnjem letu. Vendar takih predvidevanj ne moremo pričakovati od zveznega zavoda za planiranje niti od kakršnihkoli ekonomskih ekspertov, ker je to revolucionarni družbeni proces uveljavljanja samoupravljanja, v katerem se samoupravljavci ponašajo očitno tako kot striček Žika — odvzemajo materialno osnovo posrednikom v upravljanju. To je povsem v skladu s politiko razlaščanja centrov moči, ki jo zastopa ZK.

Viktor Širec

Položaj na rezultatih dela

Položaj kmeta mora v načelu temeljiti na enaki podlagi kot položaj delavca v združenem delu, to je na rezultatih dela. Za Pomurje, kjer je v tem času skoraj 32 tisoč vseh lastnikov kmetijskih zemljišč, od tega je intenzivno usmerjenih in moderniziranih 3584 kmetij, je ta usmeritev izjemnega, lahko zapišemo, življenjskega pomena. V to smer se je tudi razvijala nedavna razprava na regijskem posvetu o socialni varnosti kmetov, ki ga je v Murski Soboti pripravil medobčinski svet Zveze sindikatov Slovenije za Pomurje, sodi pa v okvir priprav na tretjo konferenco slovenskih sindikatov, ki bo — kot je znano — 5. in 6. februarja prihodnje leto.

Sicer pa se v kmetijstvu vedno znova soočajo z neenakopravnim položajem z združenim delom, naj gre za pokojninsko-invalidsko ali starostno zavarovanje kmetov, zdravstveno, otroško ali preživninsko varstvo, denarne pomoči, reševanje stanovanjskih potreb in varstvo zaposlitve kmetov, zavarovanje družbeno organizirane proizvodnje, politiko cen in planiranje v kmetijstvu.

Pri pokojninsko-invalidskem oziroma starostnem zavarovanju kmetov se denimo z vso resnostjo postavlja zahteva po obveznem zavarovanju vseh kmetov in ne zgolj kooperantov, a tudi njihovih družinskih članov, posebej, če jim je kmetija edini ali vsaj glavni vir za preživljanje. V tej zvezi se pripravlja nov republiški zakon o invalidsko-pokojninskem zavarovanju, obstaja pa tudi osnutek zveznega zakona, ki ureja to področje, po katerem bo tovrstno zavarovanje združenih kmetov obvezno, medtem ko bo republikam in pokrajinam prepuščeno, kako bodo zakonsko poskrbele za ostale kmečke zavarovance.

Vsekakor je posredi dolgoročno razvojno vprašanje, zlasti, če naj zagotovimo, da bodo na kmetijah gospodarili mladi dediči in da ne bodo ostajale prazne, zapuščene, neobdelane. Pri tem morajo prav gotovo vidnejšo vlogo odigrati zadruge in pospeševalci, ki morajo zagotoviti, da se bodo mladi gospodarji preusmerjali v zahtevnejšo proizvodnjo in tesnejše kooperacijsko sodelovanje z zadrugami. Pri tem bo vloga sindikalnih organizacij, kjer se bodo prej ali slej morali najti tudi kmetje, kratkomalo nepogrešljiva.

Br. Žunec

Večje sodelovanje na dohodkovne veze

Dvajset letno poslovno sodelovanje med PIK Belje in delovnimi organizacijami, združenimi v SOZD ABC POMURKA, ki je doslej temeljilo na enostranskem pretoku oziroma nakupu blaga za OZD ABC POMURKA od OZD, združenih v PIK Belje, bodo postavili na nove dohodkovne osnove. Slednje je še kako pomembno, saj se bo poslej pretok blaga usmerjal tudi v obratno smer. Pri tem ne gre prezreti, da so posli med DO Potrošnik, ki ga PIK Belje oskrbuje s sladkorjem in vinom, že doslej letno dosegli 100 milijonov dinarjev.

O tem, kako bodo zastavili sodelovanje med po proizvodnem programu sorodnima gigantoma agroživilstva, so se dogovorili na nedavnem obisku predstavnikov PIK Belje, ki jih je vodil generalni direktor Videmšek in predstavniki Pomurke, katero sta na razgovorih zastopala predsednik Gusti Grof in direktor DO Potrošnik, ki že 20 let sodeluje s kombinatom iz Belja, Jože Kovač. Na razgovorih so se zavzeli, da bi dosedanje sicer dobre kupoprodajne odnose pri oskrbi Pomurja s sladkorjem iz Belja dvignili na nivo sodelovanja obeh sestavljenih organizacij, pri čemer bi vključili pretok blaga v obe smeri. Sodelovanje, ki ga bodo opredelili v samoupravnem sporazumu, bo vključilo primarno kmetijsko proizvodnjo, živinorejo, predelovalno, prehrambeno industrijo in trgovino ter na ta način očvrstilo obojestranske blagovne tokove.

Goste iz PIK Belja so v Pomurju seznanili z organiziranostjo trgovske mreže ABC POMURKA in proizvodnimi zmogljivostmi prehrambene industrije. Med drugim so predstavniki PIK Belje obiskali DO Potrošnik, ogledali pa so si tudi novo farmo prašičev KG Rakičan v Nemščaku, kjer so z delavci farme izmenjali izkušnje o tehnologiji pitanja, selekciji, dogovarjali pa so se tudi o sodelovanju na področju skupnega iskanja novih rešitev v proizvodnji primarne kmetijske proizvodnje, živinoreje, prehrambene industrije in inženiringa.

Tesnejše medrepubliške vezi omenjenih gigantov med proizvajalci hrane bodo prav gotovo prispevale k boljši oskrbi in ekonomičnejši proizvodnji hrane tako v sistemu ABC POMURKE kot PIK Belje.

Boris Hegedüš

LENDAVA

IZBOLJŠATI INFORMIRANJE

Svet za informiranje pri predsedstvu občinske konference SZDL Lendava je skupaj s svetom za kulturo pred dnevi razpravljal o preteklem delu in ugotovil, da je sistem informiranja v občini sicer zastavljen, toda še ne deluje kot bi bilo potrebno. Informiranje bi bilo potrebno čim bolj približati občanu, tako da bi se ta lažje odločal, zlasti ko gre za delovanje delegatov in delegacij. To bo potrebno vključiti tudi v priprave na prihodnje volitve in se že sedaj dogovoriti s kandidati o tem, kako in kdaj bodo informirani, da bi lažje opravili svoje delegatsko poslanstvo. Na svetu za informiranje so se dogovorili tudi o programskih usmeritvah nekaterih sredstev javnega obveščanja in obravnavali spremembe srednjeročnega plana Zavoda za časopisno in radijsko dejavnost za obdobje 1981 do 1985.

Jani D.

Za najodgovornejše funkcije

Nedavna seja predsedstva občinske konference socialistične zveze v Murski Soboti je bila v bistvu nadaljevanje prejšnje seje vodstva te frontne organizacije, na kateri so obravnavali evidentiranje možnih kandidatov za nosilce vodilnih funkcij v murskosoboški občini. Po široko zastavljenem demokratičnem postopku, kjer so upoštevana kadrovska načela za bližnje volitve v delegatskem sistemu, in intenzivni aktivnosti na vseh nivojih, saj so se o možnih kandidatih za najodgovornejše funkcije v skupščini občine in izvršnem svetu izrekli v vseh vodstvih družbenopolitičnih organizacij, je lahko koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja pri OK SZDL izoblikoval dokončen predlog, ob tem, da so bili z vsemi kandidati opravljeni tudi podrobnejši razgovori.

Ob upoštevanju delovnih, strokovnih in moralnih kvalitet evidentiranih možnih kandidatov, ki uživajo ugled in spoštovanje med delovnimi ljudmi in občani murskosoboške občine, so člani predsedstva občinske konference socialistične zveze v Murski Soboti soglašali s predlogom, da za predsednika skupščine občine evidentirajo Martina Horvata, sedanjega sekretarja komiteja občinske konference zveze komunistov. Za podpredsednika skupščine občine so evidentirali Štefana Ošlaja, direktorja TOZD Perilo tovarne oblačil in perila Mura, za predsednika izvršnega sveta skupščine občine pa Pavla Pongraca, zdajšnjega podpredsednika izvršnega sveta. Kot je bilo poudarjeno v razpravi, so se omenjeni kandidati za najodgovornejše funkcije v občini že doslej izkazali s svojo ustvarjalno sposobnostjo za kolektivno delo, dobrim poznavanjem gospodarskih razmer, hkrati pa bo z njimi zagotovljena tudi kontinuiteta družbenopolitičnega in gospodarskega razvoja v murskosoboški občini.

M. J.

O sanacijskih programih INA Nafte

Na zadnji seji izvršnega sveta skupščine občine Lendava so razpravljali o sanacijskih programih za TOZD Petrokemija in TOZD Rafinerija. Tako kot pred nedavnim na tematski konferenci članov ZK INA-Nafte so poudarili, da gre za začasno rešitev, oziroma za izhod iz težav, kritje izgub, da pa bo potrebno čim prej in čim bolj konkretno spregovoriti o novih programih, ki naj bi zamenjali rafinerijo, ki kot vemo, ne bo grajena. Pogoj za rešitev težav INA-Nafte Lendava je tudi osrednja tema razgovorov o predlogu resolucije o družbenoekonomskem razvoju občine v prihodnjem letu. Vse kar se namreč načrtuje, je povezano s problematiko INA-Nafte, saj ta predstavlja dobrih 60 odstotkov gospodarskega potenciala občine. V lendavski občini so ta čas še vedno zaskrbljeni, saj ne najdejo svojega mesta v republiški resoluciji o gospodarskem razvoju, čeprav bi to z ozirom na prekinitev gradnje rafinerije morali dobiti. V prihodnjih dneh naj bi dokončno razjasnili, kdo vse bo sodeloval v sanaciji tega delovnega kolektiva in kakšna prihodnost čaka lendvske naftarje v prihodnjem in naslednjih letih.

Jani D.

KOMENTIRAMO

ODLOČNEJE ZOPER NALOŽBENE APETITE!

Odvečno bi bilo regijsko komisijo za oceno investicij pri medobčinski gospodarski zbornici za Pomurje posebej spominjati na to, kakšna merila zadoščajo, da je moč dati neki naložbi zeleno luč. Toda po zadnji seji, na kateri je ugodno ocenila vseh enajst predloženih vlog in jim s tem v bistvu dala malone uradni »blagoslov«, smo to skorajda primorani storiti. Predvsem pa spričo zelo kompromisno vodene razprave, v kateri je manjkalo odločnosti in pretehtanih opredeljevanj, zato pa je bilo toliko več prepričevanj in dopovedovanj, kdo od prosilcev (organizacij združenega dela) je posredno ali neposredno vključen v izvoz in kako sploh teče postopek prijavljanja določene investicije. Načeli so celo vprašanje, kaj je zasnova, kaj elaborat in kaj zgolj informacija o neki naložbi. Skoraj nič pa se iz sicer živhahne in mestoma problemsko zastavljene razprave ni dalo razbrati osnovne naloge komisije: da namreč spodbuja kakovostne programe in usklajuje naložbe.

Po zakonu o začasni prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev imajo prednost naložbe usmerjene v izvoz, proizvodnjo hrane in energije, posodabljanje tehnične in tehnološke opremljenosti proizvodnje, osnovno in srednje usmerjeno izobraževanje ter naravoslovno matematične, tehnične in tehnološke vede. Podobno je naložbena politika zasnovana v regijskem družbenem dogovoru o skupnih temeljih planov razvoja Pomurja v tem srednjeročnem obdobju, dasiravno bi se mu dalo očitati, da je v tej zvezi še premalo določen in selektiven.

Nepristranskemu poslušalcu (in opazovalcu) se je pri obravnavi posameznih naložb nehote vsiljeval pomislek, da se komisija preprosto ne bi rada nikomur zamerila in je pač bolje, da sicer h kateri od vlog doda kakšno pripombo, to pa je tudi vse. No, saj bo vloga tako ali tako »romala« na tovrstno republiško komisijo, kjer bo padla končna odločitev, smo slišali.

Med enajstimi naložbami je — tudi po presoji občinskega izvršnega sveta v Murski Soboti — najboj sporna predvidena razširitev proizvodnih zmogljivosti v delovni organizaciji IMP Panonija.

Gre za gradnjo proizvodne hale s površino 2350 kvadratnih metrov, kamor bi namestili proizvodne trakove in tako prešli na zahtevnejšo proizvodnjo kmetijske mehanizacije. Posredi je torej vlaganje v »zid«, a komisija se je čeprav šele po obširni razlagi predstavnika delovne organizacije, ki je mimogrede povedano predsednik te komisije, in skrbno pripravljenem gradivu o utemeljenosti naložbe — z njim strinjala. Tudi v posodabljanje obstoječih programov v lendavskem Gorenje—Varstroju, gradnjo proizvodno—skladiščnih prostorov za potrebe Pomurskega tiska (tozdov Tiskarna in Kartonaža) in proizvodne hale za tozd Rašica Beltinka v Beltincih je pristala.

Na obmejnem in manj razvitem območju Goričkega v Rogašovcih bi radi v tamkajšnjem mladem tozdu Oprema in orodje postojnske delovne organizacije Liv gradili drugo proizvodno halo, saj bi tako našlo zaposlitev še več naših zdomcev, izboljšali bi delovne pogoje in izdelovali orodje, ki ga je treba zdaj uvažati iz Italije. Resda temelji naložba zvečine na bančnih sredstvih zato ji — tako kot je storila komisija — velja dati vso podporo. Soglasja pa so bile upravičeno deležne še naložbe za zamenjavo računalnikov v tovarni oblačil in perila Mura in gostinsko —turistični delovni organizaciji Radenska, nekatere srednjeročne programske usmeritve Mure — pri ostalih gre namreč za naložbe v letu 1982 — med njimi gradnja industrijske prodajalne, obnova in posodobitev sušilnice v tozdu Proizvodnja kremenčevega peska Puconci — s pripombo, da za vir energije naj ne bi rabila kurilnega olja — in dve kmetijski naložbi kmetijske zadruge Panonka in kmetijskega gospodarstva Rakičan.

Očitno prezajeten spisek naložbenih želja priča, kako velike tovrstne apetite imajo v nekaterih pomurskih organizacijah združenega dela, čeprav je po drugi strani res, da se navkljub zaostrenim gospodarskim razmeram ne kaže odrekati perspektivnih in posebej izvozno usmerjenih proizvodnih programov. Zato bi se morala prav komisija za oceno investicij pri medobčinski gospodarski zbornici veliko bolj odločno in preudarno opredeljevati in nikakor ne pristajati na kompromise. Treba je namreč vedeti, da odloča takorekoč v imenu skupščinskih zborov občinskih skupščin in da je potemtakem njena odločitev dokončna. Hkrati velik del odgovornosti prevali na banke in same organizacije združenega dela, se pravi investitorje. Slednje pa seveda ne bi smele dovoljenja izrabiti za pritisk na banko, da bi jim ta odobrila dodatna posojila.

Sploh pa je res najbolje, da počakamo na dokončno odločitev o enajstih naložbah v pomurskem združenem delu, ki bo padla na republiški komisiji za oceno investicij, najbrž še ta mesec.

Branko ŽUNEC

SLO IN DS V LENDAVSKEM INDIP

Uspešno samozaščitno delo žena

Že v uvodu je potrebno povedati, da je v delovni organizaciji INDIP Lendava zaposlena predvsem ženska delovna sila, za to ni nič čudnega, da je na njihovih plečih tudi aktivnost na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Uspešno so delovale v letošnjih akcijah in predvsem pokazale, da jim samozaščitno delovanje ni tuje, da so predvsem dobro organizirane pri enotah civilne zaščite, prve pomoči, seveda pa za nekatere posle morajo poskrbeti moški, predvsem ko gre za zavarovanje delovne organizacije. Uspešno delo komiteja za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito je rezultat dejstva, da je v vse oblike varnosti in zaščite vključenih skoraj 80 odstotkov žena. V prihodnjih letih bi veljalo še dopolniti opremo, ki jo imajo, izboljšati informativni sistem, da bi, kot sami pravijo, vsak bil ob vsakem času pripravljen delovati.

Jani D.

Skupščina o kmetijskih zakonih

Na zadnji seji vseh zborov občinske skupščine v tem letu, ki bo 28. decembra, bodo delegati posvetili posebno pozornost izvajanju zakonov s področja kmetijstva in zadružništva, posebej pa izvajanju sklepov in stališč, sprejetih na seji pred dobrim letom. Na dnevnem redu bo tudi predlog resolucije o izvajanju družbenega plana občine za obdobje 1981 do 1985 v letu 1982. Dokument bo deležen velike pozornosti, saj kot vemo, resolucijska prizadevanja v letošnjem letu ne bodo uresničena, v prihodnjem letu pa je pričakovati še bolj zaostrene pogoje gospodarjenja. Delegati občinske skupščine bodo z zanimanjem razpravljali tudi o predlogu osnutka novega samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za financiranje programov krajevnih skupnosti za obdobje 1981 do 1985 in predlog razdelitve sredstev za delovanje krajevnih skupnosti. Skupščina bo razpravljala tudi o socialnem varstvu delavcev in občanov, poročilo o tem je pripravil občinski svet zveze sindikatov, ki se pripravlja na 3. konferenco Zveze sindikatov Slovenije, ki bo v začetku prihodnjega leta.

Jani D.

Srednješolski center tehniško-pedagoške usmeritve v Murski Soboti objavlja

RAZPIS

za vpis v 1. letnik srednje šole po programu v srednjem izobraževanju za šol. leto 1981/82 (za izobraževanje ob delu) in sicer:

— **obratni strojni tehnik — smer: energetik**
30 učencev

Pogoji za vključitev v program:
— uspešno končana poklicna kovinarska ali avtomehaniška šola
— najmanj 1 leto delovnih izkušenj v kovinarski ali avtomehaniški stroki.

Izobraževanje ob delu traja 3 leta.

Prijave sprejema tajništvo Centra do 15. 1. 1982. K prijavi za vpis je potrebno priložiti še spričevalo o končanem zadnjem razredu Poklicne šole in spričevalo o zaključnem izpitu.
Šolnina bo znašala predvidoma 10.000,00 din, odvisno od števila vpisanih učencev.
Že prijavljeni kandidati naj se ponovno ne vpisujejo.

KAJ PRINAŠA PREDLOG RESOLUCIJE O RAZVOJU OBČINE ZA LETO 1982

Ali bo denarja za vse naložbe?

V predlogu resolucije o družbenoekonomskem razvoju občine za leto 1982 je zapisano, da bodo organizacije združenega dela svoja investicijska vlaganja usmerile v veliki meri v rekonstrukcijo, modernizacijo in razširitev obstoječih kapacitet, da bi lahko zagotovile večjo in nemoteno proizvodnjo, večji dohodek na delavca in kar je najbolj pomembno-večji izvoz. Poglejmo, v kaj nameravajo vlagati lendavske organizacije združenega dela? INA-Nafta bo vložila denar v gradnjo rezervoarjev za umetna lepila in posodobitev strojne opreme kakor tudi v nadaljnjo raziskavo globokih vrtin za nafto in plin. Predvidevajo, da bodo v prihodnjem letu izvozili za 141 milijonov dinarjev. Delovna organizacija Gorenje-Varstroj namerava vložiti v modernizacijo obstoječih proizvodnih programov 239 milijonov dinarjev, od tega v osnovna sredstva 180 milijonov. Izvoz v prihodnjem letu naj bi bil v vrednosti 158 milijonov dinarjev, ob tem, da bi v tujini opravili še investicijska dela v vrednosti 40 milijonov dinarjev. Gradbenik bo gradil nove objekte in nakupil novo opremo, v tujini pa bo nadaljeval z gradnjo in si tako zagotovil delo in devizna sredstva, v tujini naj bi namreč delalo 86 delavcev. Večjo naložbo pripravljajo tudi v TOZD Primat, gradili naj bi nove proizvodne prostore, predvsem za proizvodnjo dvižne in skladiščne opreme. Načrtujejo izvoz v višini 18,8 milijonov dinarjev, število zaposlenih naj bi se povečalo za 24. ELMA bo vlagala v nadomestitev dotrajane opreme, izvozili pa bodo za 5 milijonov dinarjev. Planika iz Turnišča bo kot kaže največji izvoznik tudi v prihodnjem letu, saj bodo na konvertibilno tržišče izvozili za 189 milijonov dinarjev obutve. TOKO iz Žižkov bo vložil v modernizacijo proizvodnje, zaposlil bo 9 novih delavcev, izvozil pa v vrednosti 38 milijonov dinarjev.

Večje naložbe so načrtovane tudi v kmetijstvu. TOZD Poljedeljstvo — govedoreja Lendava bo v prihodnjem letu odkupila kakih 200 hektarjev zemljišč, meliorirala pa 419 hektarjev, nekaj sredstev pa bodo namenili za adaptacijo in izgradnjo hlevov za pitanje živine. Nameravajo adaptirati tudi obstoječo vinsko klet. Lesarji bodo v Lendavi uredili skladiščne prostore, večjo investicijo pa nameravajo opraviti v Mačkovcih. Izvozili bodo za 11,6 milijonov dinarjev. Kmetijska zadruga načrtuje naložbo v izgradnjo silosov za žito, izvoz pa naj bi bil vreden 13,8 milijonov dinarjev.

Naložbo načrtujejo tudi gostinci, in sicer dograditev hotela v Lendavi, da bi lahko zaokrožili turistično ponudbo, trgovci pa nameravajo zgraditi prodajno skladišče še v Lendavi in Market v Veliki Polani. V maloblagovni menjavi bodo ustvarili izvoz v vrednosti 18,6 milijonov dinarjev, seveda pa bodo za toliko tudi uvozili.

To so torej na kratko želje lendavskih delovnih organizacij za prihodnje leto. Ali bodo vse uresničene? Ali bo za vse dovolj denarja? Več kot 48 odstotkov sredstev zagotavljajo delovne organizacije, okoli 15 odstotkov je združenih sredstev, za ostalo pa so potrebni krediti. Tu bodo pa seveda največje težave.

Jani D.

V LIPOVCIH ODPRLI NOV OTROŠKI VRTEC

Lep primer sodelovanja dveh KS in združenega dela

Nov otroški vrtec, ki so ga v nedeljo predali namenu v Lipovcih in bo namenjen malčkom iz krajevne skupnosti Lipovci in Bratonci, je lep primer sodelovanja dveh krajevnih skupnosti in združenega dela, ki bi ga kazalo posnemati tudi pri bodočih naložbah vzgojnovarstvenih objektov. Sodoben objekt, v katerem bo mesta za okrog 60 otrok, je bil zgrajen v rekordnem času. Od položitve temeljnega kamna do otvoritve ni minilo pol leta, objekt pa je veljal 6,459.000 dinarjev in je bil grajen stabilizacijsko, saj ni bila prekoračena predračunska vrednost. Vrtec je bil zgrajen z združevanjem sredstev in dela in je torej prvi tak primer v soboški občini. Samoupravna interesna skupnost za otroško varstvo občine Murska Sobota je prispevala 3,904.000 dinarjev, krajevna skupnost Lipovci 1,200.000 in krajevna skupnost Bratonci 800.000 dinarjev. Veliko razumevanja pa je pokazala tudi delovna organizacija Mura iz Murske Sobote, kjer je iz obeh krajevnih skupnosti zaposlenih 160 delavcev, ter prispevala 1,000.000 dinarjev. Poleg tega pa so krajani obeh krajevnih skupnosti opravili 4.950 prostovoljnih delovnih ur in prispevali 850 kubičnih metrov gramoza, kar skupaj znaša 555.000 dinarjev.

Na slavnostni otvoritvi vrtca v Lipovcih, kateri so prisostvovali tudi predstavniki družbenopolitičnega življenja soboške občine in številni krajani, je o pomenu delovne zmage govoril predsednik občinske konference SZDL Murska Sobota Štefan Čahuk, ki je položil temeljni kamen pred pričetkom gradnje, hkrati pa ga tokrat tudi predal namenu. V svojem nagovoru je posebej spomnil na napis, ki stoji pred vhodom v vrtec: MLADEMU RODU OB 40-LETNICI OSVOBODILNE FRONTE, hkrati pa podčrtal primer zglednega sodelovanja dveh krajevnih skupnosti in združenega dela, kakor tudi pomemben delež krajanov, kajti sicer objekt ne bi bil zgrajen. Poudaril je, da je tudi ta primer dokaz, da ljudje odločajo o rezultatih svojega dela in ustvarjajo pogoje za družbene dejavnosti. O poteku gradnje je poročal predsednik gradbenega odbora Stanko Sraka, v kulturnem programu pa so sodelovali cicibani in šolarji ter oktet KUD iz Beltinec. V prisrčnem programu so mladi izražali izredno zadovoljstvo in veselje ob tej pomembni delovni zmagi.

Feri Maučec

MURSKA SOBOTA

Srečanje vojakov in mladine

V počastitev letošnjega dneva JLA je bilo v prostorih kluba mladih v Murski Soboti že tradicionalno srečanje mladine in vojakov. Najprej so se pomerili na športnem področju, kjer so se razšli z neodločenim izidom. V namiznem tenisu so bili uspešnejši člani murskosoboškega kluba mladih z rezultatom 5:0, v šahu pa pripadniki naše armade z 5:1. Ob tej priložnosti so vojakom izročili komplet šahovske garniture in gramofonske plošče, ki jim bodo prišle prav pred skorajšnjo otvoritvijo vojaškega kluba v tukajšnji garniziji.

Hkrati so se dogovorili o možnostih nadaljnjega dela in sodelovanja, pri čemer bo delegacija kluba mladih še pred novim letom obiskala vojake. Ravno ob dnevu JLA pa je delegacija kluba mladih bila gost pripadnikov naše armade na karavli v Korovcih, s čimer so še bolj utrdili prijateljske vezi.

Sicer pa so v klubu mladih v Murski Soboti odprli tudi nadvse zanimivo razstavo pod naslovom »Življenje in delo v JLA«. Številne fotografije nazorno prikazujejo vojaško aktivnost na raznih področjih družbenega življenja in v prostem času. Razstava bo na ogled vse do 30. decembra, vsak dan od 13. do 20. ure, ob sobotah pa od 8. do 14. ure.

Milan Jerše
Foto: A. Abraham

Pestro novoletno vzdušje

Tako kot vrsto let je tudi letos komisija za jelkovanje pri občinskem svetu zveze sindikatov v Murski Soboti v sodelovanju z zvezo prijateljev mladine in krajevno skupnostjo organizirala novoletno praznovanje in obdaritev predšolskih otrok. V ta namen je vsak delavec prispeval po 30 dinarjev, del finančnih sredstev pa je primaknila tudi skupnost otroškega varstva.

Pod arkadami soboškega gradu se bodo v času od 26. do 30. decembra predvajale ure pravljic, otroške risanke in lutkovne predstave. Prav tako bo v teh dneh odprto od 16. do 17.30 ure pravljično mesto, medtem ko bodo igrače in slikanice prodajali po ugodnejših cenah. Tako bo v soboto, 26. decembra, ob 16. uri ura pravljic v grajski dvorani, v ponedeljek, 28. decembra, ob 16. uri pa bo najprej predstava učencev osnovne šole Evard Kardelj iz Murske Sobote, že pol ure kasneje po pričakujejo prihod dedka Mraza s spremstvom, ki bo na dvorišču gradu obdaril otroke od drugega do sedmega leta starosti z ustreznimi darilnimi paketi. Dedek Mraz bo prispel tudi v torek, 29. decembra, ob 10. in 16.30 uri, medtem ko bodo ob 16. uri na ogled otroške risanke. V sredo, 30. decembra, ob 16. uri bo na sporedu lutkovna igrica, pri čemer bo pravljično mesto odprto vsak dan med 16. in 17.30 uro.

Skupina lutkarjev pa bo v tednu pred novim letom obiskala tudi zunanje krajevne skupnosti v murskosoboške občine, kjer bo v sodelovanju z osnovnimi šolami in vzgojnovarstvenimi zavodi poskrbljeno za praznične vzdušje tistih otrok, ki niso zajeti v vrtcih. Vsekakor pa pomeni praznovanje prihoda dedka Mraza tako otrokom kot starejšim sprostitev v svetu pravljic in prisrčnega novoletnega vzdušja, zato bo mesto Murska Sobota v prazničnih dneh primerno okrašeno.

Milan Jerše

Potrjeno sodelovanje

Vsakoletni dan JLA v lendavski občini praznujejo skupaj z graničarji. Delegacije organizacij združenega dela, šol, mladine, družbenopolitičnih organizacij in krajevnih skupnosti so tako tudi letos bile v gosteh na karavlah, kjer so se seznanili z življenjem in delom čuvarjev meja, kjer so se skovale nove vezi med armado in prebivalstvom. Delavci in kmetje so bili prisrčno sprejeti na karavlah, tako kot bodo vojaki sprejeti, ko bodo obiskali delovne organizacije. Osrednja proslava ob dnevu JLA pa je bila v dvorani osnovne šole Drago Lugarič, kjer so skupaj nastopili učenci šole, lendavski mladinci in vojaki karaule Štefan Kovač, ki ima z omenjeno šolo stalne stike. S kulturnim programom so počastili 40-letnico vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti in 40-letnico rojstva naše armade.

Jani D.

Dogovor o sejmih

Na Gospodarskem razstavišču Ljubljana, poslovna enota Gornja Radgona, ne počivajo niti sedaj, ko je zimski čas. Sejmov sedaj sicer ni, toda sejemski delavci kljub temu ne počivajo. V teh dneh se namreč že temeljito pripravljajo na aktivnosti v prihodnjem letu, ko bodo pripravili kar dve sejemski razstavi. Prva bo še v aprilu, ko bo tretji sejem elektronike in elektroenergetike v kmetijstvu in živilski industriji, druga pa jeseni, ko bo že tradicionalni jesenski kmetijsko živilski sejem. Slednjemu posvečajo še zlasti veliko pozornost, saj letos slavi pomemben jubilej — 20. obletnico obstoja.

Prejšnji četrtek je bila zato na pomurskem sejmu redna seja izvršnega odbora pomurskega sejma, na njej pa so se že dogovorili o nekaterih podrobnostih in pripravah na to osrednjo kmetijsko živilsko manifestacijo v Sloveniji.

R. Radaković

Krepiti samozaščito

Vsi trije zbori skupščine občine v Murski Soboti so na skupnem zasedanju obravnavali vrsto konkretnih zadev s področja obrambnih priprav in izvajanja planov zaposlovanja v letošnjem letu ter analizirali možnosti zaposlovanja v letu 1982. Poročilo o stanju obrambnih priprav na področju splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite v murskosobiški občini poudarja, da se zavest ljudi o samozaščitnem ravnanju nenehno krepi. To potrjujejo številne akcije v vseh okoljih, zlasti pa v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih. Kljub ugodnim ocenam pa je treba ugotoviti, da povsod samozaščitno ravnanje še ni dovolj uveljavljeno v prakso. Kot je bilo omenjeno v razpravi, se največ problemov pojavlja glede organiziranja civilne zaščite v mestu Murska Sobota, kjer je prišlo zaradi reorganizacije novih šestih krajevnih skupnosti do določenih objektivnih zastojev, kar bodo skušali z načrtnejšim razporejanjem občanov v enote civilne zaščite postopoma odpravljali. Določene težave se pojavljajo tudi pri gradnji zaklonišč, zlasti še pri novih investicijah, čeprav so v zakonu jasne zapisane obveznosti na tem področju. Ob tem so v zakonu jasno zapisane obveznosti na tem področju. Ob tem so delegati sprejeli tudi izvajanje ukrepov civilne zaščite v primeru elementarnih nesreč v murskosoboški občini.

V devetih mesecih letošnjega leta znaša število novozaposlenih v občini 316 delavcev ali 1,8 odstotka, po predvidevanjih pa bi do konca leta zaposlili 416 delavcev ali okrog 2,4 odstotka, s čimer bi se dokaj približali letošnji resolucijski stopnji. Po drugi strani pa je trenutno 860 nezaposlenih, med katerimi je skoraj polovica žensk, pa tudi več mladih. Zato so se delegati zbora združenega dela med drugim zavzeli, da se čimprej prekine s pogodbenimi in nadurnimi deli ter zaposli mlade, ki končajo šolanje, podprli pa so tudi pobude, da se pripravnike zaposli tudi za določen čas. Spričo tega bi naj dovolili le izjemne možnosti za zaposlovanje upokojencev. Delegati pa so kritično ugotovili, da je še premalo narejenega na področju usklajevanja potreb usmerjenega izobraževanja in združenega dela, zato kaže v vseh delovnih okoljih ponovno pregledati plane zaposlovanja.

Na sejah občinskih zborov pa je bilo govor še o predlogu odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o pripravi in sprejetju dolgoročnega plana občine do 1995. oziroma 2000. leta, o proračunu občine in drugih vprašanjih.

Milan Jerše

TEKMOVANJE MLADIH

Koliko poznaš domovino?

Počitniška zveza pri občinski konferenci zveze socialistične mladine v Murski Soboti je v prostorih mesne industrije ABC Pomurka organizirala zelo uspelo kviz tekmovanje na temo »Koliko poznaš domovino?«. Kar 13 ekip iz desetih osnovnih organizacij zveze socialistične mladine in počitniških družin iz murskosoboške občine je pokazalo dovolj znanja o naši Jugoslaviji, kar potrjuje upravičenost takšnih srečanj mladih. Po predtekmovanju so se v finalni del uvrstile štiri najboljše ekipe, med katerimi je zmagala prva ekipa osnovne šole Cankova. Sledijo moštva počitniških družin mesne industrije ABC Pomurka, druga ekipa osnovne šole Cankova in osnovna šola Fokovci. Vse sodelujoče ekipe so prejele priznanja koordinacijskega sveta osnovnih organizacij zveze socialistične mladine mesne industrije ABC Pomurka, prve štiri ekipe pa priznanja občinske konference zveze socialistične mladine, knjižne nagrade in zastavice počitniške zveze.

Nadvse pester pa je bil tudi kulturni program, kjer so se posebej izkazali dijaki blagovno-ekonomskega šolskega centra iz Murske Sobote. Obenem pa so si vsi udeleženci tekmovanja ogledali tudi nove proizvodne prostore mesne industrije ABC Pomurka.

Milan Jerše

Slavnostno za dan JLA

Praznovanje dneva JLA v občini Ljutomer je bilo to leto v Križevcih pri Ljutomeru. Slavnostni govornik Miro Steržaj, predsednik OK ZKS Ljutomer je zbranim spregovoril o pomenu dneva JLA ter pripadnikom naše vojske čestital ob 40-letnici naše armade. Za bogat in pester kulturni spored pa so poskrbeli tudi učenci osnovne šole Branko Bernot Aljaž iz Križevec pri Ljutomeru.

Dnevu JLA pa so se pridružili tudi ljutomerski likovniki, ki so v ponedeljek zvečer odprli razstavo ob 10-letnici likovne sekcije, posvečena pa je bila tudi dnevu JLA. Razstava je odprta v galeriji Ante Trstenjak v Ljutomeru.

D. L.

Za večjo mobilnost OK ZKS

V murskosoboški občini hitijo s pripravami na volitve v zvezi komunistov, saj bo že februarja prihodnje leto volilno-programska seja občinske konference zveze komunistov, že prej pa morajo biti opravljene volilno-programske seje osnovnih organizacij ZK. V zvezi s tem poteka široka aktivnost komunistov v murskosoboški občini, ki so volilne priprave povezali z obravnavo planskih obveznosti in gospodarskih rezultatov, ki so nadvse dobra osnova za izdelavo ustreznih planskih dokumentov za prihodnje leto. Prav tako pa ocenjujejo tudi dejavnost članov zveze komunistov v raznih samoupravnih organih, drugih družbenopolitičnih organizacijah itd. Predvsem pa izpostavljajo odgovornost za uresničevanje sprejetih sklepov.

Prizadevanja pa so usmerjena tudi v to, kako bi v prihodnje zagotovili večjo mobilnost in učinkovitost dela občinske organizacije zveze komunistov. Zlasti pa še, da bi občinsko konferenco zveze komunistov čimbolj usposobili za njeno zares operativno delovanje. Med drugim so predlogi, da bi njeno število od zdajšnjih 50 zmanjšali na 30 članov. Ta aktivnost bi naj potekala v tem in prihodnjem mesecu, saj bo evidentiranje možnih kandidatov za novo občinsko konferenco zveze komunistov v Murski Soboti odvisno od konkretnih predlogov iz posameznih osnovnih organizacij zveze komunistov. Kot ugotavljajo, je bilo doslej evidentiranih premajhno število kandidatov za vodstvo občinske organizacije zveze komunistov, kar velja zlasti za funkcijo sekretarja komiteja in za izvršne sekretarje. Da bi razširili število možnih kandidatov za najodgovornejše funkcije v zvezi komunistov, bo potrebno še veliko naporov v osnovnih organizacijah zveze komunistov.

Sicer pa bodo po izdelanem ključu za izbiro delegatov za partijske kongrese v letu 1982 iz murskosoboške občine izbrali 11 komunistov za 9. kongres ZKS in enega delegata za 12. kongres ZKJ. Pri tem pa bodo upoštevali strukturo zaposlenih, zlasti iz neposredne proizvodnje, kakor tudi zastopanost nekaterih pomembnih gospodarskih panog, kot je kmetijstvo itd.

Milan Jerše

VOLITVE 1982

Tankočutneje v soočanja (in odločanja)

Podatki o številu evidentiranih kandidatov za najrazličnejše funkcije so znani in jih ne kaže ponavljati. Ne bo pa odveč, če spomnimo na nekatere vsebinske usmeritve, ki jih bo treba — zlasti zdaj, ko je napočil čas kandidiranja, bolje rečeno oženja izbora možnih kandidatov — spoštovati in uveljavljati. Vendar ne le za raven občine in »navzgor«, marveč veliko bolj od občine »navzdol«. Dejstvo je, da smo v Pomurju doslej opravili v pripravah na spomladanske volitve veliko dela. Večidel je šlo brez zamud in brez posebnih zapletov, znajo pa se pojaviti zdaj, ko začenjamo postopno ožiti izbor evidentiranih. Zdaj se bo namreč treba opredeljevati in soočati s posameznimi kandidati — vzemimo s kandidati za predsednike občinskih skupščin, izvršnih svetov in zborov občinskih skupščin — pri čemer morajo prevladati začrtani kriteriji in načela kadrovske politike, nikakor pa ne »kupčkanje«, bojazen pred tako ali drugačno zamero in težnje, da nekdo za vsako ceno obdrži stolček.

Gre skratka za to, da v kandidacijske postopke »zaorjemo« tankočutno, z veliko mero političnega posluha in — recimo, da je res tako — prepričanjem, da smo vendarle uspeli preboleti bolezen, ki se ji pravi nezdravi apetiti ali ambicije po tej ali oni funkciji. Samo pritrdimo lahko mnenju, da bi veljalo javno objaviti seznam imen kandidatov za nosilce najvidnejših funkcij in ob tem, kdo je dobil podporo in kdo ne. Tako bi pravzaprav na najbolj nazoren način dokazali, da znamo in (z)moremo zagotoviti javnost kadrovske politike.

Pri izjemah ne bi smelo biti nesporazumov. Če je bil denimo nekdo v tem štiriletnem mandatnem obdobju podpredsednik občinske skupščine, v naslednjem mandatu nikakor ne more biti njen predsednik. Ali dileme glede izvolitve sekretarjev občinskih skupščin in njenih izvršnih svetov. Ponekod so se namreč odločili, da zaostrijo možnosti njihove vnovične izvolitve po vzoru ostalih funkcionarjev teh organov. Ker so take rešitve lahko izraz teženj po poudarjanju političnega pomena sekretarskih funkcij, ki je toliko bolj vprašljiv spričo krajše mandatne dobe funkcionarjev občinske skupščine in njenih zborov, bi jih veljalo temeljito proučiti. Vsekakor pa morajo na to dilemo odgovoriti občinski statuti s točno opredelitvijo oziroma omejitvijo pristojnosti sekretarjev skupščin oziroma izvršnih svetov. Mimogrede, ob tem se hkrati ponuja priložnost, da po občinskih upravah sploh pretehtajo, kako je z vsemi mogočimi sekretarji in referenti, ki jih niti ni tako malo.

Če smo v tem delu naše republike uspeli v strukturi evidentiranih možnih kandidatov zagotoviti sorazmerno ustrezen delež žensk in mladine, ne smemo pozabiti tudi na člane borčevskih organizacij. Izkušnje borcev, prekaljenih revolucionarjev, nam bodo tudi v prihodnje prišle še kako prav, zato bi jim morali zagotoviti veliko večji vpliv na družbenopolitično in siceršnje dogajanje v posameznih okoljih.

Da smo znali priprave na volitve v Pomurju postaviti v širši okvir družbenega dogajanja, je nesporno pomembna kvaliteta. Drugače rečeno: povezali smo jih s prizadevanji v gospodarjenju, letnimi programskimi konferencami SZDL, pripravami na tretjo sindikalno konferenco in številnimi drugimi nalogami.

Branko ŽUNEC

Pred tretjo sindikalno konferenco

EDINI IZHOD — BOLJŠA STORILNOST

Vsekakor tistim, ki bodo 5. in 6. februarja prihodnje leto sedeli za razpravljalskimi mizami na tretji sindikalni konferenci slovenskih sindikatov v Ljubljani z nosilno temo Vloga in naloge sindikatov pri uveljavljanju delavcev kot nosilcev socialne politike in zagotavljanju socialne varnosti, ne bo lahko. Treba bo namreč najti odgovore ali vsaj usmeritve za kar nekaj sklopov vprašanj, seveda pa bo med njimi nekaj takih, ki bodo morala biti dotlej že izčiščena.

Poudarek bo nesporno na zahtevi, da mora biti socialna politika in zagotavljanje socialne varnosti v tesni zvezi z uresničevanjem načela delitve po delu in vzajemnosti in solidarnosti. Podrobneje bo veljalo razčleniti stanje na posameznih področjih socialne politike, pri čemer imamo v mislih položaj delavcev pri zaposlovanju, izobraževanju, varstvu pri delu, zdravstvenem in invalidskem varstvu, pokojninskem zavarovanju, zagotavljanju socialne varnosti kmetov in na drugih področjih. K vsemu bodo nanizali naloge sindikalnih organizacij in organov, ki naj bi zagotovili uresničevanje sprejetih usmeritev.

PRIPRAVE NE POJENJUJEJO

To je prvo, kar velja poudariti, ko govorimo o pripravah na tretjo konferenco slovenskih sindikatov v Pomurju. Da smo še določnejši: v pomurskih občinah nadaljujejo z najrazličnejšimi tematskimi (problemskimi, specializiranimi) razpravami in okroglimi mizami, s katerimi bi se radi dokopali do kar se da oprijemljivih podatkov o socialni varnosti delavcev, delovnih ljudi in občanov. Sicer pa je ta čas v tem delu naše republike kakih 37 tisoč zaposlenih organiziranih v 315 osnovnih organizacijah in 27 konferencah sindikata. To pa so že številke, ki same po sebi pričajo, kako obsežno delo čaka ne le sindikalne, marveč v nič manjši meri vse druge družbenopolitične organizacije, klube samoupravljalcev in še koga, v pripravah na sindikalno konferenco.

SINDIKAT USKLAJENO S SZDL

Z glasilom občinskega sindikalnega sveta Naš glas so v lendavski občini že pred časom razgrnili program aktivnosti. Od načrtovanih šestih tematskih razprav so doslej eno izpeljali v delovni organizaciji Ina-Nafta o varstvu pri delu z vidika zdravstvenega varstva delavcev. V šolskem kovinarskem centru bodo še ta mesec poglobljeno načeli vprašanja zaposlovanja in izobraževanja s poudarkom na usmerjenem izobraževanju in zaposlovanju mladih, na osnovni šoli Jožeta Kramarja-Juša s prilagojenim programom pa skušali dognati,

Nesporno je, da še vedno ni natančne analize o vseh oblikah socialne pomoči. Dogaja se, da se ljudje nagrajevani za slabo delo ali nedelo, da nekateri za svoje nedelo dobijo več oblik socialnih korektivov (dobesedno: delni popravek ali sprememba, izboljševalni ali vzgojni pomoček) in si tako zagotovijo boljši osebni standard, kot si ga lahko zagotovi delavec s svojim delom. Prav zato je treba odločno krepiti vpliv uporabnikov v skupščinah interesnih skupnosti — naj gre za stanovanjsko, zdravstveno ali katero drugo dejavnost — in odločanje o vseh oblikah socialnih korektivov prenesti v krajevno skupnost. Veljalo pa bi tudi vnovič preveriti merila za dodeljevanje vseh oblik socialnih korektivov.

kako teče izobraževanje otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, hkrati pa proučili možnosti, da bi v eni od organizacij združenega dela ustanovili invalidsko delavnico.

Temo o socialni varnosti kmetov z vidika preoblikovanja sistema zdravstvenega zavarovanja kmetov bo sindikat pripravil skupaj s socialistično zvezo v krajevnih skupnostih Turnišče in Velika Polana, sodelovali pa bodo tudi predstavniki tozdov Planika in Deloza in kmetijske zadruge. Na občinski konferenci SZDL v Lendavi pravijo, da so v okviru sveta za kmetijstvo že večkrat analizirali vlogo kmetijske zadruge in temeljnih zadružnih organizacij, saj je očitno, da še niso storile vsega pri vključevanju in sodelovanju s kooperanti.

Klub samoupravljalcev načrtuje razpravo o prehrani med delom in oskrbi občanov ob sodelovanju tozda Mercator Univerzal, gostinskih delovnih organizacij in potrošniških svetov. Zadnjo temo — o produktivni in smotrni izrabi delovnega časa — pa bo pripravil občinski sindikalni svet, celotno socialno problematiko pa bodo v lendavski občini zaokrožili na skupni seji zbora združenega dela in občinske skupščine socialnega skrbstva.

Približno 80 odstotkov hrane, kolikor je pridelamo v Sloveniji, pridelajo zasebni kmetje. Iz tega njihove delovnega prispevka izhajata tudi pravica in potreba, da imajo možnost za ustrezno politično organiziranost, ki naj jim zagotovi reševanje vprašanj s področja njihovega družbenoekonomskega položaja in tudi vključevanja v politični sistem. Zato prihaja vse bolj v ospredje potreba po vključevanju združenih kmetov v Zvezo sindikatov Slovenije. Čeprav je v sindikalnem statutu že 8 let, od osmega kongresa slovenskih sindikatov leta 1974, dana ta možnost, na tem področju doslej ni bilo nikakršnih rezultatov, vsaj vidnejših ne.

NEKATERI ŠE OB STRANI

Doslej so v občini Gornja Radgona tematske razprave — predvidevali so jih osem, posebej za področja kmetijstva, industrije in družbenih dejavnosti — izpeljali v Kmetijskem kombinatu, Radenski in Avtoradgoni. V Kmetijskem kombinatu je bila nosilna tema delovni in življenski pogoji zaposlenih v družbenem sektorju kmetijstva, v razpravi pa so sodelovali še predstavniki organizacij združenega dela prehrambene industrije in Vinogradniškega gospodarstva Kapela. V Radenski sta bila na dnevnem redu oddih in rekreacija delavcev in proučevanje možnosti za razmah tako imenovanega delavskega turizma, zadržali pa so se tudi pri problematiki smotrne izrabe delovnega (in prostega) časa zaposlenih, saj je na tem področju še veliko vrzeli. Nič manj jih ni pri družbeni prehrani in prehrani med delom, kakor tudi zdravstvenem, posebej še preventivnem varstvu delavcev, so ugotavljali v Avtoradgoni.

Na občinskem sindikalnem svetu se zavzemajo, da je treba v široko zasnovano aktivnost veliko bolj vključiti vse samoupravne interesne skupnosti tako s področja gospodarstva kakor negospodarskih dejavnosti, pa tudi klub samoupravljavcev, ki je očitno povsem zaspal. Hkrati bi veljalo čimprej opraviti ostale, s programom zastavljene naloge. Te pa so med drugim: v Gorenje-Elradu pretresti, kako je z dohodkovnim povezovanjem z drugimi delovnimi organizacijami, razvijanjem dohodkovnih odnosov in delitvijo sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, v sisih družbenih

Predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije je naslovilo ostro kritiko na vse občinske sindikalne svete, saj osnovne organizacije sindikata delavcev na področju osebnega dela v obrti ne delujejo. Še posebej pa je pograjalo tiste, kjer teh osnovnih sindikalnih organizacij še niso ustanovili. Prav gotovo teh delavcev zgolj z vabili ne bomo vključili v sindikat, ampak je treba delati z njimi neposredno, v obrtni delavnici, na delovnem mestu. V pripravah na volitve pa bo treba vprašanju vključevanja teh delavcev v delegatski sistem odmeriti posebno pozornost. Doslej so se namreč v skupnih delegacijah delavcev in obrtnikov najbolj uveljavljali sami obrtniki (nosilci obrti) in odločno premalo sami delavci.

dejavnosti razgrniti problematiko otroškega varstva, zaposlovanja, izobraževanja in zlasti socialnega varstva ostarelih in motenih oseb, opraviti pa seveda še druge vsebinske priprave na sindikalno konferenco. Časa namreč ni ravno na pretek.

TEŽA NA SPECIALIZIRANIH RAZPRAVAH

Zaposlovanje, izobraževanje, kadrovska politika, varstvo pri delu, otroško varstvo, stanovanjska problematika, prehrana, oddih in rekreacija, izkoriščanje delovnega časa in nagrajevanje po delu, zlasti tistih z najnižjimi osebnimi dohodki — to so področja, ki jih pod kritično lupo postavljajo v pripravah na sindikalno konferenco v občini Ljutomer. Da pa ne bi ostali zgolj na ravni ugotavljanja, se v specializirane razprave vključujejo samoupravni organi, vse družbenopolitične organizacije in klub samoupravljalcev.

V delovni organizaciji Imgrad, kjer so govorili o rekreaciji in oddihu delavcev, je bilo med drugim poudarjeno, da možnosti za ustanovitev počitniške skupnosti ni, saj se zapleta tako pri investiranju ustreznega objekta družbene prehrane, ki ga sicer že dolgo pogrešajo, s tem, da je končna odločitev v rokah trgovske organizacije Vesna in delovne organizacije Ljutomerčan.

V zdravstvenem domu jih čaka razprava o zdravstvenem varstvu delavcev, svobodni menjavi dela in organiziranosti zdravstvene službe v občini, ki jo pripravlja svet za delovne in življenjske pogoje pri občinski organizaciji sindikata. Nič manj zanimiva razprava se obeta v klubu samoupravljavcev, saj bo govor o varstvu pri delu in nagrajevanju delavcev, ki delajo v težjih delovnih pogojih. Nenazadnje pa bo v ljutomerski občini izjemne pozornosti deležno področje dohodkovnega povezovanja tozdov, zlasti vseh treh lesarjev (Marles, Lesnina in Les).

SKRBNO IZDELANA OCENA

Bilo bi preobširno, če bi hoteli v celoti predstaviti analizo o socialni problematiki v občini Murska Sobota, ki so jo v pripravah na tretjo konferenco slovenskih sindikatov pripravili v odboru za pripravo konference pri občinskem sindikalnem svetu. Sicer pa bo zanesljivo še dopolnjena, zlasti glede vprašanj, ki zadevajo socialno varnost kmetov in področji izobraževanja in zaposlovanja, saj bodo o njih spregovorili na dveh regijskih posvetih, ki jih pripravlja medobčinski svet Zveze sindikatov Slovenije za Pomurje. (Prvega so 15. decembra tudi izpeljali.)

Poleg že omenjenih vprašanj, ocena zajema še naslednja: humanizacija dela z vidika zdravstvenega in invalidskega varstva ter varstva pri delu, življenjske razmere delavcev (stanovanjska problematika), družbeno varstvo in vzgoja predšolskih otrok (denarne pomoči družinam, preskrba občanov), pokojninsko zavarovanje in socialna varnost starejših občanov in produktivna in smotrna izraba delovnega in prostega časa delavcev.

Da so v sindikatu prišli do sorazmerno določnih številk in ugotovitev, gre — kot pravijo — pohvaliti strokovne službe samoupravnih interesnih skupnosti, ki so se pri tem še posebej potrudile.

Ko pa bodo v teh dneh — kot predvidevajo — sprejeli občinsko resolucijo za prihodnje leto, se nameravajo še tehtneje poglobiti v posamezna področja socialne problematike delavcev, delovnih ljudi in občanov v občini.

BREZ ZADRŽKOV V JEDRO PROBLEMOV

To je v resnici edini »recept«, da bodo priprave tudi v Pomurju dosegle namen.

Sicer pa naj bo v razmislek tale ugotovitev: da namreč tudi v Pomurju skoraj polovico — če ne več!? — družinskih računov napolnijo z denarjem, ki ga ne zaslužijo na svojih delovnih mestih.

Če to vsaj približno drži — podatek se prav gotovo da preveriti, dasiravno po zapletenih poteh — je stvar zares vredna premisleka. Vsaj v tej smeri, da na delovnih mestih ni dovolj delovne vneme, točneje motivacije. Da o nagrajevanju seveda niti ne govorimo.

Pripravil: Branko ŽUNEC

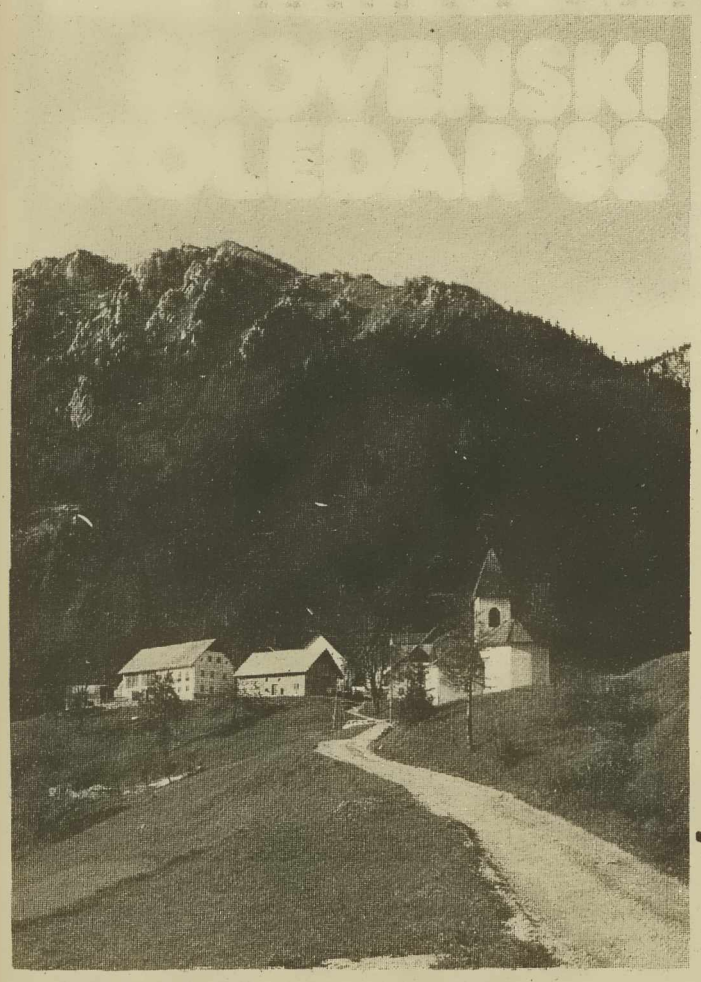

Koledar za Slovence po svetu, 29. letnik

Z NJIM VOŠČI SLOVENSKÁ IZSELJENSKA MATICA VSEM ROJAKOM PO SVETU IN V DOMOVINI SREČNO IN ZDRAVO NOVO LETO '82

Slovenski koledar '82 je tokrat izšel na 315 straneh. Na njih se po povsem koledarskem delu, v katerem so posamezni meseci poleg pomembnejših datumov popestreni z motivi stiliziranega cvetja, vrstijo avtorski zapisi, ilustracije, fotografije in na koncu reklamne objave sofinancerjev publikacije. Pomurja posebej ni zaslediti na omenjenih straneh in vendar že tradicionalnemu koledarju, ki ga je Slovenska izseljenska matica izdala v oktobru 1981, odmerjamo prostor na Kulturnih obzorjih. Zaradi poslanstva, ki ga poleg tradicije ima, ga kaže skupaj prelistati.

Domovina je prvi del, v katerem se med 17 in 107 stranjo zvrščajo prispevki posameznih avtorjev. Od uvodnega, ki ga je o Louisu Adamiču napisala Vida Tomšič ob njegovi tretji desetletnici smrti in naslovila: Spomin na bodočnost.

Jože Smole se je dotaknil gibanja neuvrščenih, sedanje mednarodne situacije v svetu nasploh in naše poti, v prispevku pod naslovom Dosledni v Titovi zunanji politiki. O delovanju Slovenske izseljenske matice ob njeni 30-letnici je razbrati iz govora njenega predsednika Staneta Kolmana, slovesnost pa je bila 15. januarja 1981 leta. Rojak Feri Žerdin je v komentiranem prispevku o našem gospodarstvu za uvod uporabil staro kitajsko modrost o tem, da »ni dovolj, če revežu podariš ribo. Bolj pomembno je, da ga naučiš ribe loviti.« In ugotovil, da bodo v naslednjem srednjeročnem obdobju v mreži ostale tudi velike ribe, če bomo pametno gospodarili.

O mladih se je v zapisu pod naslovom Koraki slovenske mladine k odraslosti razpisal Gojko Bervar, dr. Miha Likar pa o zdravstvenem in socialnem varstvu v Jugoslaviji. Potem kaže omeniti tudi pogovor z dr. Bogdanom Brecljem, dolgoletnim Titovim in Kardeljevim zdravnikom ter svetovno znanim ortopedom ob njegovi 75-letnici. Opravil ga je Ladislav Lesar, ki je tudi avtor zapisa o pleterskem samostanu iz katerega prihajata številnim ljudem znano pletersko žganje s hruško in zdravilna pleterska grenčica. O slovenščini, ki si utira pot v svet, se je seminarja slovenskega jezika, književnosti in kulture, ki ga vsako leto prireja filozofska fakulteta v Ljubljani, dotaknil Braco Zavrnik, Jože Horvat pa je sledil pota slovenske knjige. Skupna naklada vseh 21 slovenskih založb se namreč približuje milijonu izvodov na leto. O eni najzanimivejših slovenskih knjig — Trubarjevi »Cerkovni ordingi« je zgodbo obelodanil Jaro Dolar, o uprizoritvi ljudske igre Miklova Zala v Svatnah na Koroškem pa Rok Arih. Zanimiva so tudi zbrana slovenska plemiška pisma in prestavitev slovenskih ljudskih glasbil. O žvegli, oprekliu, trstenki in drumelcu — (na plošči s posnetki ljudske glasbe na starih glasbilih) je podatke zbrala Mira Omerzel-Terlep. Albina Podbevšek v pismeni obliki podala, kako iščejo (in najdejo) svoje korenine slovenski izseljenci. Med ostalimi prispevki sta poleg slovenske pomorske tradicije, zabeležena tudi 125-letnica smrti Josipa Ressela, ki je umrl v naših krajih. Iznajditelja ladijskega vijaka, gozdarja, ekonomista in vsestranskega izumitelja ter svetovnega genija predstavlja dr. Vladimir Murko. Bralna sta tudi zapisa Tanje Tomažič o starih gostilnah in Damjana Ovsca: Drobci iz življenja ljubljanskih kavarn. Minljivost v neminljivem je naslov zapisa ob Jakčevih potretih znamenitih Slovencev, Koledniki smo prišli pred vrata pa pisanja Olge Ratej o tem, kako je nastal koledar. Pa tudi o starih slovenskih ter tujih šegah in navadah ob prelomu časa, ki je pred nami. Trdni Slovenci so zadnjemu dnevu v letu pravili »staro leto«, ne pa Silvestrovo, ugotavlja. Omenja pa tudi, da »v Prekmurju pritrdijo smrečico na vodnjak in ob tej priliki govorijo: »Voda, vodána, daj mi mož, po imenu Ivana, če ne Ivána pa Nikola, če ne Nikola pa nikoga.«

V svetu ljudske ornamentike, je pogovor z Ivanom Razborškom naslovila Jagoda Vigele, karikature mojstrov slovenske karikature pa izbral odgovorni urednik Pavlihe Bogdan Novak.

Za prehod na drugi del — **literarni almanah** koledarja — služi barvna priloga **Naša čudovita domovina,** kakor jo je v objektiv ujel fotoreporter Janez Zrnec. Po uvodnih treh besedah ob začetku literarnega almanaha pa je uvod vanj primerno sklepno poglavje iz Kmeclove poljudne biografske monografije o pisatelju Franu Levstiku, v katerega proslavitvi 150-letnice rojstva je potekalo letošnje leto. V samem literarnem almanahu so poleg pesmi in proznih del objavljene tudi **pesmi iz zgodbe za najmlajše Slovence,** poglavje zase pa so z ilustracijami in izbranimi fotografijami dokumentirani zapisi o **o Slovencih po svetu.** Ta del je zanimiv, bogat po temah, izstopa pa Louis Adamič. Tako po avtorskem zapisu pod naslovom »Resnica o partizanih je zmagala nad lažjo o Mihajloviću«, kot v zapisu povratnice — rojakinje Anne Praček-Krasne, v poročilu pisateljevega brata — dr. Franca Adamiča, in ugotovitvah profesorja Rudolpha J. Vecolija na državni univerzi v Minnesoti. Seveda v pričujoče, koledarju ni izostal tudi **angleški del,** s tremi avtorji: Jernejo Petrič, Radon Genoriom in Francisom E. Clarkom. Prva obravnava Louisa Adamiča in njegove poglede, ki se nanašajo na literaturo, drugi značilnosti povojnega obdobja in tretji Slovence okoli leta 1912 ter njihov doprinos Ameriki.

Brigita Bavčar

KULTURA V LETU 1981

Običaj je, da pred iztekom starega in prihodom novega leta opravimo bilanco. Da izpostavimo, kaj je bilo zabeležbe vrednega v preteklem in kaj si novega obetamo v letu, ki je pred nami. Tudi na področju kulture je prav vedeti, kaj imamo in po čem nas žeja, česa imamo preveč in česar sploh nimamo v Pomurju — dojemljivosti in širše odzivnosti za kulturo na primer, pa to ni le naš regijski problem. Tudi lastne kulturne ponudbe, ki bi jo dajali onkraj Mure, je premalo in obratno — sprejemanja prav tako. Vsaj v pomurskem središču, kjer bi moral biti kulturni utrip živahnejši, pa to ni. Nova galerija je sicer vnesla poleg uspelega jugoslovanskega bienala male plastike in risb v vsakdanji ritem otvoritve in oglede razstav, med katerimi so bile nekatere prav odzivne — minula Jakijeva retrospektiva na primer — pa tudi zanimive, kot neobičajna razstava akademskega slikarja Tomaža Gorjupa, ter širšim obiskovalcem dostopne, kot je bila uvodna pregledna razstava pomurske likovne ustvarjalnosti. Presenetila je tudi razstava grupe 676, ne le zato, ker so se od petih predstavili le njeni trije člani, ampak tudi zaradi opaznega razvoja, ki so ga domači likovniki prikazali vsak zase. Še bi se lahko vrteli okoli razstav, saj je likovna dejavnost prav gotovo tista osnovna, ki daje pečat kulturnemu življenju v Murski Soboti, kljub temu da je galerija obenem tudi prireditvena dvorana za druge priložnosti. Nastope pevskih zborov in drugih koncertov, na primer, ter literarne večere. Tudi te smo beležili v letu 1981 in v spominu je še najbolj sveža predstavitev dveh pomurskih avtorjev in njunih del: Branka Šömna in Evalda Flisarja ter romana Panonsko morje in potopisa Južno od severa. Ob tej priliki je bilo izjemno doživetje v uvodu že to, da je bilo obiskovalcev več kot prostih stolov, kar je pri nas redek pojav, ko gre za kulturno obarvane prireditve. Množičnosti smo bolj vajeni na športnih in odzivnosti na ostalih prireditvah, na kulturnih pa običajno gre za redke vztrajneže, organizirane dijake ter tiste, ki so bolj za družabnost kot za sam kulturni dogodek.

In vendar je uspeh že, da pridejo, pa najsi v poletnih dneh na grajsko dvorišče, ki je bilo letos poleti že drugič zapored teden dni prizorišče dogajanja, ali v dvorano Kina Park, kjer je v jeseni skorajda neopazno minil teden jugoslovanskega filma. Čeprav je soupadal s tednom praznovanj soboškega občinskega praznika in smo se o njem pravočasno razpisali na tej strani Vestnika, odziv ni bil takšen, kot bi po pričakovanjih lahko bil. Morda bi bilo bolj vabljivo gledališko gostovanje, pa kaj, ko ga ni bilo, da z vprašanjem o tolikokrat omenjenem gledališkem abonmaju ne začenjamo stare teme. Vsaj v času Borštnikovega srečanja gledališč v Mariboru bi kakšno drobtinico lahko pobrali z mize, pa smo očitno tudi ob tej priliki zamudili vlak, čeprav je v Lendavo in Ljutomer zapeljal.

Omenjeni občinski središči tudi sicer prednjačita. Prvo z organiziranim dvojezičnim abonmajem in na novo ustanovljenim filmskim gledališkim studijem, ki je iskal vzore tudi v soboškem, in ga presegel v doslednosti organizacije. Drugo pa s kulturno tradicijo, ki jo prleško središče nedvomno ima. O tem priča na novo odkrit muzej taborskih gibanj ter izjemni baletni večer, ki ga je v okviru Festivala revolucije in glasbe v počastitev praznika republike pripravil baletni ansambel ljubljanske opere. Od klasičnega baleta do povsem sodobne plesne izraznosti je bilo moč videti na odru ljutomerskega doma kulture, ki je z letošnjim letom tudi obogaten s pomembno pridobitvijo — prizidkom nove galerije — imenovane po znanem rojaku — likovnem umetniku Anteju Trstenjaku. V omenjeni galeriji so se skozi vse leto tudi zvrščale razne razstave, od Trstenjakove, razstave poti pete prekomorske brigade, ki jo je posredoval mariborski muzej, do sedanjega prikaza del udeležencev letošnje likovne kolonije, prav tako imenovane po Anteju Trstenjaku.

V Ljutomeru je doma tudi živahna gledališka ljubiteljska dejavnost, pa več o njej kasneje, ko bomo o amaterizmu pri nas posebej spregovorili. V pregledu dejavnosti na področju kulture v posameznih pomurskih občinah, pa velja za že omenjeno Lendavo poleg izrečene pohvale za organiziran dvojezični abonma, kar pomeni, da lahko sledijo gledališkim predstavam tako Slovenci kot Madžari, poudariti likovno tradicijo, katero to mesto ob meji nedvomno ima. To dokazujejo že tradicionalne likovne kolonije z mednarodnim obeležjem, bogata stalna zbirka likovne umetnosti in samostojne razstave lendavskih likovnih umetnikov. Pred koncem tega leta je galerija Lendava v znamenju samostojne razstave Suzane Kiraly-Moss, grajsko dvorišče pa je od nedavna popestreno s tremi plastikami, ki so jih oblikovali akademski kiparji — udeleženci letošnje kiparske kolonije. Seveda ne gre prezreti tudi zgodovine Lendave, kakršno je upodobil rojak — akademski slikar Zoltan Gabor in je stalno na ogled v gradu, kjer je našla prostor tudi skrbno postavljena etnografska zbirka.

Mesto ob drugi meji — Gornja Radgona ima tudi svoj kulturni utrip. Zaradi že kroničnih finančnih tegob nekoliko manj živahen, kot smo ga bili vajeni, saj je naprimer zamrl teden izbranega filma v kino dvorani, prav tako pa tudi gostovanj v zadnji tretjini tekočega leta ni bilo. Velikokrat so se Radgončani znali odpraviti tudi v njim bližji Maribor in zaviti poleg gledališča tudi v opero, pa kaj, ko je tega vse manj. Vsaj organizirano tega ne počno, zato pa je živahneje po organizacijah združenega dela v občini. Med njimi izstopa Radenska, ki zaradi tradicije in svojih zdraviliških gostov skrbi, da ne mine teden brez prireditve, pa najsi gre za koncert ali razstavo in izbrano kinopredstavo. Poleg omenjenih so tu še festivali, kot Komorna glasba XX. stoletja, s katero si je znano zdraviliško mesto priborilo primat med glasbeniki resne glasbe, prav tako pa je cenjeno med številnimi ostalimi, ki bodo na srečanje zabavnoglasbenih orkestrov jugoslovanskih radiotelevizij prišli v naslednjem mesecu — kot vsako leto na njega v začetku januarja.

Poleg Radenske so aktivni kulturniki med delavci v Gorenje-Elradu in v zadnjem. času tudi v Avtoradgoni. V obeh omenjenih delovnih organizacijah imajo česte razstave zaposlenih, v Gorenje-Elradu pa tudi izdajajo svojstveno brošuro Oči in srce. V tej literarni publikaciji, ki jo popestrujejo stvaritve likovnikov — udeležencev v tovarnah organiziranih likovnih kolonij — se v verzih in prozi izpovedujejo literati, ki jih drugod ne bi zasledili. S svojo neposrednostjo in iskrenostjo pa so njihove pesmi in prozni teksti vredni, da jih prebere poleg njih samih še kdo drug.

Tako je tudi z ostalo ljubiteljsko dejavnostjo, ki je v Pomurju ni malo. Koliko je pravzaprav je, često niti ne vemo, ker ostajajo v določenih okoljih skromno zaprti vase. O prireditvah zvemo v redakcijo velikokrat šele takrat, ko so že mimo, ali pa tik pred zdajci. Take prireditve je tudi težko ocenjevati. Ljudem, ki se večer za večerom trgajo od svojih družin in opravil ter razdajajo v velikokrat nezakurjenih dvoranah, na malih odrih ali improvizirano privzdignjenih prizoriščih ter ponavljajo smešnice v — najčešče — veseloigrah drugih, je težko svetovati, naj tega ne počno in se lotijo česa izvirnejšega. Kot to počno na dejavnem odru in v obeh dramskih skupinah v Lendavi, že skorajda profesionalni gledališki amaterji v Ljutomeru in nenazadnje, kot je to po večletnem premoru uspelo članom dramske skupine kulturno-umetniškega društva Štefan Kovač v Murski Soboti. S predstavo Samomorilec in nekaterimi odličnimi interpreti ključnih vlog v njej, so poželi aplavz tudi preko Mure, kako željni smo gledaliških predstav doma, pa so pričale polno zasedene dvorane ob njihovih uprizoritvah v Murski Soboti.

V Beltince pa, tja v glavnem pohitimo v času folklornega festivala, brez katerega si poletja v začetku avgusta ne predstavljamo več in je zato toliko bolj pohvalno, da je ta kulturna manifestacija poleg vztrajnih organizatorjev — domačinov, našla podporo tudi v nekaterih vplivnejših delovnih organizacijah. Tako ne bo zamrla in bo tako poleg gledaljivosti šeg in navad s folklornim korakom ohranjala svoje poslanstvo, ki je očitno v geslu, da pesem in ples družita narode.

Veliko poslanstvo pri nas ima tudi Pomurska založba, ki prinaša v knjižnice in domove iskane knjige iz svojih zbirk, med katerimi so najbolj izvirni Mostovi, iskani pa bralni romani domače in tuje književnosti ter priročniki. Knjiga, ki se, kar dokazuje primer v Muri, prebija tudi v delovne organizacije in odmaknjene krajevne skupnosti, ostaja najbolj razširjena kulturna dobrina, ob bok pa ji vedno bolj enakovredno stopa slika, pa najsi bo to dragoceno olje, grafika ali tapiserija. Knjigo največkrat beremo doma, sliko si, če nam sredstva dovoljujejo originalno, tudi obesimo doma. Tako kot najčešče posedamo pred televizorjem doma in se le redko odzivamo v večjem številu prireditvam zunaj doma. Verjetno bi se bolj, ko bi bilo prireditev več, potrjevale bi se s kvaliteto, mi pa z občutkom prisotnosti v nekem, v tem primeru kulturnem dogajanju. Zanj je vstopni korak kulturna vzgoja v okviru ostale vzgoje tako v usmerjenem izobraževanju kot v našem lastnem izpopoljevanju. In to ne le v letu, ki se izteka in bo kmalu preteklo, ampaktudi v letu v katerega vstopamo in bo kmalu sedanjost.

Brigita Bavčar

PRVA RAZSTAVA DITKE PETKOVIČ — V galeriji kulturnega centra v Murski Soboti so v petek odprli razstavo del likovnice Ditke Petkovič. »Potrebno je imeti pogum in iskreno prepričanje v času ekspanzije novih smeri (od številnih oblik nove figurativnosti do koncept-arta in postkonceptualnih raziskav) težiti za dostojanstvom slike v pravem klasičnem pomenu te besede. In prav to uresničuje mlada slovenska slikarka, do pred kratkim študentka beograjskih umetniških šol.« Tako je dejal na otvoritvi razstave in v zloženko, ki je ob tej prili izšla, zapisal Sreto Bošnjak. Številni obiskovalci otvoritve in tudi same razstave, ki bo na ogled do 8. januarja, pa pričajo o resničnosti povedanega in zapisanega, tistega, kar v našo likovno dejavnost vnaša mlada umetnica, katere prva razstava obeta tudi drugo in nadaljevanje v njeni ustvarjalnosti. bb

foto: A. Abraham

Namenska voščila

Prehod iz starega v novo leto je pred nami in v nas zakoreninjena navada, da tistim, ki so nam blizu in vendar ne živijo z nami, ob tej priliki voščimo srečo in zdravje. Ni vseeno, s kakšnimi voščilnicami to počnemo, kakor tudi ni vseeno, kakšne voščilnice bodo prihajale na naš naslov.

Med ponudbo v naših prodajalnah kaže posebej izpostaviti Unicefove voščilnice, ki so jih oblikovali umetniki iz vsega sveta, sredstva, pridobljena z njimi, pa so, tako kot vsako leto doslej, namenjena pomoči potrebnim otrokom. Za komplet desetih Unicefovih voščilnic, ki jih pri nas prodajajo le v knjigarnah, je potrebno odšteti 65 dinarjev. Pet dinarjev manj pa za prav tako namembne voščilnice, ki jih je v kompletu s pisemskimi ovojnicami (10 kosov) izdal koordinacijski odbor za pomoč narodno-osvobodilnim gibanjem in žrtvam imperialistične agresije pri predsedstvu republiške konference SZDL Slovenije. Poleg omenjenih so na voljo še raznovrstne, v glavnem cenene kičaste voščilnice, ki po višini denarja, katerega je potrebno odšteti zanje, niso prav nič poceni. In vendar po njih posega največ kupcev. Stvar okusa, bi dejali, okusov pa je toliko kot ljudi. Vseeno: vsaj spomniti smo želeli na namembnost voščilnice, za katere odšteta sredstva gredo v humane namene in ne v koš kot vsa voščila po novem letu. Tudi v naslednjem, saj se voščilnicam očitno ne odpovedujemo tudi v času težnje k čim večji gospodarnosti. bb

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM

SREČNO

SKUPŠČINA OBČINE
— Občinske konference SZDL
— Občinske konference ZKS
— Občinske konference ZSMS
— Občinski sindikalni sveti
— Občinski odbori ZZB NOV

Murska Sobota

SKUPŠČINA OBČINE
— Občinske konference SZDL
— Občinske konference ZKS
— Občinske konference ZSMS
— Občinski sindikalni sveti
— Občinski odbori ZZB NOV

Gornja Radgona

SKUPŠČINA OBČINE
— Občinske konference SZDL
— Občinske konference ZKS
— Občinske konference ZSMS
— Občinski sindikalni sveti
— Občinski odbori ZZB NOV

Lendava

SKUPŠČINA OBČINE
— Občinske konference SZDL
— Občinske konference ZKS
— Občinske konference ZSMS
— Občinski sindikalni sveti
— Občinski odbori ZZB NOV

Ljutomer

1982

Ob neuspeli integraciji gradbeništva

Konkretnih pobud ne manika

Vsekakor je odločitev delavskega sveta SGP Konstruktor TOZD Gradbeništvo Pomurje iz Murske Sobote, da spričo neuspele fizične integracije devetih organizacij s področja gradbeništva v murskosoboški občini ustavijo akcijo, daljnosežnega pomena. Smatrajo namreč, da je pripravljenost štirih najpomembnejših organizacij — nosilk posameznih dejavnosti, to so TOZD Gradbeništvo Pomurje za visoke gradnje, Sobota za nizke gradnje in gradbeno obrt, Blisk za inštalacijsko dejavnost in Projektivni biro za projektiranje, nujno potrebna za doseganje nove kvalitete, kar pa spričo določenih razhajanj zaenkrat še ni možno uresničiti. To pa ne pomeni, kot poudarjajo v soboškem tozdu Konstruktorja, da si ne bi v prihodnje prizadevali urediti in izboljšati dela in sodelovanja gradbenih organizacij v murskosoboški občini, še posebej s tistimi, s katerimi se vertikalno dopolnjujejo ter se vsakodnevno srečujejo na skupnih objektih. To pobudo bi naj, o čemer so se dogovorili tudi na nedavni seji delavskega sveta, v naslednjih mesecih skušali po večstranskih sporazumih o poslovno-tehničnem sodelovanju tudi uresničiti. Ne odklanjajo vsakršne možnosti boljše samoupravne organiziranosti gradbene dejavnosti, za kar pa menijo, morajo obstajati zares realni pogoji. Morda bo prišlo kaj kmalu tudi do ustanavljanja novih temeljnih organizacij združenega dela, vključno z organiziranjem delovne organizacije v Murski Soboti.

Vse to izhaja iz odločitve glede odprte dileme bodoče samoupravne organiziranosti TOZD Gradbeništvo Pomurje in povezovanja celotnega gradbeništva v murskosoboški občini. Ne nazadnje — potrebno bo tudi izbrati in se konkretno dogovoriti za najustreznejše in kvalitetno vključevanje v okviru organiziranosti slovenskega gradbeništva. Ob upoštevanju močno zmanjšanega obsega investicij, poslabšanje ekonomskega položaja gradbeništva in stalnega vključevanja v delo v tujini, menijo v TOZD Gradbeništvo Pomurje, je treba natančno pretehtati vse možne posledice nadaljnjega povezovanja. Razmišljajo namreč tudi o izstopu iz mariborskega Konstruktorja, kar zahteva odpravo nekaterih pomanjkljivosti v organiziranju in praktičnem delovanju poslovnih funkcij v delovni organizaciji, ki doslej niso bile zadovoljive. Predvsem pa bi morali omogočiti širitev razvojno-tehničnega področja, kar je med drugim povezano tudi s popolnim izkoriščanjem gradbeno-industrijskih obratov v Lipovcih, in večje možnosti komercialnega delovanja v regiji in na širšem tržišču.

To pa zahteva konkretno usklajevanje različnih interesov in potreb na področju gradbeništva. TOZD Gradbeništvo Pomurje ponuja roko beltinski Komuni za njeno vključitev v temeljno organizacijo, s Soboto TOZD Gradbeništvo je potrebno dolgoročno urediti sodelovanje pri dopolnjevanju nizkih in visokih gradenj, kakor tudi glede skupnega izkoriščanja velike mehanizacije in transportnih sredstev, pri čemer se zavzemajo tudi za racionalno proizvodnjo betonskih izdelkov in polizdelkov ter gramoznih agregatov. Z Bliskom bi naj nemudoma izboljšali sodelovanje pri inštalacijskih delih, ne da bi čakali na praktičen model pravega dohodkovnega odnosa, kar velja tudi za zaključna obrtniška dela s Soboto TOZD Obrtništvo, Lesno predelavo, Komuno in drugimi. Medtem ko bo treba s Projektivnim birojem zlasti urediti skupni nastop na tržišču in boljše vključevanje pri razvoju gradbene tehnologije, menijo v TOZD Gradbeništvo Pomurje.

Milan Jerše

LENDAVA

V vrtcih skoraj 900 otrok

Različne oblike in časovni obseg vzgojnovarstvenih dejavnosti za predšolske otroke dokazujejo, da vzgojno-varstvena organizacija v Lendavi že začenja realizirati določilo zakona, ki pravi, da naj postanejo vrtci centri za vse dejavnosti in oblike varstva in vzgoje za vse predšolske otroke v krajevni skupnosti. Posebna skrb za ustanavljanje vrtcev je bila v preteklosti posvečena dvojezičnemu območju občine, tu je ustanovljenih 25 oddelkov od 41, kolikor jih deluje v občini. V lendavski občini ocenjujejo, da je otroško varstvo dokaj dobro razvito, saj je v dnevno varstvo zajetih 864 otrok, skoraj 2000 otrok pa je bilo vključenih v razne programe, ki jih pripravlja skupnost otroškega varstva. Težave so seveda pri financiranju te dejavnosti, ker še vedno ni vpeljana ekonomska cena varstva, oziroma je bila prepozno sprejeta, zato pa so še v lendavskem vrtcu znašli v izgubi. Kaj storiti, da se finančni položaj izboljša? V lendavskem vrtcu predlagajo, da bi jim naj priskočila na pomoč družbenopolitična skupnost, del sredstev za delovanje bo potrebno najti v presežkih drugih interesnih skupnosti, saj bi lahko prišlo do krčitve programa in kar je še bolj boleče, do ukinitve nekaterih oddelkov, to pa verjetno v tem trenutku ni sprejemljivo. Bliža se novo leto, potrebno bo uveljaviti novo ekonomsko ceno, zato je sedaj čas za dogovore.

Jani D

VEČ SE JIH VRAČA KOT ODHAJA

Občinska skupnost za zaposlovanje v Lendavi ugotavlja, da zaposlovanje v tujini nima več takšnega pomena in obsega kot v letih 1965-1975. V devetih mesecih letošnjega leta se je namreč iz območja lendavske občine v tujini zaposlilo le 10 oseb, medtem ko se jih je v enakem obdobju vrnilo 38 in od tega vključilo v zaposlitev doma 33 oseb. Na skupnosti za zaooslovanje je trenutno prijavljenih za delo 69 nekdanjih zdomcev, obseg vrnitve pa je verjetno še večji, saj se nekateri ne prijavljajo na skupnosti, ker zaposlitve ne iščejo, ali pa so se zaposlili v kmetijstvu. Možnosti za zaposlovanje v delovnih organizacijah lendavske občine v prihodnjem letu ne bodo velike, zato je tem bolj pomembno, da se vračajoči v večjem številu zaposlijo v malem gospodarstvu, seveda ob primernih pogojih razvoja, ter v kmetijstvu, saj iz prakse vemo, da je mlada delovna sila iz kmetijstva odšla na delo v tujino, na kmetijah pa delajo starejši. V kmetijstvu lendavske občine je sicer še veliko možnosti, ki bi jih bilo potrebno izkoristiti. Ker bo po predvidevanjih skupnosti za zaposlovanje v prihodnjem letu še več vračajočih, bi bilo dobro in predvsem potrebno izdelati plan razvoja drobnega gospodarstva ter ponuditi možnosti za razvoj kmetijstva, predvsem na področju pridelovanja vrtnin in drugih kmetijskih pridelkov.

Jani D.

Kako v tozd Mizarstvo Ljutomer prihodnje leto?

Konec letošnjega poslovnega leta v TOZD Mizarstvo Ljutomer ne kaže nič dobrega tudi za prihodnje leto, kljub temu, da so planske številke takšne, da bi jih lahko imeli za realne. Celotni prihodek naj bi povečali za 35,9 odstotka, dohodek za 28,5 in čisti dohodek za 21,9 odstotka. Osebni dohodki bi porasli za 22,2 odstotka. Iz čistega dohodka pa ne bi bilo niti dinarja za poslovni sklad.

Zakaj tako skeptično o tem planu? Prvič zato, ker bi te številke radi dosegli predvsem na dva načina: dvig norm delavcev za pet odstotkov in dvig cen za dvajset odstotkov. Že danes vemo, da republiška in občinska resolucija predvidevata povišanje cen za največ 15 odstotkov.

Za drugi vzrok pa moramo malo nazaj v zgodovino. Ta tozd posluje že od leta 1975 z večjo ali manjšo izgubo ali pa je na robu rentabilnosti. Vsa ta leta so okušali sladkosti solidarnosti v okvirju DO Lesnina in tuje kredite. Obresti za vračanje le-teh pa se vsako leto večajo in že prihodnje leto naj bi dosegli 1,340,000,00 dinarjev. Matična delovna organizacija je v okviru sanacijskega programa, ki so si ga zadali v letu 1980, odpisala sanacijska posojila v višini 5,6 milijona dinarjev in odobrila tozd Mizarstvo brezobrestni moratorij v višini 1,1 milijona dinarjev, ki naj bi ga ta tozd vrnil do konca oktobra prihodnje leto.

Tudi trgovske organizacije so se letošnje leto odpovedale kreditnim obrestim (in s tem delu svojega dohodka) v višini 6 milijonov dinarjev v korist tozda Mizarstvo.

Pa še tretji razlog — v letošnjem letu ne bodo dosegli v tem tozd niti ene postavke iz plana. Pač — dosegli in presegli bodo načrtovano rast osebnih dohodkov. To je pa tudi vse. In iz vsega tega in iz dejstva, da bo prihodnje leto gospodarska situacija še bolj zaostrena, lahko sklepamo, da se temu tozdu ne piše nič dobrega. Kakšna bo rešitev? To pa se na žalost še ne ve.

Dušan Loparnik

LENDAVA

Premalo posluha za invalide

Kljub lepim obetom v začetku leta, predvsem s strani organizacij združenega dela, o skrbi za zaposlovanje invalidnih oseb, po desetih mesecih letošnjega leta ugotavljajo, da je bilo v usposabljanje vključenih le 6 invalidnih oseb, ki so se po uspešnem usposabljanju tudi zaposlile. Žal je le malo delovnih organizacij, ki zaposlujejo invalidne osebe, zato je prav, da jih tudi imenujemo. Skrb za invalide so pokazali v Planiki Turnišče in Delozi v Veliki Polani. Ne zato, ker smo v letu, ki je namenjeno invalidnim osebam, temveč zato, da bi takim osebam izkazali vsaj malo pozornosti, bi bilo prav, da se delovne organizacije obnašajo drugače, saj je zaposlitev takih oseb njihovo novo rojstvo in pomnik, da družba nanje ni pozabila. Problem zaposlovanja je sicer močno prisoten v letošnjem letu, še hujši bo v prihodnjem, toda v delovnih organizacijah je, o tem sem prepričan, še veliko takih opravil, ki bi jih lahko opravljale invalidne osebe, seveda pa jih je potrebno poprej za to usposobiti. Ob velikih skrbeh, ki tarejo lendavsko gospodarstvo, bi bilo potrebno posvetiti malo več skrbi tudi invalidom in problemu njihove zaposlitve. Mar ne?

Jani D.

Čisti dohodek večji za 21 odstotkov

V devetih mesecih letošnjega leta so združene organizacije SOZD ABC POMURKA ustvarile 22,6 milijard dinarjev celotnega prihodka. V skupnem prihodku sta kmetijska proizvodnja in predelava udeleženi s 44,9 odstotka, trgovina s 47,9 odstotka, gostinstvo z 2,1 odstotka in ostale dejavnosti (delovne skupnosti SOZD in storitvene organizacije) s 5,1 odstotka.

Tako je prihodek v primerjavi z enakim obdobjem v letu 1981 porasel za 46 odstotkov. Največji porast celotnega prihodka beležijo organizacije primarne kmetijske proizvodnje in predelovalna industrija, najmanjši pa gostinska dejavnost. Doseženi celotni prihodek je v povprečju za 9 odstotkov večji od načrtovanega.

V poprečju se je dohodek v primerjavi z lanskim obdobjem povečal za 31 odstotkov. Poprečna dohodkovna produktivnost znaša 249.916,00 dinarjev. Po posameznih dejavnostih je različna in se giblje od 188.171,00 do 280.348,00 dinarjev. Dohodek je v povprečju za 3 odstotke manjši od planiranega.

Združene OZD agroživilstva so beležile v obdobju januar — september 1981 1,7 milijarde dinarjev čistega dohodka, kar pomeni, da se je slednji povečal za 21 odstotkov.

Za osebne dohodke so v ABC POMURKA izločili 1,2 milijarde dinarjev oziroma 70,1 odstotka doseženega čistega dohodka. Povprečni mesečni neto OD na delavca znaša 9.636 dinarjev in je za 27 odstotkov višji kot v enakem obdobju leta 1980. Po posameznih dejavnostih SOZD se giblje od 8.845 do 10.435 dinarjev.

Z izgubo je poslovalo 7 TOZD v primarni kmetijski proizvodnji in predelavi, 1 TOZD v trgovinski dejavnosti in 1 DO v gostinski dejavnosti.

Skupna izguba v SOZD ABC POMURKA v 9 mesecih letošnjega leta znaša 78,999 milijonov dinarjev oziroma 3 odstotkotke doseženega dohodka.

Boris Hegedüš

Novi sekretar OK ZKS Ljutomer

Jožeta Vidoviča skoraj ne bi bilo potrebno posebej predstavljati. Bivši direktor MTT TOZD Tkalnica Ljutomer si je s svojim delom vsekakor potrdil upravičenost izvolitve za novega sekretarja najvišjega partijskega vodstva v občini Ljutomer. Član zveze komunistov je že od

leta 1961. Izhaja iz delavske družine. Leta 1978 je končal višjo šolo za organizacijo dela v Kranju in tako dobil naziv ing. organizacije dela. Tudi njegova politična kariera je bogata. Že v mladinski organizaciji je pokazal svoje sposobnosti in nagnjenje za družbenopolitično delo. Politično se je precej udejstvoval v različnih forumih družbenopolitičnega življenja občine in republike.

D. L.

Foto: D. Topolinjak

Proslavili 30-letnico zadruge

Delavci in kooperanti ter samoupravni organi kmetijske zadruge Lendava so pred dnevi proslavili 30-letnico obstoja in 40-letnico vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti. V 30 letih delovanja se je krepilo zadružništvo, vendar je bilo deležno zdaj večje zdaj manjše podpore celotne družbe vse do danes, kmetijstvo dobiva novo vlogo in ko postaja pridelovanje hrane izredno pomembno. Kmetovalci in zadruga so šli tudi skozi trdo šolo samoupravljanja, ki se mora še bolj krepiti, danes na dohodkovnih principih. Poglejmo nekaj številk, ki kažejo da je kmetijska zadruga v razvoju kmetijstva v občini nepogrešljiv dejavnik. V lanskem letu so tržišču dali 4358 govedi, skoraj 7000 prašičev, 6,6 milijonov litrov mleka, 760 ton grozdja pa še vrsto drugih pridelkov. 336 usmerjenih kmetij, kolikor jih je v občini, menda ni veliko, vendar bo njihovo število nenehno naraščalo, hitreje če se bodo hitreje zmanjševale razlike med delavcem v tovarni in delavcem v kmetijstvu. Večji pridelek hrane je danes osnovno gonilo dejavnosti, kmetje kooperanti in kmetijska zadruga bodo prispevali svoj delež tako, kot so to delali v minulih 30 letih.

Jani D.

Kaj lahko prinesete iz Madžarske?

Potniki, ki te dni potujejo v Ljudsko republiko Madžarsko, dobijo na mejnih prehodih novo informacijo o tem, kaj lahko prinesejo čez mejo (uvozijo). Po zdajšnjih predpisih ni dovoljeno prinesti živil, alkoholnih pijač, kave, čaja, cigaret, zdravil, detergentov, sredstev za nego otrok, avto sprejev, sifonov, papirnatih robčkov, toaletnega papirja, igrač »lego« pletenega spodnjega perila (žensko, moško in otroško), otroških trenirk in otroških čevljev (za dečke do štev. 38, za deklice pa do štev. 34), nogavic in hlačnih nogavic, zaves, tepihov, raznih otroških oblačil, fotografskih aparatov, projektorjev, aparatov za dela v gospodinjstvu, pribora za jesti (nerjaveč) in emajlirano posodo.)

Dovoljeno pa je imeti sicer živila, ki jih potnik potrebuje med potjo, in sicer v skupni vrednosti do 100 forintov, prav tako lahko uvozite 2 litra vina na osebo (starejši od 16 let) in liter ostalih alkoholnih pijač ter 200 komadov cigaret.

Omejitve pa se ne nanašajo, kot je bilo to tudi doslej, na predmete kupljene v prodajalnah Intertourista (za konvertibilno valuto), če pokažete račun, iz katerega je razvidno, da ste predmete zares kupili pri Intertouristu. To velja tudi za spominke (do 1000 forintov) oziroma za predmete, ki jih kupite kot spomin na Madžarsko (skupna vrednost do 3000 FT), če potnik dokaže da je zamenjal denar na pristojnem mestu (tudi obvezna menjava nameji).

Tisti, ki se morda odpravljate v sosednjo Madžarsko, si torej odmislite nakupovanje sira, klobas, mesa, izdelkov izmoke in . . .

J. G.

BELTINCI

Narodne pesmi iz Prekmurja

Čeprav so narodne pesmi iz Prekmurja svojevrstne —nekoliko nenavadne, pogosto mehke in zamaknjene, včasih pa tudi šegave melodike — jih poredkoma najdemo v zbirkah slovenskih ljudskih pesmi. Morda zato, ker se je našel le malokdo, ki bi jih glasbeno »obdelal«, priredil za zborovsko petje.

Posebej dejaven pa je bil na tem področju glasbeni pedagog Gustav Gonza iz Beltinec. Pod njegovo zborovsko roko so ubrano zapeli številni rodovi, pevcev, zbrani v najrazličnejših sestavah — od moških, ženskih, dekliških zborov pa do oktetov. Zbiral in prirejal je ljudske pesmi, ki so se ohranile po prekmurskih vaseh, predvsem na Bistricah, v Beltincih, Trnju, Lipi, Šalovcih, Odrancih, Tešanovcih, Melincih, Martjancih, Črenšovcih in Dolencih. Okrog 40 pesmi je pripravil tudi za knjižno izdajo (pesmarico), ki jo je te dni izdala Pomurska založba pod naslovom

NARODNE PESMI IZ PREKMURJA. *Žal ni dočakal tega slovesnega in pomembnega kulturnega dogodka.*

Novo pesmarico so predstavili pretekli petek v prostorih osnovne šole Beltinci, kjer je Gustav Gonza tudi nazadnje vzcepljal in vzgajal ljubezen do lepega petja med tamkajšnjimi šolarji, vodil pa je tudi odrasli moški pevski zbor. Na prireditvi se je zbralo precejšnje število ljubiteljev domače pesmi. O Gonzovem glasbenem ustvarjanju in pomenu nove zbirke pesmi sta spregovorila predsednica kulturnega društva iz Beltinec Milica Šadl in urednik Pomurske Založbe Jože Ternar, vsak nekaj pesmi iz zbirke pa sta zapela Prekmurski oktet pod vodstvom Aleksandra Vlaja in Moški zbor Beltinci pod vodstvom Jožeta Grleca.

VSI SO VENCI BEJLI, MICIKA V PÜNGRADI, NEDE MI VEČ RASLA, PO LOUGI LEJČE . . . — *kdo še ni slišal za te lepe prekmurske pesmi. Pojejo jih ne samo v pokrajini ob Muri, ampak tudi po vsej Sloveniji, priljubljene pa so tudi med porabskimi Slovenci. Z novo pesmarico pa se bodo prav gotovo še bolj razširile.*

JOŽE GRAJ

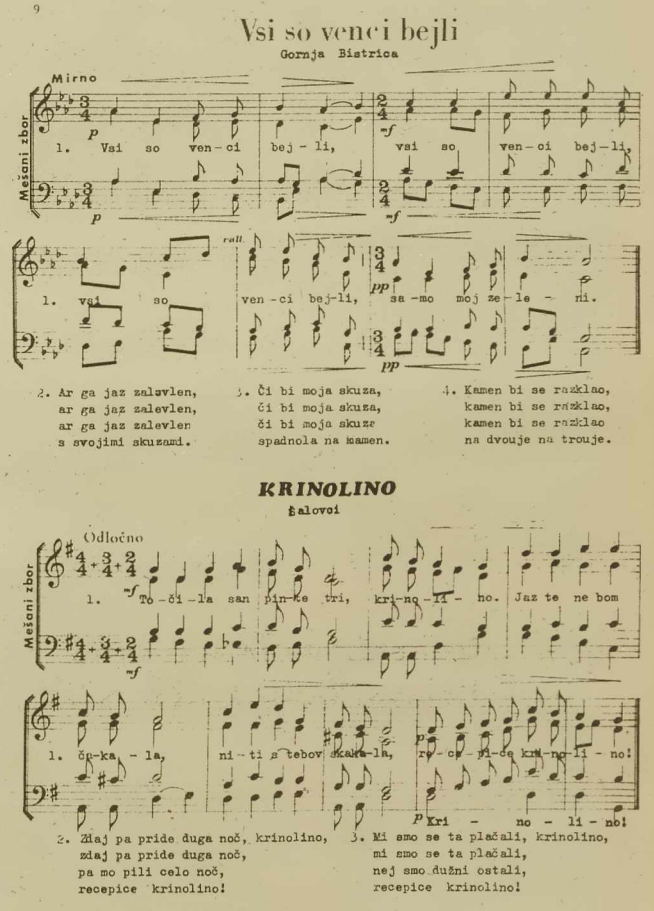

Iz nove knjižne zbirke Pomurske založbe NARODNE PESMI IZ PREKMURJA.

KLUB SAMOUPRAVLJAVCEV MURSKA SOBOTA

PREVEČKRAT NA SODIŠČE

Klub samoupravljavcev občine Murska Sobota je pred kratkim pripravil srečanje vodij pravnih služb in tajnikov disciplinskih komisij v organizacijah združenega dela soboške občine. Na razgovor je povabil tudi predsednika sodišča združenega dela v Murski Soboti Ladislava Penteka. Osnovna tema razgovora je sicer bila »praksa sodišč združenega dela na področju reševanja sporov iz delovnih razmerij«, vendar je razgovor navrgel niz drugih tem, zato je bil vsekakor koristen.

V razpravi je bilo ugotovljeno, da se pomurski delavci mnogokrat obračajo pri uveljavljanju svojih pravic na sodišče združenega dela. Menda vsak 45. zaposleni Pomurec išče svojo pravico na tem samoupravnem sodišču. Glede na število zaposlenih ima sodišče združenega dela v Murski Soboti največji odstotek pripada. Vprašati se je treba: zakaj? Predsednik sodišča Ladislav Pentek je sicer povedal, da so statistični podatki taki, kot pač so, med drugim zaradi neustreznega »zajemanja«, saj evidentirajo število pritožiteljev, ne pa vrsto zadev. Tako se je lani pritožilo na sodišče nekaj sto delavcev neke gospodarske organizacije, ki pa so preko sodišča uveljavljali isto pravico: nadomestilo za stroške dopusta. Sodišče je evidentiralo vsakega posebej. Podobnih primerov je seveda več. Pa četudi bi vsebino pritožb strnili, torej, da bi jih obravnavali kot eno, je vendarle število zadev na sodišču združenega dela v Murski Soboti nenormalno visoko. Eden izmed nadaljnjih vzrokov za to tiči tudi v dejstvu, da v organizacijah združenega dela ne store dovolj, da bi spor rešili sami. Pogoste so na primer nesreče pri delu, ki jim slede odškodninski zahtevki poškodovanih delavcev. Menda ni organizacije združenega dela, kjer bi primer rešili sami, ampak mora delavec poiskati svojo pravico na sodišču. Tožiti mora torej lastno organizacijo. Po drugi strani pa vodstva posameznih podjetij svojim delavcem tudi ne prizanašajo; če ti store kako škodo, jih preprosto dajo na sodišče. To pa seveda ni pravšnja pot za razreševanje odškodninskih zahtevkov ne ene ne druge strani.

Kar zadeva kršitev delovne discipline v posameznih organizacijah združenega dela in ukrepe, ki slede, je treba prav tako ugotoviti, da stanje ni zadovoljivo. Večkrat je vprašljiva sestava, pa pristojnost, ne nazadnje tudi vsebina izrečenih ukrepov. Nekatere komisije so prestroge, drugod premile, na sestanku kluba samoupravljavcev pa smo slišali tudi za tale primer: direktor neke manjše organizacije združenega dela si je kar sam vzel v roke pravico odločanja zaradi kršitve delovne discipline in je izdal odločbo o prenehanju delovnega razmerja. Seveda je sodišče združenega dela tak akt odpravilo.

Razpravljavci so nanizali vrsto problemov, s katerimi se srečujejo v svojih organizacijah združenega dela. Tako smo slišali tudi za primere, ko nekateri delavci »manevrirajo« z dopusti, bolniškimi, imajo slab odnos do dela in še bi lahko naštevali.

In če se povrnemo k osnovni temi razgovora, ugotavljamo, da se sodna praksa sodišč združenega dela in rednih sodišč okrog posameznih vprašanj še ni poenotila, zato seveda to prinaša v delo vrsto dilem. Na sestanku v klubu samoupravljavcev so zlasti izpostavili pristojnost sprejemanja samoupravnih splošnih aktov. Ponekod jih sprejemajo delavci na svojih zborih, torej neposredno, drugod pa posredno — po delegatih delavskega sveta. Enako neurejeno je stanje na področju sprejemanja raznih izvedbenih aktov, na primer sprejem raznih pravilnikov itd.

Srečanje v klubu samoupravljavcev je bilo za vse navzoče zelo koristno. V prihodnje bodo pripravili seveda še več delovnih pogovorov.

Š. SOBOČAN

Prihodki se zadovoljivo stekajo

Skupščina občinske izobraževalne skupnosti Lendava ugotavlja, da so se skupni prihodki v svobodni menjavi dela v devetih mesecih letošnjega leta zadovoljivo stekali, tako bo, vse kaže, tudi ob koncu leta, to pa pomeni, da so lahko zadostili programskim zahtevam, predvsem šol. V poročilu o stanju vzgoje in izobraževanja v šolskem letu 1980/81 in poročilu skupnih služb Vzgojnoizobraževalnega zavoda o izvedbi programa dela je rečeno, da so šole čedalje bolj povezane s krajevnimi skupnostmi in aktivno vključene v vsa dogajanja tako na kulturnem, športnem kot družbeno-političnem in ekonomskem področju. Dobri so tudi učno-vzgojni rezultati, manj je osipa, kvaliteta dela pa se nenehno izboljšuje. Skupščina je sprejela tudi predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi delovne skupnosti skupnih služb samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti v občini ter razpravljala o osnutku zakona o uresničevanju posebnih pravic pripadnikov italjanske in madžarske narodnosti na področju vzgoje in izobraževanja.

Jani D.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČIN MURSKA SOBOTA

razpisuje

prosta dela in naloge

VODJE DELOVNE SKUPNOSTI SSS

Pogoji:

- visoka ali višja izobrazba pravne ali upravne smeri,
- 3 leta delovnih izkušenj,
- zavzetost in družbena aktivnost pri uveljavljanju in razvijanju socialističnega samoupravnega sistema,
- poznavanje stanovanjskega gospodarstva,
- moralno-politična neoporečenost.

Nastop dela po dogovoru, vendar najpozneje do 1. marca 1982.

Kandidati naj v 15 dneh po objavi razpisa predložijo pismene prijave z ustreznimi dokazili na naslov: Samoupravna stanovanjska skupnost občine Murska Sobota, Trg zmage 4.

Kandidati bodo o izidu razpisa obveščeni v 8 dneh po odločitvi skupščine SSS.

Ferdo Ježek — osemdesetletnik

Še kar čvrst in veder je Ferdo Ježek, upokojeni sodnijski uslužbenec v Lendavi, slavil visoki jubilej. Po rodu sicer Ljubljančan, živi že od leta 1926 v Lendavi, kjer se je uveljavil kot režiser pri domači dramski družini in pevec pri moškem pevskem društvu »Soča«.

Po vojni je veliko prispeval k obnovi domovine. Za svoje požrtvovalno delo je Ferdo Ježek prejel številna priznanja in odlikovanja. Za njegovo bogato življenjsko delo mu občani izrekajo zahvalo z željo, da bi zdrav in čil dočakal še nove jubileje, kar mu želi tudi podpisani njegov prijatelj.

Stanko Skočir

Uspešna krvodajalska akcija

Občinski odbor RK Lendava je tako kot vsako leto tudi tokrat pripravil uspešno krvodajalsko akcijo, ki je bila v veliki dvorani INA-Nafte v Lendavi. V letošnji akciji je bilo opaziti, da se je zanjo prijavilo veliko delovnih ljudi iz lendavskih delovnih organizacij pa tudi občanov iz krajevnih skupnosti. Krvodajalstvo je v lendavski občini dobro razvito, saj za krvodajalce poskrbijo in jih na odvzem krvi prevažajo z avtobusi zavoda za transfuzijo krvi iz Ljubljane. Sicer pa vsakoletna krvodajalska akcija ni edini način, ko občani lendavske občine dajajo dragoceno tekočino. Delavci nekaterih delovnih organizacij dajejo kri tudi občasno v bolnišnici in s tem potrjujejo svoj odnos do te plemenite naloge.

Jani D.

„POZABLJENI" VIRI ENERGIJE

TUDI V POMURJU MALE ELEKTRARNE

Vse bolj nastopajo časi, ko se bo treba z vso resnostjo in odgovornostjo lotiti varčevanja tudi z električno energijo. V to bomo prisiljeni, kajti cena kilovatne ure je iz leta v leto dražja. Varčevati bo torej treba zaradi izdatkov, sicer se bo denarnica kar hitro izpraznila in ne bomo mogli pokriti ostalih stroškov. K varčevanju z elektriko pa bomo (smo) primorani tudi zaradi tega, ker bo sicer elektroenergetski sistem zaradi prevelike porabe »razpadel«. Da se to resnično lahko zgodi, smo se prepričali lani, ko je skoraj vsa Jugoslavija na lepem ostala brez elektrike. Dejstvo je namreč, da je poraba elektrike vsako leto višja in novozgrajena termo-, hidro- in plinske elektrarne, zdaj pa še nuklearka v Krškem nekako ne morejo dohiteti.

ZASEBNE ELEKTRARNE

Ne prestrašite se tega mednaslova; ne gre za to, da bi kako delujočo elektrarno prepustili kakemu zasebniku, ampak vas želimo s tem člankom sopodbudii, da bi razmišljali, potem pa se morda sami lotili gradnje lastnega izvora električne energije. V mislih imam potočne in male murske elektrarne. Morda se ta pobuda zdi neumestna, za lase privlečena, toda temu ni tako; v dobrih starih časih, ko v Pomurju še ni bilo elektrike iz javnega omrežja, so si na marsikaterem koncu Dolinskega, Ravenskega, Prlekije, Apaške doline in tudi na Goričkem — svetili z elektriko. Ne, na samotne domove je niso dobili brezžično, tudi v akumulatorjih ni bila skoncentrirana. . . Tja je prišla iz »hišnega« generatorja. Da, prav ste prebrali: elektriko so naši očetje marsikje proizvajali sami. Generatorja seveda niso poganjali ročno, tudi motor z notranjim izgorevanjem jim ga ni gnal, ampak — voda!

SLEDOVI ELEKTRARN

Menda lani sem v Vestniku predstavil mlinarja Šadla iz Ivanec in zapisal, da ima še zdaj dinamo, ki ga občasno vključi; tedaj mu pač ni treba prižigati žarnic, ki so vključene na javno električno omrežje, pa tudi žena lahko lika z likalnikom, ki mu spirale greje domača elektrika. Zdaj, ko sem se odločil, da nekoliko globje pobrskam po krajih, kjer so imeli nekoč male elektrarne, pa ugotavljam, da teh ni bilo tako malo! Seveda vseh krajev, kjer so nekoč, vsekakor pa pred drugo svetovno vojno, imeli domače vire električne energije, seveda ni bilo moč obiskati. Pa četudi bi šel v prav vsak tak kraj, bi bil še bolj razočaran, kot sem zdaj, ko sem obiskal le nekaj vasi, kjer se je nekaj dni vrtel generator: le tu in tam sem namreč naletel na ostanke, pa še ti so bili taki, da sem komajda lahko razpoznal, da so nekoč koristili domači elektrarni. Seveda se mi zdi velika škoda, da se je s pomurskimi hišnimi elektrarnami zgodili tako kot z mlini — čas jih je izbrisal s površja zemlje.

ELEKTRARNA V KOTU

Kot je vasica v lendavski občini. Nahaja se tik ob Muri. Tako kot v marsikaterem drugem obmurskem kraju, je tudi tod stalo v preteklosti veliko plavajočih mlinov. Mlinar Jani Kiraly si je nekega dne vtepel v glavo, da ne bo več svetil s petrolejko oziroma karbidno svetilko, saj je bila taka luč v pozibavajočem se lesenem mlinu nevarna; skozi špranje je pihal veter in ugašal »lampaš«. Nevarno pa je bilo tudi ob lepem vremenu, saj ni bilo izključeno, da se petrolejka ne bo prevrnila, nihče ni mogel jamčiti, da ne bo iztekel petrolej in zato je bila možnost, da se bo tekočina vnela, z njo vred pa tudi mlin. Nemalo mlinov ni le odplavila narasla reka, ampak jih je uničil tudi požar. Kočanski mlinar si je torej nabavil dinamo, ki ga je s pogonskim jermenom povezal s transmisijo (naprava za prenos moči z vrtečimi se kolesi) in petrolejke ni bilo treba več. Te murske »elektrarne« se tudi sam dobro spominjam; za petdeseta leta je bila revolucionarna tehnična pridobitev. Tedaj je bilo le malo krajev, ki so imeli ta pravo elektriko.

LUKAČEVA ELEKTRARNA

Kočanska murska elektrarna, ni dajala le elektrike za razsvetljavo v milinu, ampak je bilo speljano tudi omrežje v vas in je torej elektrika prihajala h kakim desetim hišam. Kot sem te dni zvedel, pa ta elektrarna oziroma mlin, ki je imel tudi generator oziroma dinamo, še zdaleč ni bil edini; tudi nekateri drugi murski mlini so imeli take naprave, na primer v Krogu oziroma Bakovcih. V Dokležovju pa še danes stoji Lukačev mlin, pred njim pa je, ob strani pa železne rešetke, skozi katere je voda dotekala na turbino in poganjala generator. K temu mlinu je voda pritekala po strugi, ki je bila speljana (in je še danes, seveda vsa zaraščena) od Mure pri Krogu. Na ustju kanala je bila zapornica, s katero so spuščali vodo v kanal, pozneje, ko je bilo dovolj, pa so zapornico zaprli, da voda ne bi odtekla nazaj v reko. Na ta način je bilo v kanalu skoraj vedno dovolj vode, s tem pa je bila zagotovljena tudi energija za pogon male, lahko bi ji rekli — potočne elektrarne. Nekdanji mlinar in potemtakem tudi »očividec« Franc Štiblar iz Bakovec mi je celo zatrdil, da je v mlinu in pomožnih prostorih svetilo kar okrog 100 luči.

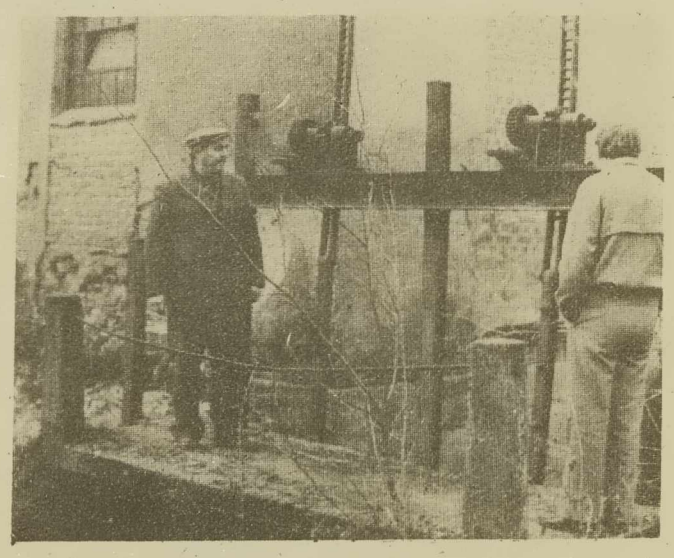

Franc Štiblar iz Bakovec nam je pokazal Lukačev mlin v Dokležovju in mesto, kjer je dotekala voda k turbini.

RESNIČNA ELEKTRARNA

Ko sem začel »raziskovati« nekdanje pomurske male elektrarne, sem mislil, da jih je bilo le toliko, da bi jih lahko preštel na prste ene roke. Pozneje pa sem ugotovil, da jih je bilo veliko več. Omenim naj Horvatov mlin v Slaptincih, ki je stal ob Ščavnici in je imel prav tako montirano dinamo. Vaščani so se lotili celo postavljanja drogov, da bi elektriko pripeljali v vas, vendar pobude niso uresničili, saj je kmalu zatem bilo speljano na videmsko območje električno omrežje napetosti 220 voltov, kar je seveda večja pridobitev kot pa enosmerni tok.

Popotovanje me je pripeljalo v Prosenjakovce. Na Ratkovskem potoku namreč nekoč ni bilo le mnogo mlinov, ampak resnična elektrarna. Postaviti jo je dal občan tega kraja, ki ne želi, da ga odkrijemo z imenom in priimkom. Ta mož — lastnik pletiljske delavnice — je 1941. leta dal montirati 2 KW generator za enosmerni električni tok, ki ga je poganjala mala turbina. Elektrike ni bilo dovolj le za razsvetljavo v delavnici, ampak je poganjala tudi kakih deset malih elektromotorjev. Pripominjam, da ta elektrarna ni bila v sestavi mlina, saj so ga veliko let pred tem podrli, ampak je bila povsem namensko zgrajena. Obratovala in dajale je 110-voltni tok vse do 1956. leta, ko so v Prosenjakovcih dobili močnejšo elektriko. Peč pa so še danes vidni ostanki: manjše zgradbe, dobre zapornice in — generator, ki pa je, kot mi je povedal lastnik, neuporaben in ga bo ob priliki odpeljal na odpad.

V Pomurju so vsi kraji elektrificirani in imajo v veliki večini dovolj močno elektriko. Se na to javno energijo lahko povsem zanesemo? Ne! Zakaj »ne«, sem zapisal v uvodu. Ali naj potem spet začnemo tuhtati in graditi male murske in potočne elektrarne? Zakaj pa ne!? Torej na delo! Jasno je, da take male elektrarne ne morejo povsem nadomestiti elektrike, ki prihaja (včasih tudi ne prihaja!) po javnem omrežju, so pa lahko nadomestni vir električne energije. Ali ne bi bilo lepo, ko bi bila vas v temi, vi pa bi si svetili z elektriko, ki bi jo dajal vaš generator. Danes ima to srečo mlinar Šadl iz Ivanec. No, v mnogih drugih krajih Slovenije in v drugih republikah pa so se ljudje prav tako zavedli koristnosti lastnih elekrarn in jih pridno gradijo. Pred kratkim smo brali o hišni elektrarni, ki jo je v Koritnici v Baški grai zgradil Maks Koritnik. Leta je speljal vodo k svoji turbini z višine 9 metrov in je nanjo priključil 14 kW obremenitev. To pomeni, da z energijo iz lastne elektrarne sploh ne varčuje. Le zakaj bi pa, ko ga »nič« ne stane.

Voda je zaenkrat pač zastonj. V splošnem družbenem interesu je, da občani, morda tudi krajevne skupnosti, zgradijo čimveč takih priročnih elektrarn. Ko »navijamo« za male elektrarne, pa seveda ne smemo prezreti, da njihova gradnja in naprave niso poceni.

Kljub temu pa se investicija po nekaj letih izplača. Za gradnjo malih elektrarn naj bi s torej odločilo čimveč občanov posamezno ali v okviru svojevrstnih interesnih skupnostih, saj bi tako zamisel lažje (finačno) izpeljali. Menim, da bi občani blizu Mure lahko zgradili »plavajoče« male elektrarne, prav tako se mi zdi, da se vsi potoki le niso izsušil in je torej v njih še dovolj vode za pogon malih turbin. Ne nazadnje: tudi na pomurska akumulacijska jezera nisem pozabil in se mi zdi velika škoda, da vodo iz njih preprosto izpuščamo na plan.

Kolesa murskih mlinov nekoč niso poganjala le mlinskih valjev, ampak marsikje tudi generator.

SREDSTVA IN OPREMA

Jugoslovanska industrija proizvaja vse elemente, ki so potrebni pri gradnji malih elektrarn. Torej na našem tržišču lahko kupimo male turbine, generatorje. . . Tako je Elektrokovinar, tozd dravskih elektrarn, že začel s proizvodnjo tipske turbine, tozd Elektroagregati z Reke pa bo proizvajal agregate za tipsko jugoslovansko mini-elektrrarno. . . S tem pa seveda tehnična oprema za brezhibno delovanje malih elektrarn še ni popolna; potreben je (med drugim) še ustrezen regulator napetosti, saj naj bi take elektrarne dajale tok ne le za razsvetljavo, ampak tudi za občutljive gospodinjske in druge aparate. Ti pa seveda ne prenesejo hudih nihanj v napetosti. Za zdaj je tak regulator še predrag, upajo pa, da bodo z raznimi tehničnimi rešitvami uspeli poceniti to napravo. Seveda pa tisti, ki se loteva gradnje male elektrarne, mora biti tudi iznajdljiv: vsega pač ne bo mogel in uspel kupiti v trgovini, treba bo torej masikaj narediti doma ali pa pri raznih mojstrih, ki pri takih delih radi priskočijo na pomoč ne le zaradi zaslužka, ampak tudi zaradi »radovednosti«.

Ko torej tudi v Pomurju spodbujamo k razmišljanju o gradnji malih individualnih ali skupnih elektrarnic, se seveda zavedam (mo), da pri nas problem takih gradenj še ni »sistemsko rešen«, kar pa ne pomeni, da so vmes kaki večji formalnopravni zadržki. Res pa je, da se z izgradnjo mini elektrarne ne sme »porušiti« režim voda, ampak ga utegne celo izboljšati. Na »plavajočih« murskih elektrarnah morda ne, vsekakor pa na potočnih strugah; na mnogih pomurskih območjih namreč ugotavljajo, da se je talna voda, odkar so prenehali delati potočni mlini, občutno znižala, ker da je posledica prosto tekoče vode. Ko so bili na potokih jezovi, je bila ne le višja »višinska«, ampak tudi podtalna voda.

IDEJE, POBUDE, DELO

S tem pisanjem sem vas, spoštovani bralci, hotel spodbuditi, da bi začeli resneje razmišljati, ali ne bi bilo morda mogoče kje v bližini vašega doma postaviti male elektrarne. Če že ne take, ki bi dajala stabilen tok, pa vsaj tako — bolj preproste — kot so jih gradili naši predniki. Če so oni to delo zmogli, ga bomo zagotovo tudi mi. Potrebne so torej ideje, pobude, resnično lotenje dela. Vabimo vas tudi, da nam sporočite svoje mnenje o gradnji takih elektrarnic, zlasti bomo veseli razmišljanj kakega strokovnjaka. Pomurci smo med prvimi začeli izkoriščati energijo sonca (sončni kolektorji!), poskusimo še z vodo, ki je imamo prav tako v izobilju.

ŠTEFAN SOBOČAN

Na Ratkovskem potoku nekoč ni bilo le mnogo mlinov, ampak tudi mala elektrarna, ki je dajala tok pletiljski delavnici.

NAROČILNICA ZA VESTNIK

Ime in priimek ..... iz ..... štev. ..... pošta ..... naročam Vestnik. Pošiljati mi ga začnite dne ..... Letno naročnino bom plačal pismonoši oziroma po položnici.

Podpis

V ..... dne ....

Naročilnico izrežite in jo pošljite na naslov: Uprava „Vestnika", 69000 Murska Sobota, Titova 29/I. S to naročilnico pa lahko naročite Vestnik tudi pri svojem pismonoši.

SREČNO 1982!

Ljubljanska banka

Pomurska banka

ODKUPUJEMO SVINJSKE KOŽE PO UGODNEJŠI CENI KOT PREJŠNJA LETA!

KOTO
Koteks tobus in zbiralnice kmetijskih zadrug

VSEM KMETOVALCEM ŽELIMO SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1982!

sobota

PODJETJE ZA KOMUNALNE, OBRTNE IN VRTNARSKE DEJAVNOSTI MURSKA SOBOTA

Delovna organizacija »SOBOTA« že 30 let uspešno opravlja svojo dejavnost na področjih, ki so neposredno vezana na življenje in delo občanov ter delovnih organizacij. V dosedanjem obdobju smo sledili vsem potrebam in interesom uporabnikov komunalnih storitev, zlasti še naslednjih dejavnosti: gradnja in rekonstrukcija cest in cestnih objektov, nizke gradnje, gradbena obrt ter komunalne in vrtnarske dejavnosti. Z lastnim razvojem pa smo tudi sami doprinesli k razvoju in dvigu komunalnega standarda v naši občini. Želja našega, več kot 700 članskega kolektiva je, da bomo tudi v prihodnjem letu kvalitetno in učinkovito opravljali vse naše dejavnosti.
VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM, DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM ŽELIMO SREČNO NOVO LETO 1981.

VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM, DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM ŽELIMO SREČNO NOVO LETO 1982.

SREČNO 1982!

BOGDAN VRABIČ
instalacije centralnih kurjav, Martjanci 59

IMP — „PANONIJA"
Kovinska in elektroindustrija
MURSKA SOBOTA

Na podlagi 7. in 8. člena Pravilnika o delovnih razmerjih IMP — „PANONIJA" Kovinska in elektroindustrija, p. o. Murska Sobota, Bjedičeva 1

VABI

k sodelovanju večje število sodelavcev na prosta dela in naloge:

1. 6 razvijalcev — konstrukterjev I. in II.
2. 1 tehnolog v orodjarni
3. 1 vodilni kalkulant
4. 1 kemijskega tehnika
5. 1 samostojnega administrativnega referenta
6. 6 orodjarjev
7. 10 kovinostrugarjev
8. 5 rezkalcev
9. večje število kvalificiranih ključavničarjev in kleparjev, varilcev ali mehanikov.

POGOJI:

K točki 1.:
Visoka ali višja izobrazba strojne smeri in 2 leti delovnih izkušenj na konstrukcijsko tehnoloških opravilih v kovinsko predelovalni industriji;

K točki 2.:
Višja ali srednja izobrazba strojne smeri in najmanj 4 leta delovnih izkušenj na področju orodjarstva;

K točki 3.:
Višja ali srednja šolska izobrazba tehnične ali ekonomske smeri in 2 leti delovnih izkušenj na področju tehnologije ali komerciale;

K točki 4.:
Končana srednja kemijska šola z najmanj 1 leto delovnih izkušenj v laboratoriju površinske zaščite;

K točki 5.:
Končana upravno administrativna šola ali njej ustrezna in 1 leto delovnih izkušenj na področju administrativnih opravil z znanjem strojepisja;

K točki 6.:
Poklicna šola in najmanj 2 leti delovnih izkušenj na področju orodjarstva;

K točki 7.:
Končana poklicna šola in 1 leto delovnih izkušenj na področju strugarstva;

K točki 8.:
Končana poklicna šola in 2 leti delovnih izkušenj iz področja rezkanja;

K točki 9.:
Poklicna šola kovinarske smeri in smisel za samostojno delo.

Delovno razmerje se sklene za nedoločen in določen čas — pod točko 4 in 5, s polnim delovnim časom.

Poskusno delo je 90 dni, razen pod točko 6, 7, 8, in 9, 60 dni.

Kandidati pošljejo pismene ponudbe z dokazili o izobrazbi in dosedanjem delu, v 15 dneh od dneva objave, na naslov: IMP — „PANONIJA" Kovinska in elektroindustrija, kadrovska služba, Murska Sobota, Bjedičeva 1.

Objava velja do zasedbe del in nalog.

Delo se lahko nastopi takoj po izbiri, najpozneje pa do 1. februarja 1982.

Kandidati lahko dobijo informacije vsak dan v kadrovski službi osebno ali po telefonu 21-750, int. 37.

BOLNIKI, POZOR!

HERMELIKA — NARAVNO ZDRAVILO — SPET V ZALOGI!

Ponovno se oglašam v VESTNIKU kakor vsako jesen, zimo, pomlad in poletje. Letos teče 18. leto, odkar predelujem zdravilno zelišče HERMELIKO (Sedum maximum) v tinkturo, s katero uspešno in učinkovito zdravim bolnike, ki bolehajo za boleznimi, kot so: ishias, revmatizem (sklepni, živčni, mišični), šen, otekline nog, čir na želodcu in dvanajsterniku in druga notranja vnetja, vnetje mehurja, ledvic in jeter, sveže in stare opekline, posledice udarcev, slabo prebavo, gastritis, želodčni in črevesni katar, tudi odprte krčne žile — stare po več deset let in sveže — trombozo, arteriosklerozo, glavobol, ekceme; hermelika vrne tek (samo za odrasle), suhi bolniki se zredijo, regulira preveč ali premalo želodčne kisline na normalno, zdravi ozebline in vse vrste oteklin, hemeroide, tumorje na maternici, beli tok, vnetje jačnikov in maternice, otrdline na dojkah, udarce in podplutbe, nahod, vnetje sinusov, kraste v nosu, gripo, angino, razne podkožne tumorje in še veliko drugih bolezni.

Za interesente imamo vedno na ogled več sto pisem anketiranih ozdravelih bolnikov. Ko ste bolni, ne morete koristiti sebi niti skupnosti. Iskreno vam priporočam, zdravite se s tem mojim preparatom! V Mariboru, Murski Soboti, Celju, Ljubljani, po vsej Sloveniji in Jugoslaviji me že dobro poznajo. Mnogi bolniki, ki so se zdravili s hermeliko, predelano po mojem postopku, so ozdraveli, o čemer ste pred leti lahko brali v različnih slovenskih časopisih. Prav tako so bile objavljene izjave bolnikov o uspešnosti zdravljenja. Če se želite tudi vi zdraviti z mojim naravnim zdravilnim zeliščem, mi pišite TAKOJ in kratko opišite svoje bolezni. HERMELIKO (tinkturo) BOM DOSTAVIL V MARIBOR, MURSKO SOBOTO IN CELJE KONEC JANUARJA ALI ZAČETKA FEBRUARJA 1982. O točnem kraju, datumu in uri, kjer bom zdravilo izdajal, vas bom pravočasno pismeno obvestil. Zdravila ne pošiljam po pošti. Pri prevzemu zdravila dobite tudi tiskano navodilo za uporabo — v slovenskem in srbohrvaškem jeziku.

O vsem, kar vas bo še zanimalo, se bomo ustno pogovorili. Zdravljenje z zdravilno hermeliko vam priporočam, ker se boste sorazmerno poceni in hitro pozdravili. Zdravilo imam sedaj v zalogi. Pišite na naslov: PREDELAVA ZDRAVILNIH ZELIŠČ HERMINA (in Stipe) PIVČEVIČ, Glinškova ploščad 8/I. nadstr., stan št. 10, 61113 LJUBLJANA-BEŽIGRAD. OPOMBA: zdravilo Hermeliko lahko dobite pri meni v Ljubljani — na tem naslovu. Če se peljete iz Celja, peljite po stari cesti čez Ježico (ne po novi obvoznici) in tako pridete do gostilne Ruski car, nato zavijte pri prvem semaforju desno-nato peljite cca 200 m dalje in zavijte drugo ulico desno, kjer se vidijo trije veliki rudeči bloki. Vhod je prvi, blok je prvi, št. 8 (vhod je za blokom). Do mene lahko pridete tudi z mestnim avtobusom št. 14, ki pelje iz mesta v smeri Savlje. Izstopite na postaji Bratovževa-Glinškova ploščad, kjer se takoj vidijo veliki rudeči bloki. Moja telefonska številka je: (061) 348-170.

SVET SREDNJEŠOLSKEGA CENTRA TEHNIŠKO-PEDAGOŠKE USMERITVE MURSKA SOBOTA, NASELJE V. VLAHOVIĆA 12
razpisuje:

prosta dela in naloge:

1. člana kolegijskega poslovodnega organa (organizator dela)
2. sekretarja Srednješolskega centra
3. učitelje:

a) — 2 učitelja matematike—fizike
— 1 učitelja slovenskega jezika
— 1 učitelja nemškega jezika
— 1 učitelja organizacije OZD — polovična učna obveza
— 1 učitelja zgodovine in geografije
— 1 umetnostne vzgoje — polovično učno obvezo
— 1 učitelja zdravstvene vzgoje
b) — 1 učitelja PP strojne stroke (izpisano: praktičnega pouka)
c) — 2 učitelja praktičnega pouka oblačilne stroke

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje:

Pod 1.
— visoka izobrazba in izpolnjevanje pogojev za učitelja v srednji šoli
— najmanj 5 let delovnih izkušenj v vzgojnoizobraževalnem delu ter pedagoško izobrazbo
— organizacijske sposobnosti
— moralna in politična neoporečnost

Kandidat bo imenovan za 4 letno mandatno dobo.

Pod 2.
— visoka izobrazba pravne smeri

Pod 3 a)
— visoka izobrazba ustrezne smeri in izpolnjevanje pogojev za učitelja v srednji šoli glede na sklep Strokovnega sveta SRS za vzgojo in izobraževanje o vrsti in stopnji izobrazbe učiteljev in sodelavcev za predmete Skupne vzgojnoizobrazbene osnove z dne 21. 1. 1982
— moralno politična neoporečnost

Pod 3 b)
— najmanj višja izobrazba strojne smeri in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj

Pod 3 c)
— najmanj višja izobrazba konfekcijske smeri in 3 leta delovnih izkušenj na opravljanju del in nalog šivilje.

Zaposlitve po 1. in 2. bodo za nedoločen čas, pod točko 3 pa za določen čas od 15. 2. 1982 do 31. 7. 1982.

Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjega dela naj kandidati pošljejo najpozneje v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Srednješolski center tehniško-pedagoške usmeritve Naselje V. Vlahovića 12.

ABC POMURKA
DO KG Rakičan
TOZD Tovarna močnih krmil M. Sobota
Ive Lola Ribarja 7
OBJAVLJA LICITACIJO
tovornega avtomobila TAM 5500, ki bo v soboto 9. januarja 1982 ob 10. uri pri tovarni močnih krmil v Murski Soboti.
Licitacije se lahko udeležijo vse pravne osebe in posamezniki, ki pred licitacijo položijo 10 % od izklicne cene tovornega avtomobila.

malo za šalo — malo zares

Kar je bilo, je bilo, toda . . .

Zarečenega se največ pojé

Brskam po teh sedemdesetih — ali koliko jih je že izšlo!? — tednikih in poltednikih in pri posamičnih stolpcih grebem iz spomina, kaj je »zakrivilo«, da se je prav to in to prav letos znašlo stisnjeno v črke, vrstice . . . In skozi begotni ples črk, vrstic . . . se odpira čudna meditacija o še bolj čudni »obrti«, ki sem jo nekdaj, nekje prebiral, brez jeze in zavzemanja. Hladno, malone neprizadeto in tu pa tam celo prezirljivo.

Po drobcih, utrinkih, beležkah in glos(ic)ah, takorekoč po obrobju dogajanj, se prebijam k smislu in cilju, ki naj ga ima — če ga bo imel!? — ta obračun za nazaj. Največ, kar je, sežem do reportaže. Tiste denimo o zeleni bratovščini Krst v imenu boginje Diane s podvprašanjem, zakaj zajec pred belim psom bolj teče kako pred črnim. Menda zato, ker misli, da si je beli slekel suknjo, da bo v srajci hitrejši. Zvemo, kdaj zajca bolé zobje. Takrat, kadar ga drži pes. Kdaj ima divja kura največ perja na sebi? Takrat, kadar je petelin na njej.

»Časopisar (tudi časnikar, časopisec, žurnalist, skratka novinar — op. pis.) je neprenehoma raztrgan na vse strani, razpršen in zbegan, človek brez čvrstega jedra v sebi, brez mirne vesti. Nikdar sit, zmerom na preži, zmerom pod pritiskom povpraševanja po njegovih črkah, sitne naglice, spreminjajoče se politične temperature.«

Samo tak se lahko domisli in si privošči utrinek o tem, kako v neki občini znajo razvozlati — ali še bolj zavozlati! — zamešane štrene pri sporazumevanju in dogovarjanju. Pač tako, da sežejo po sila (ne)priljubljenem sredstvu — odloku. Ali, da se poda za prodajne pulte, kupi devet osnovnih živil in ves zgrožen naznanja javnosti: Pomurska metropola— najdražje mesto?

»Časopisar je nesrečen človek, ki živi vseskoz kakor v opojni megli, da se sploh ne ové svoje nesreče. Nemiren in patetičen je; plitek, naveličan ekstatik (zanesenjak, zamaknjenec — op. pis.), ki pa se mu nazadnje zmerom znova razodene, da je na dnu svoje duše pravzaprav brezbrižen človek.«

Kako bi mu sicer padlo na pamet, da bi si brezbrižno izposodil prosluli naslov Ščuke pa ni, ščuke pa ne in v ceneni, plehki štoriji zabrundal nad usodo, ribiča, ki mu v izsušenem jezeru ni uspelo upleniti ščuke. Moj bog, kakšna plehkost!

»Je pa hlastač, ki noče na tem svetu zamuditi nobene reči, četudi se z njimi srečuje le mimogrede. Ki hoče v svojo črko stisniti vse, pa mu

vse sproti odteče, da nima v oblasti svoje črke v resnici ničesar. Kaj v oblasti! Časopisar je intimno prazen človek. Človek, ki se neprestano dotika, pa zmerom znova ostaja brez stika. Človek na begu. Na begu pred samim seboj. Kajti, če bi se lepega dne ustavil, bi moral premisliti o svoji raztrganosti in razpršenosti, brezbrižnosti in neodgovornosti, o svojem hlastanju za priložnostmi, ki razen črke, ki je enodnevnica (ali enotednica — op. pis.), ne zmorejo dati ničesar.«

Vse mu tedaj pride prav. Tudi takile namigi, da je zimski čas pravšnji za uk kmetov in da so potrošniški sveti v obdobju mrzličnih nakupov v bistvu brezmočni. Gre še dlje in se spravi nad staro občinsko zgradbo, rekoč: Obnoviti ali porušiti? Ne smili se mu niti komunala, ki ji očita, da »cvetoči« asfalt žre denar in živce. Hkrati ves neučakan ugiba, kdaj se bo kdo oglasil in zarobantil, a ko odmeva ni, se moralno razočaran in razrvan potegne v svojo »lupino« in čaka na novo priložnost. Nerga nad tako imenovanimi — niadami (vsakoletnimi, igrami, ki se jim popularno pravi goreniada, mercatoriada, mineraliada . . .), spotoma rahlo oplazi neustavljiv pohod »črnih narokavnikov« (birokrati in njim podobnih), da bi nato nanjo bruhnil ogenj in žveplo in pravcati plaz pomislekov, obtožb in pritožb.

»Časopisar je tudi glasen, čez vse ekstenziven človek. Vsepovsod ga je najti . . . Njegova največja sreča je, da se mu posreči, kaj zapisati med vrsticami, in to je zmerom le kakšna neopazna malenkost.«

V aprilu — mesecu čistoče vpije Vsak pred svojim in skupnim pragom in, da bi bil prepričljivejši, grmi z Gogoljem: »Ne krivi zrcala, če slabo kaže.« V besedi in sliki, ki jima doda zasoljeno karikaturo, igra zaskrbljenost Kje so tiste stezice in iz knjige Rachel Carsonove Nema pomlad roti) Vzdržati moramo! Vzdržati pred lastnim početjem in zaradi njega. Kakšen vesoljni nesmisel! Poroča z dneva, ko so se zbrali ljudje dobre volje in pospravili dve svinji, 67 piščancev, nekaj kilogramov govedine, popili 300 litrov vina in 20 »gajb« slatine. In pristavlja, ne brez ironije: piva pa nič!

Ni kaj! To je pravo mojstrstvo, da se nečesa polastiš in v istem hipu, ko ga zgneteš v snov za časopis, zatone v (samo)pozabo. »Pisanje je podobno velikim strastem. Užitek je velik in takojšen, človek se pogrezne vanj ali pa preseže samega sebe. Vendar človek veliko tvega, če nekaj trdi, če nekaj zanika, če nekoga obsoja ali mu daje odvezo. Piscu grozi tožba zaradi obrekovanja, lahko mu preti cenzura ali pa — kar se dogaja še pogosteje — se boji, da ga bralec ne bo spoštoval ali da ne bo spoštoval samega sebe.« Bolj ali manj v svesti si tega, recimo da dobronamernega opomina, dregne s pomislekom, koliko stane nesklepčnost in še kar posreči se mu številčno prikazati, da se dá v delegatskem sistemu marsikaj »prišparati« že s samo navzočnostjo na seji ali zasedanju. Toliko bolj tvegano pa zabrede v inovatorske zanke in uganke in tebi nič meni nič postavi na zatožno klop — z obilo sarkazma — množično inventivno dejavnost. Zajedljivo se obregne, da je vse to flancarjenje bob ob steno, celo gobezdanje tjavdan in se hkrati zavaruje, da ne natolcuje in naj spregovoré kar sami prizadeti. Njegova nečimernost je brezmejna. Dovoli si namreč predlagati »očiščevalni« odlok — idejo zanje je seveda ukradel — ki naj bi ga sprejele občine, bere levite organizacijam združenega dela, ki bi morale vsak mesec obravnavati rezultate gospodarjenja. (Bolje dvanajstkrat kot enkrat) in si navsezadnje opere roke nad vsem, češ kako postajamo s številom naraščajočih težav vse bolj gostobesedni. Za nameček pa se v beležki Kritiziraj me nežno poigra, saj meni, da kritika na zapečku zaleže približno toliko kot družinski prepir.

Lahko časnikar potemtakem sploh ubeži lastnim beganjem, zadregam, gnanostim? Si lahko pomaga, če naj si pomaga? Kje neki! Zapreden in zaklenjen je v ta svet, ki ga nekolikanj zajedljivo in posmehljivo razgaljamo skozi nekatere letošnje drobce, utrinke, beležke, namige, glos(ic)e, reportaže, in poročila v našem (pol)tedniku. Kaj bi tudi drugega! Sicer pa: vse je spet pred nami!

In lahko bi vnovič začeli: »Časopisar je neprenehoma raztrgan na vse strani, razpršen in zbegan, človek brez čvrstega jedra v sebi, brez mirne vesti . . .«

Branko ŽUNEC

kmetijska panorama

Moraš biti prilagodljiv

So že takšni časi, da mora tudi kmet dvakrat premisliti, preden se odloči. Tega načela tako, treba je investirati, ko stvari ,,zalaufajo'', pa se že spravi nate davkarija. Zato je že boljše, da se preveč ne specializiraš in delaš tisto, kar se trenutno najbolj izplača. Z vsem je treba poskusiti, od vrtnin pa do živinoreje.''

Zanimalo nas je še, od kod mu vse te ideje. Gotovo zelo dobro sodeluje z domačo zadrugo?

,,Bežite no, le kdo drug vam bo dal ideje, če jih sami nimate. Kmet pač mora biti politik in ekonomist hkrati, drugače ne gre. In če sodelujem z zadrugo? Kje pa, saj nisem nor, da bi se vezal. Sodelujem zdaj z enim, drugič z drugim, pač s tistim, ki mi več ponudi. Sem že vem, kaj delam, kaj si o tem mislijo drugi, pa me ne briga.''

SKUŠNJAVE KMETOVALCEV

se drži tudi kmet Pišta Žafran iz Bedrakovec 18, ki na svoji sicer ne preveliki kmetiji kar dobro vozi. ,,Je že tako, da se je treba prilagajati tržišču,'' pravi Pišta in dodaja: ,,Veste, moje pravilo je: delaj malo in naj ti bo dosti ostalo.'' To mu gotovo uspeva in ko smo se razgledali po dvorišču, smo imeli kaj videti. Res, da hlevi samevajo saj je bil Pišta tudi tokrat preračunljiv. ,,Pri teh cenah krmil se živine skorajda ne splača rediti, pa tudi pri prašičih niste dosti na boljšem. Pa še to pomanjkanje krmil, ki človeku samo žre živce! Tudi dela je pri živini veliko in nikoli nimaš prostega časa. Saj ne rečem, da se tudi s tem nisem ukvarjal, toda to je bilo že pred leti. Veste, od časa do časa pride obdobje tudi živina vrže dober izkupiček, ujeti moraš le pravi trenutek,'' pripoveduje Pištu, nato pa se za trenutek zamisli. ,,Saj bi preuredil hleve v kmečki turizem, a upam, da se bodo časi ponovili. S turizmom je pač

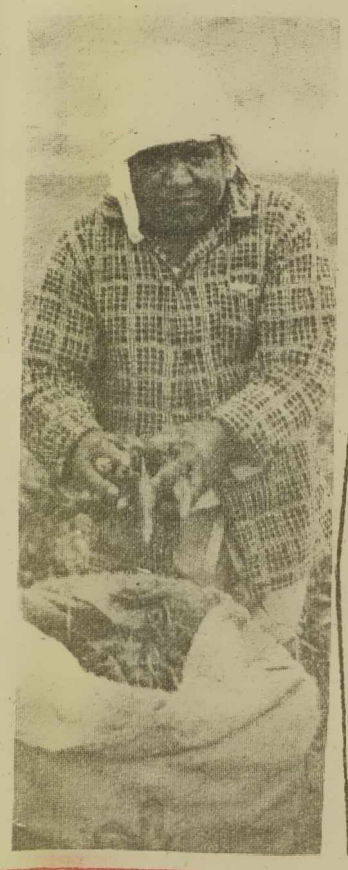

Pišta Žafran iz Bedrakovec 18 je s svojim kmetovanjem vedno sledil potrebam časa, tako kot so mu tudi svetovali v domači zadrugi. Letos »se je vrgel« na pridelovanje hude paprike. Pravi, da je zadovoljen tako s pridelkom kot s cenami. Ves pridelek je prodal skupnosti za cene, ki bo menda s papriko državljanom drgnila nosove. »Še dobro, da sem jo prodal pred 18. decembrom, ko je ZIS zamrznil vse cene. In ta zamrznitev naj bi veljala vse do konca leta!« je povedal Žafran našemu reporterju. »Če se bo potem po novem letu ‚otoplilo', bo tudi hudi papriki cena poskočila in bo draga kot sam žafran!«

Tudi Pavliha o kmetijstvu

LJUBLJANA, sreda (Telefoto: Veritas) — Uredništvo Veritasa je dobilo sliko neznanke, za katero bi marsikdo rad izvedel, kdo je. Zato nujno naprošamo vse, ki bi jo poznali, naj to nemudoma sporoče na uredništvo Pavlihe, Ljubljana, Gradišče 4. Novinarjem Veritasa je uspelo izvedeti o mladenki edinole to, da ni Slovenka, kajti po slovenski pozitivni zakonodaji je v naši republiki najvišja dovoljena mlečna tolšča zgolj 2,8 odstotka, medtem ko ima dekle na sliki te mlečne tolšče očitno precej več.

mala anketa

Mi smo krivi

Je že tako, da se v vsakdanjem življenju srečujemo tudi s težavami. Te so včasih objektivnega, nemalokrat pa tudi subjektivnega značaja, krivcev za takšno stanje pa običajno ni. Pa tudi če smo krivi, tega nočemo priznati in kažemo rajši s prstom na druge. To velja tudi za stanje v našem kmetijstvu in o tem bo beseda v naši današnji mali anketi. Prepustili smo jo subjektom, ki najbolj neposredno čutijo te težave. Zaradi morebitnih posledic pa so želeli ostati anonimni.

Kdo da je kriv za izgubo v naši mesni industriji? Ja, veste, najbrž smo mi. Sicer pa naj se o tem pogovorijo odgovorni v reprodukcijski verigi. Gospodar pravi, da je krma predraga, toda za nas ni zato nič slajša. Saj že nekaj let nazaj govorijo o nekih dohodkovnih odnosih, vendar, če sem odkrit, se na to prav nič ne razumem. Ne vem pa tudi, če se na te stvari razumejo tisti, ki o tem toliko govorijo. Mislim pa, da se stvari le izboljšujejo, saj so v pripravi nekakšni samoupravni sporazumi. In kaj predlagam? Ja, če se ne bodo mogli sporazumeti, naj pripravijo simpozij o tem, kako se bodo sporazumeli.

Saj to je pa že prava svinjarija! Zdaj bodo še rekli, da smo mi krivi, da je koruza predraga in da krmil ni. Pravijo, da soje pri nas ni, uvoz pa je treba omejevati. Prav je, da skrbimo za našo devizno bilanco, bojim se le, da nas bodo začeli pitati z uvoženimi igračami, starim papirjem in drugimi odpadnimi surovinami, ki jih uvažamo, saj se jih doma ne splača zbirati. Pa saj imajo prav. Le kdo se bo ukvarjal s trgovino, ki ne prinaša zaslužka. Računice pa pozna tudi moj gospodar, zato me bo odpeljal v sosednjo republiko, kjer bo od istega kupca dobil več kot doma. In kdo pravi, da nas je premalo? Le dobro poglejte, in videli boste, da ni res.

Moram priznati, da sem kar zadovoljna. Mene molze le gospodinja, slišim pa, da je naše združeno delo pri tem mnogo na slabšem. Njega vsi molzejo in če bo to vzdržalo, ni vrag, da ne bi tudi jaz. Nekaj pa me le skrbi. Glejte, od sebe dajem najboljše, kar zmorem, gospodinja je zadovoljna z rezultati mojega dela, niso pa zadovoljni potrošniki. O cenah ne dajem nobenih izjav, skrbi me le kvaliteta mojega proizvoda v trgovinah. Ker nenehno znižujejo stopnjo maščobe, se bojim, da bodo nazadnje prodajali le obeljeno vodo. Ne morem pa tudi razumeti, zakaj po vsem tem še vedno primanjkuje maslo.

Mislim, da je meni in mojim kolegicam uspelo, da obvladujemo položaj na tržišču in od naše volje so odvisne tudi cene naših proizvodov. Ko smo zelo produktivne, so jajčka po štiri dinarje, če nam ta cena ni po volji, pa zmanjšamo produktivnost in cene se takoj dvignejo na osem dinarjev. Pri hrani nismo ravno preveč izbirčne, slišim pa, da se nekoliko slabše godi našim sosedom brojlerjem. Ti so bili včasih zelo čislani, saj se je dalo z njimi dobro zaslužiti. Pravijo, da jim menda zdaj del zaslužka pobirajo nekakšne zadruge, kjer se zbira vsak dan večja jata.

Čeprav sem gospodarjev najboljši prijatelj, ne bom pristranski. Njegovo godrnjanje mi je včasih presedalo, zdaj pa sem se že privadil. Zdi se mi, da je že po naravi tak, da nikoli ni zadovoljen. Sicer pa tukaj ne čutim nobenega pomanjkanja in prav nič me ne vleče v mesto. Moram pa biti v prihodnje nekoliko previdnejši. Veste, zadnjič sem prav pošteno olajal nekega neznanca, ki je prišel na naše dvorišče. Za to sem bil seveda ozmerjan, pozneje pa sem zvedel, da je bil baje pospeševalec iz zadruge. Toda, mar sem jaz kriv, da ga doslej še nikoli nisem videl? Čuvaj sem in opravljam le svojo dolžnost.

malo za šalo — malo zares

letni koledar

1. Leto 1982 je zaradi stabilizacije proglašeno za navadno leto s 365 dnevi

2. Leto ima 52 sobot in 52 nedelj ali skupaj 104 dela prostih dni.

3. Leto 1982 ima 7 prazničnih oz. dela prostih dni

4. Po količkaj dobrih pravilnikih znaša v letu 1982 poprečna dolžina dopusta za posameznika 30 dni

5. Tudi v letu 1982 ima vsak delavec pravico do polurne malice, približno toliko časa pa si vzame še za razne osebne in druge opravke, kar znese v enem letu približno 28 delovnih dni

6. V letu 1982 bo zaradi bolezni vsak delavec izostal z dela poprečno 13 dni

7. Če ne upoštevamo izostankov z dela zaradi sestankov in drugih obveznosti, bomo v letu 1982 delali kar 183 dni ali dobre štiri ure več kot pol leta. Tudi to je naš prispevek k stabilizaciji.

prodam

VEČJI AVTO, dobro ohranjen, poraba goriva 15 litrov na 100 km, prodam ali zamenjam za športno kolo. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Pametna zamenjava«.

DELEGATSKO GRADIVO, večje količine, primerno tudi za kurjavo zaradi izteka mandata, prodam ali zamenjam za tono premoga. Ponudbe pod »Enakovredno«.

PRAŠIČJO FARMO, dobro utečeno, prodam najboljšemu ponudniku. Ponudbe pošljite pod šifro »Pomanjkanje krmil«.

kupim

PARCELO, lahko tudi neobdelano, primerno za njive ali vrt, kupi neposredni proizvajalec s tremi otroki. Ponudbe pod: »Treba je preživeti«.

izgubljeno

STIK Z DELEGATI smo izgubili. Kdor bi kaj vedel o njih, naj to sporoči na naslov »Delegatska baza«.

KMETIJSKEGA POSPEŠEVALCA, za katerim je med letom izginila vsaka sled, nujno išče neposredni kmetijski proizvajalec.

VOLJO DO DELA in osebne dokumente sem izgubil. Poštenega najditelja prosim, da mi dokumente vrne, ostalo pa naj obdrži za nagrado.

zaposlitve

VOLJENI FUNKCIONAR išče sebi primerno zaposlitev. V poštev pride tudi direktorsko mesto v kakšni večji delovni organizaciji. Samo resne ponudbe pošljite pod šifro **»April 1982«.**

razno

Že pred časom je odšla neznano kam komisija za ugotavljanje izvora premoženja. Posebna znamenja: zavezane oči. Kdor bi karkoli vedel o njej, naj sporoči to na upravo lista.

Delavski svet delovne organizacije CENTROKUR

razpisuje

delovno mesto

VODJA KURJAČEV
— reelekcija

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati za to delovno mesto izpolnjevati še naslednje pogoje:

- **starost 46 let**
- **poročen ter oče 12 in 16-letnega otroka**
- **končanih sedem razredov osnovne šole in opravljena dva izpita iz 8. razreda**
- **stanovanje v zgradbi delovne organizacije**

Prijave z dokazili sprejema delavski svet do zasedbe delovnega mesta. O izbiri bodo kandidati obveščeni najkasneje v 30 dneh po opravljeni izbiri.

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNIKA

Što lüjča, té lüjbi, pravi pregovor. Fiki tou nikak ne valá za kište šteri pijani med vožnjo vö z avtojof prazne literske glaže lüjčajo. Za glaže se nanč telko nejde, kak za tou, ka tej glaži káplejo na pejško pout kre velke ceste od M. Sobote do Rakičana, po šteroj se biciklisti vozijo pa pešci odijo v glavnou tiči z baze. Naj se nebi zgoudilo, ka bi tej nazaj lüjčali?! Fiki nedo. Poznajo pregovor: „Či un tebé s kamnon, tij njega s krüjon!"

NASVET ZA VAS

Moda za silvesterski večer

Za to priložnost moramo biti predvsem pozorni na kraj oz. prostor, kjer bomo pričakali novo leto. Ni namreč vseeno, če bomo praznovali doma, na hausbalu ali v kaki ugledni kavarni in še bolj popularnem discu. Če predvidevate, da boste več na tleh, kot na nogah, bo že dovolj, če potegnete nase zguljene kavbojke in očetov pulover. Za boljšo družbo pa moramo zaradi stabilizacije izbirati in paziti, da bomo pomanjkljivo oblečeni ali pa si naredimo obleko iz stare zavese. Ne skrbite, prav vse bo moderno. Opozoriti vas moramo, da so zelo v čislih lasje a la krtača in svetle barve na obrazu. Ker se boste prav gotovo znojili, je dobro, da vaša toaleta nima rokavov. Tako bodo lahko prišle tudi do izraza vaše najnovejše zapestnice. Vsekakor bo vaše počutje odvisno od tega, kako boste oblečeni. Za primer vam posredujemo tole sliko, ki pa je le del tega, kar lahko še ustvari vaša domišljija. Barve na obrazu naj ne bi zakrivale vašega make upa.

Če boste upoštevali vse naše nasvete, se boste dvakrat stabilizacijsko obnašali, saj boste lahko kostime že čez nekaj časa uporabili spet na maškeradi.

HOROSKOP 1982

KOZOROG

23. 12.—20. 1.

Pred vami je obdobje, ko se boste nekoliko umirili. Kratkotrajna zaljubljenost bo skopnela kot spomladanski sneg. Sredi poletja boste srečali že zdavnaj pozabljeno osebo in v vas se bo ponovno vzbudila strast po odkrivanju nekdanjih neraziskanih področij. To vam tokrat ne bo delalo težav, saj poti poznate, pa tudi opremo ste si v tem času že izpopolnili. Nikar pa ne zaidite predaleč, saj za vas to ni prava priložnost, pa tudi zadnja ne. V službi bodite poslušni in ne vtikajte nosu v stvari, ki se vas ne tičejo. Ne pljuvajte navzgor, saj bo gotovo padlo nazaj na vas.

OVEN

22. 3.—20. 4.

Ovni bodo imeli to leto največ uspeha, poleg tega pa bodo tudi vedno v središču pozornosti. Vaši naravni nagoni se bodo v novem letu prebudili le ob polni luni — žal, a tako vam je usojeno. Sredi poletja bo prišlo do odločilnega spopada, biti ali ne biti v službi. Aprilski ovni bodo imeli uspehe v službi, marčevski pa pri osvajanju. Zdravje bo predvsem spomladi zelo nestabilno, toda ker ste močan karakter, boste vedno dobre volje in tega ne boste pokazali. Venera vam priporoča, da ob kritičnih trenutkih poslušate predvsem svoje srce, to vas ne bo razočaralo. Spopadli se boste z osebami, rojenimi v istem znamenju.

RAK

22. 6.—23. 7.

Po razburljivem preteklem letu prihaja za vas čas mirovanja. Raki se bodo posvetili lastnemu izobraževanju in razširjanju spoznavnega območja, rakovicam pa bo dovolj restavracij in se bodo posvetile gospodinjstvu. Mirno in hladnokrvno, to je vaše načelo v naslednjem letu. Sorodniki vam bodo šli v počitnicah že na živce, prav tako pa tudi sosedje in njihove spletke. Rakom je usojeno, da so lahko zelo dobri voditelji, zato se tudi bolj kot drugi zanimajo za politiko in gospodarstvo. Nasvet: ne razmišljajte preveč, zaradi tega lahko samo zbolite, ne bo pa nobene koristi. Vaš mesec uspehov je avgust, velik poraz pa lahko doživite decembra, ker to ni mesec rakov.

TEHTNICA

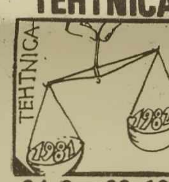

24. 9.—23. 10.

Torej ste se končno odločili, da boste varčevali. Denar boste res pridno vlagali na hranilno knjižico vse do poletja. Takrat pa bo vašega varčevanja konec. Spremenili boste dolgoročni načrt v kratkoročnega in morje bo odneslo vaš denar. Nato boste spet nekaj mesecev tehtali med dvema možnostima. S sodelavci se boste čudovito razumeli, manj pa v družinskem krogu. Še posebej bo narobe tam, kjer je tudi partner rojen v istem znamenju. Mnogi pa bodo v tem letu našli pravega partnerja, tehtnicam najbolj ustrezajo trdni in stabilni biki. Preveč pozabljate na zdravje, to leto mora biti drugače.

VODNAR

21. 1—19. 2.

Res je, da lahko življenje zajemate s polnim vedrom in dobite vse, kar si zaželite. Toda to leto bo drugače. Zajeli boste pregloboko in potegnili na plan ribo dvoživko. Ta vas bo do naslednjega Silvestra do golega oskubla. Toda ne skrbite, glavno je, da boste celo leto zdravi, saj so vam nebesna telesa glede tega zelo naklonjena. V službi boste imeli v poletnih mesecih manjše konflikte, saj takrat pride za vas obdobje neaktivnosti in razdraženosti. V jeseni boste bolj umirjeni, v začetku zime pa vam bo prekipelo. Rešili se boste dvoživke in vseh skrbi, ki so z njo v zvezi.

BIK

21. 4.—21. 5.

To leto boste tečni in nevzdržni kot muha. Zaprli se boste vase, pozabili na družino, prijatelje in delo. Pazite, lahko se zgodi, da vam bo žena zaradi tega nasadila roge. Najbolj kritično bo ravno maja. Počutili se boste bolnega, čeprav bo vaše zdravje čudovito. Biki bodo tokrat doživeli čas spreobrnitve šele v jeseni, ko se že vse umiri in zaspi. Vzrok bo novo poznanstvo iz poletnih mesecev, ki se prav lahko spremeni v trajno prijateljstvo ali še kaj več. Nekdo vas bo močno izzival, toda ne dajte se. Čeprav ste to leto bolj zakrknjeni, ne smete pozabiti, da ste že od rojstva nagnjeni k vzkipljivosti.

LEV

24. 7.—23. 8.

Obeta se vam leto, ki bo polno doživetij. Po zimskem lenarjenju boste vzbrsteli v pravi pomladni razgnanosti, vendar zdaj še ni pravi čas, da bi preveč napenjali popke. To prihranite rajši za poletje, ko se vam bodo ponudile izredne priložnosti. Če ne boste izkoristili pravega trenutka, boste morali spet čakati do prihodnjega leta. Izogibajte se pogledov zapeljive sosede, saj babji jeziki tudi jeseni ne mirujejo. Več se posvetite ljubljeni osebi in ne pozabite, da tudi ona potrebuje nežnost. V službi se ne ženite preveč za delom, škoduje zdravju. Če ne želite finančnih težav, pa si poiščite primerno finančno zaposlitev.

ŠKORPIJON

24. 10.—22. 10

To leto je leto ženskih škorpijonov. Te bodo dobile neverjetno Merkurjevo moč. Toda uspele bodo le v družabnem življenju, kajti njihov karakter je tak, da dajejo prednost prijateljem in dobrim znancem. Moški bodo to leto preživeli neopaženi. Škorpijoni so na videz trdni, toda zdravje jim ves čas nagaja. Že prve mesece tega leta se bo stanje popravilo. Sicer so pa škorpijoni zelo dobri igralci in znajo marsikdaj zadati prav boleči pik. Pazite le, da vas ne bo preveč zaneslo. Mnogo je verjetnosti, da se bo to razpoloženje nadaljevalo vse do naslednjega leta.

RIBI

20. 2.—21. 3.

Vaše življenje je zaznamovano z nenehnimi avanturami. Tako pri delu kot tudi v prostem času vas zanimajo le razburljive stvari. Končno se vam bo v tem letu uresničila velika želja: imeli boste možnost potovati v daljnje kraje. Če se zvezde ne bodo iz nepredvidenih vzrokov obrnile drugače, boste tam srečali tudi življenjskega sopotnika. Zveza, ki bo nastala že v poletnih mesecih, bo zelo trajna. Tisti, ki so rojeni konec februarja, se naj pazijo. Lahko se jim zgodi, da zaradi pretirane zaletavosti in radovednosti pridejo v polož[illegible]o več ne bodo vedeli, kako naprej. Zato se [illegible]onfliktov doma in v službi raje izogibajte.

DVOJČKA

22. 5.—21. 6.

Prišli boste v situacijo, ko ne boste vedeli, kako naprej. Vendar stvari niso tako zapletene, kot si domišljate. Ne poslušajte nasvetov drugih, pač pa zaupajte v lastne izkušnje. Nekdo vas že dalj časa opazuje, še pred iztekom poletja pa bo priložnost, da izkoristite svojih pet minut. O dopustu raje ne razmišljajte, iz finančnih težav pa se boste vsaj začasno rešili s krediti. V tem letu bo prišlo do manjših nesporazumov v družini, če nimate urejenega varstva za otroke, se izogibajte konfliktom s taščo. Na delovnem mestu ne boste mogli več prikrito lenariti.

DEVICA

24. 8.—23. 9.

Po spomladanski utrujenosti vas čaka živahno in dolgo poletje, od vas pa je odvisno, kako ga boste izkoristili. V vaše življenje se bo v začetku jeseni prikradla zvezda repatica in če ne boste dovolj pazljivi, vas bo kar pošteno omela s svojim repom. Skušajte nekoliko brzdati svoja čustva in ne silite z glavo skozi zid. Vas bo bolela glava, zid pa bo ostal nepoškodovan. Pri izdatkih bodite nekoliko preudarnejši, saj bo inflacija načela tudi vaš proračun. Izogibajte se zlasti nakupov, ki jih niste predvideli že veliko prej. V službi vas čaka prijetno presenečenje.

STRELEC

23. 11.—22. 12.

Ali vas narava že dolgo privlači? No, to leto bo narava vaš glavni interes in posredni predmet poželenja. Ves čas boste želeli biti v gozdu in med polji, še posebej pa vas bo narava privlačila, ko boste junija spoznali privlačno črnolaso osebo nasprotnega spola. Nekatere bo celo zmamilo na deželo, kjer se bodo navdušili za kmetovanje. Zvezde bodo to leto vodile predvsem svetlolase strelce. Zaradi močnih želja bo mnoge bolela glava. Sosedje in znanci vas bodo obsodili zaletavosti in bodo skušali vplivati na vaše načrtovanje. Preveč boste zanemarili resno delo.

Pomurje se ponaša s petnajstimi naslovi državnih prvakov

To je bilanca športnih dosežkov posameznikov, športnikov Pomurja v letu 1981. Poleg tega pa so pomurske ekipe osvojile tudi nekaj moštvenih državnih naslovov.

Prav gotovo je to lepa bera športnih dosežkov, s katerimi se lahko pohvali redkokatera regija, čeprav ima tudi mnogo boljše strokovne, vadbene in materialne pogoje.

Pomeni, da je telesna kultura v Pomurju v zadnjem obdobju dosegla velik razmah ne le v množičnosti, temveč tudi v kvaliteti. Če pa pri tem še upoštevamo uvrstitev pomurskih športnikov v državno reprezentanco in mednarodne dosežke, potem so uspehi še vidnejši. Pri tem pa je bilo vloženega tudi veliko amaterskega dela, kar je prav v naši regiji mnogo bolj prisotno kot v drugih regijah naše republike in tudi države. Pomembne rezultate pa smo v Pomurju dosegli tudi na področju športne rekreacije z uvajanjem nekaterih novih oblik, ki so postale privlačne za delovne ljudi in občane.

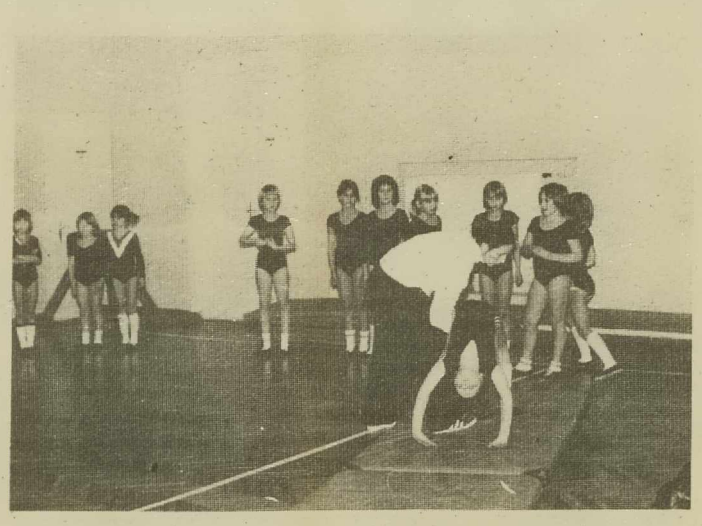

acije z možnostjo izposojanja opreme, uvedbe aktivnosti za športno značko in uveljavljanja dejavnosti, ki so pomembne za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito. Prav tako so vedno večja prizadevanja za uveljavitev trimskih stez, trimskih test centrov in v večjih krajevnih središčih za ustanavljanje izposojevalnice športne opreme in rekvizitov. Zlasti pa je pomembna ugotovitev, da smo v Pomurju v zadnjem obdobju dosegli na področju športne rekreacije boljšo organiziranost, povezanost in večje število nosilcev športnorekreacijske dejavnosti. Pomeni, da postaja telesna kultura vedno bolj družbljena, kar je tudi naš osnovni namen. Vse to pa smo seveda lahko dosegli le s prizadevnim in zavzetim delom številnih zanesenjakov, ki žrtvujejo veliko svojega prostega časa in večkrat tudi denarja. Seveda pa vseh teh uspehov tudi ne bi dosegli, če ne bi skrbeli za nenehno izpopolnjevanje in šolanje strokovnih kadrov. V soboški občini jih letno izšolajo okrog 70, kar pa še vedno ne zadostuje potrebam. Zato si nenehno prizadevajo, da bi vsako leto usposobili čimveč kadrov vseh kategorij, za kar imajo na voljo potrebna sredstva. Šolanje in izpopolnjevanje kadrov pa je tudi vključeno v vsakoletni program dejavnosti kot osnovna usmeritev.

Športna rekreacija potreba občanov

V zadnjem obdobju smo v vseh štirih pomurskih občinah razvili nekatere nove oblike športne rekreacije delovnih ljudi in občanov.

Tako ocenjujejo, da se samo v soboški občini, ki je največja, redno ali občasno ukvarja s športno rekreacijo okrog 20.000 delovnih ljudi in občanov. Približno toliko pa tudi v ostalih treh pomurskih občinah, kjer so prav tako uveljavili nekatere nove oblike športne rekreacije. Samo v soboški občini se z delavskimi športnimi igrami ukvarja nad 1.200 zaposlenih iz 50 delovnih organizacij, v igrah krajevnih skupnosti, v katere je vključenih 20 krajevnih skupnosti pa okrog 1.400 občanov. Nadvse razveseljivo je, da so v soboški občini uveljavili tekmovanja za športno značko I. in II. stopnje, torej med najmlajšimi. Doslej so otrokom, ki so izpolnili zahtevane aktivnosti podelili že nad 1.000 športnih značk. V akcijo plavanja so vključili v soboški občini nad 2.300 občanov, med katerimi je večina splavala. V vedno bolj privabljajoče akcije hoje, teka, smučanja in streljanja so vključili nad 10.000 občanov. Poleg tega pa ocenjujejo, da v športnorekreacijskem sistemu tekmovanja kot je nogomet, rokomet, odbojka in še nekatere druge panoge sodeluje okrog 3.000 občanov. V letošnjem letu, letu invalidov pa so seveda posebno skrb namenili tudi športni rekreaciji invalidov, kjer se je zlasti uveljavilo društvo za šport in rekreacijo invalidov iz Murske Sobote. V zadnjem obdobju se je povečalo število osnovnih telesnokulturnih organizacij, tako da jih je trenutno v soboški občini nad 100. V športnorekreacijski sistem tekmovanja pa je vključenih v 13 občinskih in medobčinskih ligah okrog 110 moštev. Posebno skrb tudi namenjajo vključevanju Romov v športno rekreacijo. Sicer pa je v soboški občini, tej pa sledijo tudi ostale pomurske občine, temeljna usmeritev namenjena športni rekreaciji, predvsem pa povečanju števila udeležencev. V zadnjem obdobju se je povečalo število športnih rekreatorjev v delovnih organizacijah, med njimi je tudi nekaj profesionalcev, ki so prav gotovo veliko prispevali k večjemu vključevanju delovnih ljudi in občanov v športno rekreacijo. Uveljavile so se nekatere akcije v krajevnih skupnostih kot je akcija »Iščemo najboljšo krajevno skupnost« in pa vaške športne igre, ki dobivajo vedno večje razsežnosti. V vseh okoljih je vedno večja skrb za vzdrževanje, urejanje in dograjevanje novih pogojev za športnorekreacijsko dejavnost. Številne so akcije, ki popularizirajo telesnokulturno dejavnost in privabljajo nove udeležence, med njimi so tudi mnoge namenjene negovanju tradicij NOB, ki jih organizirajo v pohodih ali drugih pomembnejših shodih. V teh akcijah prednjačijo predvsem mladi, vedno več pa se vključuje tudi starejših, ki vse bolj dojemajo pomembnost športne rekreacije. Povečalo se je tudi število organiziranih nosilcev športne rekreacije. Prisotna je večja povezanost nosilcev športnorekreacijske dejavnosti v krajevnih skupnosti. V soboški občini je športnorekreacijska dejavnost organizirana v 38 krajevnih skupnostih ali večini krajevnih skupnosti. Vedno večja je tudi prisotnost občanov pri sofinanciranju športne rekreacije, ki se predvsem odraža pri nabavi športne opreme, pri članarini in še nekaterih drugih oblikah. Prizadevanja pa so namenjena tudi vključevanju v redno in občasno športnorekreacijsko dejavnost družin in odpravljanju diferenci-

V Pomurju 26 kategoriziranih in perspektivnih športnikov

V Pomurski regiji imamo dobro razvit tudi tekmovalni šport, ki se vse bolj uveljavlja ne le v republiškem, temveč tudi v državnem, mednarodnem in svetovnem merilu. V soboški občini izvaja usmeritev v vrhunski, selektivni in tekmovalni šport 17 nosilcev dejavnosti s svojimi selekcijami, ki jih je letno po 46 v različnih panogah. Selektivna usmeritev se

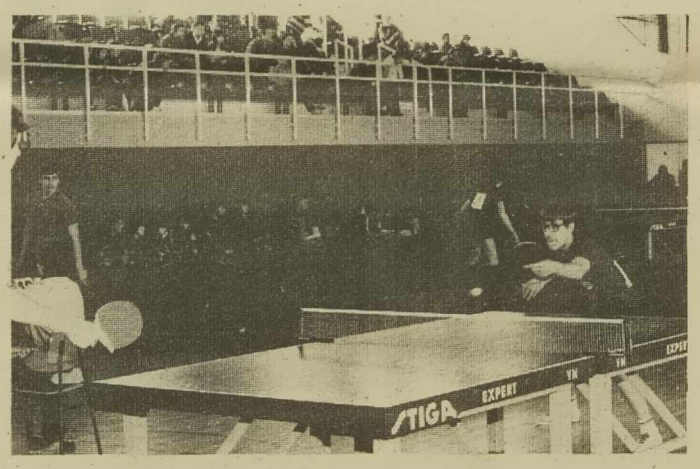

izvaja v petih izbranih športnih panogah: atletiki, košarki, namiznem tenisu, nogometu in rokometu. Izbrane prednostne panoge pa imajo tudi v ostalih pomurskih občinah. V trinajstih različnih panogah zastopajo soboško občino športniki in športnice v republiškem, državnem in mednarodnem merilu, kjer dosegajo tudi vidne rezultate. Stalno se povečuje tudi število pomurskih športnikov, ki so uvrščeni v državno reprezentanco. V letošnjem letu pa so našo regijo zastopali kar trije športniki na svetovnem prvenstvu. To so namiznoteniški igralec Štefan Kovač in pa rokoborca Andrej Halas in Franc Podlesek. Halas se je celo vrnil s svetovnega mladinskega prvenstva v ZDA z bronasto kolajno. Vsako leto se povečuje število kategoriziranih in perspektivnih športnikov, kar nedvomno dokazuje napredek. Takih športnikov in športnic je letos v Pomurju 26, in sicer: KEGLJANJE — Miro Steržaj in Hari Steržaj; KAJAKAŠTVO — Robert Meolic in Štefan Varga; KOŠARKA — Greta Kardoš in Alenka Žitek; HOKEJ NA TRAVI — Jože Časar; NOGOMET — Bojan Jančar in Leon Perša; JUDO — Bojan Hajdinjak, Vojko Mecilošek, Rafko Mihalič in Dušan Varga; ROKOBORBA — Andrej Halas; LOKOSTRELSTVO — Uroš Vrbančič; SPEEDWAY — Vlado Kocuvan, Ivan Vrbnjak in Štefan Kekec; ŠPORTNI RIBOLOV — Drago Božič; ŠAH — Štefan Cigan. Poleg tega pa so letos bili med kategoriziranimi in perspektivnimi športniki še: NAMIZNI TENIS — Štefan Kovač, Boris Horvat in Bojan Pavič; JUDO — Daniel Kisilak, Franc Fajhtinger ter ROKOBORBA — Franc Podlesek, ki pa so na odsluženju vojaškega roka v JLA. Vsem športnikom in športnicam, ki so uvrščeni med perspektivne ali kategorizirane, so zagotovljeni pogoji dela, kakor tudi dodatek za izpopolnjevanje.

Sicer pa se tekmovalni dosežki kažejo tudi v številu doseženih državnih naslovov, ki so jih pomurski športniki dosegli v letošnjem letu. Naslove državnih prvakov v posamični konkurenci in v konkurenci dvojic so dosegli naslednji pomurski športniki: JUDO — Dario Šemen, član soboškega Partizana, in Dušan Varga, član SSD Mladost iz Lendave; ROKOBORBA — Franc Podlesek, Andrej Halas, Bojan Kous, Jože Vrbančič in Ivica Kurbus, vsi člani soboškega Partizana; KEGLJANJE — Miro Steržaj, Hari Steržaj in Dušan Grof, vsi člani kegljaškega kluba Čarda iz Murske Sobote; SPEEDWAY — Vlado Kocuvan na dolgi in kratki stezi in Ivan Vrbnjak na dolgi stezi, oba sta člana Avto-moto društva Gornja Radgona; ŠPORTNI RIBOLOV — Mirko Božič, član ribiške družine Murska Sobota in ŠAH — Štefan CIGAN, član šahovskega kluba Radenska iz Murske Sobote. Še številčnejši pa so republiški naslovi, ki so jih v letošnjem letu osvojili pomurski športniki in športnice.

V vseh štirih pomurskih občinah imamo tudi dobro razvita šolska športna društva, ki so vsekakor pomembna za nadaljnji razvoj telesnokulturne dejavnosti.

Samo v soboški občini deluje 22 šolskih športnih društev, ki so primerno samoupravno organizirana in množična. V praksi se je obnesla organizacijska povezanost v štirih sektorjih. Primerno je razvito tudi mednarodno sodelovanje, kar še posebej velja za soboško in lendavsko občino. Gre predvsem za izmenjavo športnih srečanj v raznih panogah med športniki in športnicami iz železne in zalske županije na Madžarskem in soboško in lendavsko občino. Dogovarjajo pa se tudi za načrtovano sodelovanje med športniki iz soboške občine in pa Jenersdorfa iz Avstrije.

Feri Maučec

Mirko Unger — Bloudkova plaketa

Petnajst državnih in štirideset republiških naslovov

Mirko Unger iz Murske Sobote je letos prejel Bloudkovo plaketo za strokovno in organizacijsko delo na področju namiznega tenisa. Je eden tistih športnih zanesenjakov, ki mu je uspelo razširiti igro z belo žogico v šolah in klubu Soboto. Zaradi širine in sodobnih pogledov na telesno kulturo velja za uglednega telesnokulturnega delavca v svojem okolju.

Mirko Unger se je z organizacijskim in strokovnim delom na področju namiznega tenisa začel ukvarjati pred dvajsetimi leti. Prvi dve leti je treniral učence dijaškega doma v Murski Soboti, kasneje pa tudi začel vključevati mlade iz mesta. Poleg tega je tudi organiziral in vodil pomurska tekmovanja. Takrat so bili pogoji dela zelo težavni, saj ni bilo potrebnih prostorov, hkrati pa tudi pomanjkanje miz. Potem se je vključil v vrste NTK Sobota in od njegove ustanovitve pa do leta 1978 deloval kot amaterski strokovni delavec. V tem času je vzgojil vrsto igralcev, ki so afirmirali soboški namizni tenis širom Slovenije in države ter celo v tujini. V času njegovega dela v klubu Sobota so osvojili 15 državnih naslovov in 40 naslovov republiških prvakov. Z lastno vzgojenim kadrom so se tudi uvrstili v prvo zvezno namiznoteniško ligo. Sicer pa so igralci Sobote tudi nosili dres republiške in državne reprezentance na raznih mednarodnih in evropskih tekmovanjih. Od leta 1978 pa Mirko Unger koordinira strokovno delo v klubu in pomaga strokovnim delavcem, občasno pa tudi vodi treninge. V telesni kulturi je doslej opravljal številne funkcije. Bil je član bivše okrajne zveze za telesno kulturo, predsednik strokovnega odbora za namizni tenis, več funkcij pa je imel tudi v organih OZTK Murska Sobota. Od leta 1965 dela v organih NTZS, že tretjo mandatno dobo pa je tudi republiški kapetan za moške.

Viktor Pelc — Bloudkova plaketa

Priznanje za dolgoletno delo v telesni kulturi

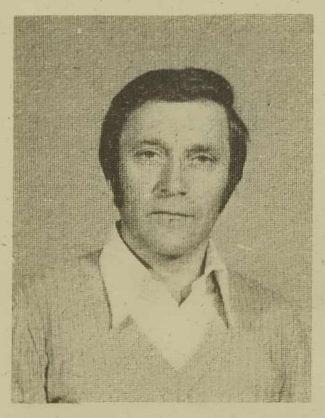

Viktor Pelc iz Gornje Radgone je prejel Bloudkovo plaketo za več kot dvajsetletno aktivno vodniško, sodniško in organizacijsko delo v društvu Partizan ter za delo pri organizaciji delavskih športnih iger v okviru občinske sindikalne organizacije v Gornji Radgoni.

Viktor Pelc se je s telesno kulturo začel ukvarjati že leta 1949 v društvu Partizan Železničar v Mariboru, za športno dejavnost pa ga je navdušil njegov prvi vaditelj Jože Zadnik, ki še danes dela kot rekreativec v Mariboru.

V času odsluženja vojaškega roka je bil uvrščen v športno četo in se pripravljal za nastop v Beogradu, ki pa je kasneje odpadel. Leta 1960 se je preselil v Gornjo Radgono in se takoj vključil v društvu Partizan, kjer še danes dela. Veliko truda pa je zlasti vložil v delovni organizaciji Gorenje—Elrad, kjer je začel ustanavljati nogometno, rokometno in še nekatere druge sekcije. Nekaj časa je tudi aktivno igral nogomet za Radgono v pomurski ligi, ko so se s tovornjaki vozili po prašnih cestah. Prav to mu je ostalo v lepem spominu, zlasti še, ker so z velikim veseljem igrali nogomet brez vsakih nadomestil in so šli na pot z lastnim sendvičem. Precej časa pa se tudi ukvarjal z rokometom kot igralec in pozneje sodnik. Sodil je tekme v štajerski rokometni ligi.

Viktor Pelc pa je tudi opravljal vrsto funkcij v občinskem sindikalnem svetu v Gornji Radgoni. Bil je ustanovotelj delavsko-športnih iger in vodil komisijo za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu v Gornji Radgoni. Prav po njegovi zaslugi so sindikalne športne igre dosegle velik razmah. Za svoje uspešno delo je prejel več priznanj, med drugim je prejel tudi državno odlikovanje, vendar pa je najbolj vesel prav Bloudkove plakete.

TELESNOKULTURNA PRIREDITEV V MURSKI SOBOTI

Uspešno uresničujejo temeljne usmeritve

Preteklo soboto je bila v hotelu Diana v Murski Soboti letošnja sklepna prireditev „TELESNA KULTURA 1981", ki so jo skupno pripravili: telesnokulturna skupnost, občinski sindikalni svet in Zavod za časopisno in radijsko dejavnost iz Murske Sobote. Pomeni, da je bila prireditev namenjena vsem nivojem telesne kulture od rekreacijske dejavnosti do vrhunskih dosežkov.

Predsednik skupščine TKS M. Sobota podeljuje plaketo predstavniku društva za šport in rekreacijo invalidov.
Foto: A. Abraham

Na prireditvi je bil slavnostni govornik Ferdo Pihlar, predsednik skupščine TKS Murska Sobota, ki je v svojem nagovoru ocenil stanje na področju telesne kulture. Poudaril je, da so dosežki na področju delavskih športnih iger, v katerih je letos sodelovalo okrog tisoč zaposlenih, naglo razvijajoče se igre v krajevnih skupnostih, ki so letos v 20 krajevnih skupnostih vključile okrog 1.400 občanov, številni udeleženci v izvajanju programov športne značke, v akcijah telesnokulturnega minimuma je sodelovalo 2.300 udeležencev, okrog 3.00 mladih pa tekmuje v različnih športno rekreacijskih sistemih, dokaz razvitosti športne rekreacije kot temeljne usmeritve. Sicer pa je 20.000 občanov v soboški občini, ki se ukvarjajo v telesno kulturo, potrdilo naglega napredka in življenjskega utripa, ki prispeva k smotrnemu in zdravemu preživljanju prostega časa, potreba in način življenja delovnega človeka. Poleg tega pa je v soboški občini 17 nosilcev vrhunskega, selektivnega in tekmovalnega športa, katerim prav gotovo gredo zasluge, da dosegajo športniki vrhunske rezultate. Zato ni naključje, da se soboška občina letos ponaša z 12 državnimi naslovi, da so številčnejši še republiški naslovi, da se povečuje število državnih reprezentantov. Pri tem pa imajo pomemben delež prizadevni amaterski strokovni in organizacijski delavci, ki skrbijo ne le za športne rezultate, temveč tudi za vzgojo in samoupravne odnose. Vse to pa je bilo mogoče doseči z ustreznimi programi, strokovnim delom in organizacijo dela, ki temelji na sodobnih načelih.

Na sklepni prireditvi, kateri so prisostvovali tudi predstavniki družbenopolitičnega življenja občine in v kulturnem programu nastopili harmonikarji soboške glasbene šole pod vodstvom profesorja Ištvana Varge, so podelili priznanja. TKS Murska Sobota je podelila nagrado, plakete in spominska darila zaslužnim telesnovzgojnim organizacijam, delavcem in športnikom. Komisija za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu je podelila priznanja in pokale najboljšim ekipam in posameznikom v letošnjih sindikalnih športnih igrah, Zavod za časopisno in radijsko dejavnost pa razglasil letošnje pomurske športnike in podelil pokale. V imenu vseh nagrajencev se je za priznanja zahvalil Aleksander Čisar. Prireditev je lepo uspela.

Feri Maučec

TELESNOKULTURNA SKUPNOST MURSKA SOBOTA

Nagrada, plakete in darila

Tako kot vsako leto je tudi letos TKS Murska Sobota podelila, priznanja zaslužnim telesnovzgojnim organizacijam, delavcem in športnikom. Tokrat so podelili eno nagrado, 11 plaket in 12 spominskih daril. Edino nagrado je prejelo AMD Štefan Kovač iz Murske Sobote za delo z mladino in usposabljanje lastnega tekmovalnega ter organizacijskega kadra. V zadnjih letih je društvo z lastnimi sredstvi zgradilo športni center za MOTOKROS in usposobilo okrog 100 športnih organizatorjev. Posebne napore vlaga tudi v usposabljanje mladih tekmovalcev v motokrosu. Plakete so prejeli: Društvo za šport in rekreacijo invalidov M. Sobota, društvo Partizan Puconci, komisija za šport in rekreacijo pri OSS M. Sobota. Janko Horvat, Aleksander Čisar, Marko Genda, Janez Mataj, Janez Sinic, Mirko Horvat, Janez Težak in Milenko Kaljevič. Spominska darila za športne dosežke pa so prejeli: Andrej Halas, Bojan Kous, Jože Vrbančič, Ivica Kurbus, Franc Podlesek, Dario Šömen, Miro Steržaj, Hari Steržaj, Dušan Grof, Jože Časar, Drago Kuhar in Štefan Kovač.

DELAVSKE ŠPORTNE IGRE OBČINE MURSKA SOBOTA

Sodelovalo tisoč zaposlenih

V letošnjih sindikalnih športnih igrah soboške občine, ki jih organizira komisija za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu Murska Sobota, je sodelovalo 183 ekip iz 43 delovnih organizacij. V devetih športnih panogah se je udejstvovalo okrog 1.000 zaposlenih. Razveseljivo je, da so se letos pojavile nekatere nove ekipe, medtem ko so tokrat razočarale ekipe Pomurskega tiska in Mesne industrije, ki niso redno nastopale.

Največ uspeha so imeli predstavniki delovne organizacije Mura, ki so v skupni uvrstitvi ponovno zasedli prvo mesto in osvojili prehodni pokal. Najboljše ekipe in posamezniki so prejeli pokale in priznanja.

Rezultati — kegljanje: člani: 1. Petrošnik, 2. Panonija, 3. Panonka; **članice:** 1. Potrošnik, 2. PZC, 3. Panonka; **Košarka:** 1. Mura, 2. Pomurski tisk, 3. Pomurje; **Namizni tenis — člani:** 1. Mura, 2. Pomurje, 3. Zvezda; **članice:** 1. Pomurje, 2. OŠ G. Petrovci, 3. Mura; **Mali nogomet:** 1.

Predsednik občinskega sindikalnega sveta M. Sobota Štefan Pintarič podeljuje prehodni pokal predstavniku Mure.
Foto: A. A.

Slovenijaceste, 2. Pomurje, 3. Agroservis; **Odbojka — člani:** 1. OVIZ, 2. Panonija, 3. PZC; **Članice:** 1. Panonija, 2. OVIZ, 3. PZC; **Rokomet — člani:** 1. Mura, 2. Panonija, 3. PZC; **Članice:** 1. Mura, 2. PZC, 3. Potrošnik; **Streljanje z zračno puško — člani:** 1. Panonija, 2. Mura, 3. Društvo upokojencev; **Članice:** 1. Mura, 2. Blisk, 3. Potrošnik; **Posamezno — člani:** 1. V. Horvat (Panonija), 2. M. Horvat (Mura), 3. Turner (Pomurje); **Članice — posamezno:** 1. Rumež (UNZ), 2. Turner (Blisk), 3. Vogrinčič (UNZ); **Streljanje z MK puško — člani:** 1. Panonija, 2. Mura, 3. Panonka; **posamezno:** 1. Drvarič (Panonija), 2. Kovačič (Panonija), 3. Horvat (Mura). **Članice:** 1. Panonija, 2. UNZ, 3. Mura; **posamezno: 1.** Rumež (UNZ), 2. Kolmanič (Panonija), 3. Vogrinčič (UNZ); **Šah:** 1. Pomurje, 2. Potrošnik, 3. Panonija; **Orijentacija:** 1. Mura, 2. Panonija, 3. OS Bogojina. **Skupni vrstni red ekip:** 1. Mura 262 točk, 2. Panonija 245, 3. Pomurje 201, 4. Potrošnik 198, 5. PZC 143, 6. Panonka 96, 7. Slovenijaceste 88, 8. OVIZ 83, 9. UNZ 69, 10. SO Murska Sobota 66, 11. OŠ Bogojona 59, 12. Beltinka 53, 13. Zvezda 49, 14. SŠC 47, 15. Avtoradgona — transport 46, 16. Društvo upokojencev 45, 17.—18. Pomurski tisk in ŠZD po 43, 19.—20. Agroservis in BEŠC po 42, 21. Elektro 40, 22. Certus 34, 23.—24. TMP in Mlinopek po 30, 25. ZS Triglav 27 točk itd.

POHOD

V nedeljo, 3. januarja 1982 bo POHOD PO POTEH POHORSKEGA BATALJONA. Pohoda se bodo udeležili tudi Pomurci. Prevoz organizira PD Mura iz Murske Sobote, ki tudi zbira prijave. Za udeležence je obvezna zimska oprema.

JUDO

Uspehi Sobočanov

Soboški judoisti so v zadnjem obdobju sodelovali na večih pomembnih tekmovanjih in dosegli nekaj solidnih uvrstitev. Na mednarodnem tekmovanju Nagaoke v Ljubljani, kjer je sodelovalo nad 500 tekmovalcev iz petih držav, se je izkazal Tomi Mihalič, ki med ml. mladinci v kat. do 57 kg zasedel tretje mesto, Šömen, Meničanin, Vrdjuka in Duh so zasedli peta mesta.

Na pozivnem turnirju članov I. jakostne skupine v Tacnu je sodeloval Vinko Apšner in v kategoriji do 78 kg zasedel drugo mesto, kar je izreden uspeh. V borbi za prvo mesto je klonil proti državnemu prvaku Leščaku. V pozivnem turnirju II. jakostne skupine pa je dosegel lep uspeh Marjan Slak, ki je v kategoriji do 86 kg zasedel prvo mesto in se uvrstil v prvo jakostno skupino. Izkazal se je tudi Silvo Kavčič, ki je v kategoriji do 71 kg zasedel drugo mesto. Solidna pa sta bila mlajša mladinca Šomen in Horvat, ki sta zasedla tretje in peto mesto.

V soboto, 26. decembra bo v Lendavi tradicionalni judo turnir za pionirje in mlajše mladince. Nastopili bodo najboljši mladi judoisti iz Pomurja. V ponedeljek, 28. decembra pa bo novoletni judo turnir za člane in članice v Murski Soboti.

Oskar Šooš

KOŠARKA

Dve zmagi košarkaric Pomurja

V nadaljevanju prvenstva v slovenski košarkarski ligi za ženske je ekipa Pomurja iz Murske Sobote zabeležila dve zmagi. Najprej je doma premagala Rogaško z rezultatom 48:46. Največ košev sta dosegli Žitkova 20 in Kardoševa 12. V Mariboru pa so Sobočanke premagale Maribor z rezultatom 71:58. Najučinkovitejše so bile: Žitek 22, Kardoš 16 in Koren 15 košev. Pomurje vodi z 12 točkami. V naslednjem kolu pa igra doma z ekipo Cometa iz Slov. Konjic.

STRELSTVO

Prvo mesto Pomurskemu tisku

Občinska strelska zveza M. Sobota je pripravila tekmovanje v streljanju z zračno puško za člane komitejev za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito. Od 95 se jih je tekmovanja udeležilo le 20. Zmagala je ekipa Pomurskega tiska — Tiskarna s 743 krogi pred Pomurko — Klavnica 697 in Pomurskim tiskom — Kartonaža 645 krogov.

ODBOJKA

Zmagal Ljutomer

V počastitev dneva JLA je bil v M. Soboti odbojkarski turnir, na katerem je sodelovalo šest ekip. Rezultati: Pomurje : JLA 2:0, Veterani : Ljutomer 0:2, Ljutomer : Čakovec 2:1, Ljutomer : Radenska 2:1 in Radenska : Pomurje 2:0 Vrstni red: 1. Ljutomer, 2. Radenska, 3. Čakovec, 4. Pomurje, 5. Veterani in 6. JLA

Prvo mesto Ljutomeru

Partizan Ljutomer je organiziral prvi občinski namiznoteniški turnir, na katerem je sodelovalo 7 ekip, med njimi pa o nastopile kar štiri ekipe Cvena. Rezultati: Cven IV. 5:1, Cven II : Gimnazija 5:0, Ljutomer : Cven III. 5:2, Ljutomer : Kamenščak 5:2, Cven I : Cven II 5:0, Kamenščak : Cven II 5:3 in Ljutomer: Cen I 5:3. Vrstni red: 1. Ljutomer, 2. Cven I, 3. Kamenščak, 4. Cven II, 5.—7. Cven III, Cven IV, in Gimnazija.

F. Pihlar

Šamu pred Peršem

Na prvenstvo ŠŠD Mladost na osnovni šoli Draga Lugariča v Lendavi v namiznem tenisu je med pionirji ekipno zmagal 8. c razred, med pionirkami pa 6. c razred. Med posamezniki je zmagal Šamu pred Peršo in Vargo. V dvojicah pa sta zmagala Perša in Varga.

F. Bobovec

XVIII. TRADICIONALNA ANKETA VESTNIKA

Milica Šinko in Andrej Halas — športnika Pomurja

— AMD GORNJA RADGONA — NAJBOLJŠI ŠPORTNI KOLEKTIV V POMURJA 1981

Uredništvo Vestnika, domačega tednika je letos že 18. izvedlo anketo za izbor športnika, športnice in športnega kolektiva Pomurja za leto 1981.

Za najboljšega športnika Pomurja v letu 1981 je bil izbran rokoborec Andrej Halas, član rokoborske sekcije soboškega Partizana. Njegov največji uspeh je osvojeno tretje mesto in bronasta kolajna na svetovnem mladinskem prvenstvu v ZDA in drugo mesto na mednarodnem tekmovanju v Bolgariji. Sicer pa je tudi državni mladinski prvak. Drugo mesto je pripadlo speedwayistu Vladu Kocuvanu, članu AMD Gornja Radgona. Kocuvan je letos v speedwayu osvojil vse možne državne naslove. Bil je državni prvak na kratki in dolgi stezi, v parih in ekipno. Tretje mesto je osvojil Marko Slavič iz Ključarovec, zmagovalec jugoslovanskega kasaškega derbija. Zmagal je z Dimitrijo, ki je letos tudi izboljšala državni rekord za štiriletnike, nov jugoslovanski rekord pa je dosegel tudi z Dingom.

Za najboljšo športnico Pomurja je bila izbrana Milica Šinko, članica strelske družine Ledava iz Skakovec — letošnja republiška mladinska prvakinja v streljanju z zračno puško. Drugo mesto je osvojila Alenka Žitek, košarkarica Pomurja in slovenska reprezentantka kadetinj. Tretja pa je bila Anica Hozjan, članica rokometnega kluba Polana in najboljša strelka ekipe.

Za najboljši športni kolektiv je bil izbran AMD Gornja Radgona — ekipni državni prvak v speedwayu in organizator finala svetovnega prvenstva v speedwayu na dolgi stezi. Drugi je bil NTK Sobota, treji pa športno društvo Pomurje.

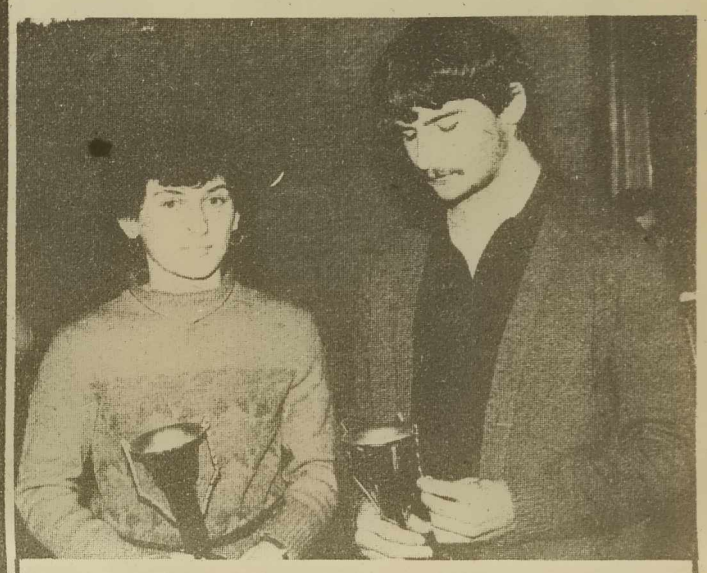

Milica Šinko in Andrej Halas — športnika Pomurja 1981.

ŠPORTNIKI POMURJA 1981

1. Andrej Halas (rokoborba), 2. Vlado Kocuvan (speedway), 3. Marko Slavič (konjeništvo), 4. Miro Steržaj (kegljanje), 5. Štefan Kovač (nam. tenis), 6. Hari Steržaj (kegljanje), 7. Štefan Kekec (speedway), 8. Dario Šemen (judo), 9. Franc Podlesek (rokoborba), 10. Štefan Varba (kajakaštvo), 11. Štefan Cigan (šah), 12. Dušan Grof (kegljanje), 13. Dušan Varga (judo), 14. Jože Časar (hokej na travi), 15. Alojz Flisar (atletika), 16. Bojan Jančar (nogomet), 17. Branko Šebjan (nogomet), 18. Jože Benko (rokomet), 19. Borut Kapun (kolesarstvo), 20. Bojan Sekereš (badminton).

ŠPORTNICE POMURJA 1981

1. Milica Šinko (strelstvo), 2. Alenka Žitek (košarka), 3. Anica Hozjan (rokomet), 4. Slavica Mlinarič (rokomet), 5. Nadja Koren (košarka), 6. Brigita Čavžič (šah), 7. Nataša Peček (judo), 8. Joža Horvat (judo), 9. Metka Bertalanič (atletika). 10. Anica Utroša (rokomet), 11. Greta Kardeš (košarka), 12. Cveta Toplak (rokomet), 13. Slavica Šlibar (badminton), 14. Majda Kovač (šah), 15. Bernarda Gregor (košarka).

ŠPORTNI KOLEKTIVI POMURJA 1981

1. AMD Gornja Radgona, 2. NTK Sobota, M. Sobota, 3. ŠD Pomurje, M. Sobota, 4. KK Ljutomer, 5. AMD Gorenje—Varstroj, Lendava, 6. ŠD Radenska, M. Sobota, 7. KK Čarda, M. Sobota, 8. Rokoborba, Partizan M. Sobota, 9. Judo, Partizan M. Sobota, 10. NK Mura, M. Sobota

Sobočani — prvaki Slovenije

Ekipno prvenstvo Slovenije za pionirje, ki je bilo v Murski Soboti in na katerem je sodelovalo 12 ekip, ki so si pridobile pravico po predhodnih regijskih kvalifikacijah, je najboljšima ekipama Pomurja — Soboti in Lendavi — prineslo lep uspeh. Sobočani so tudi letos ponovili lanski uspeh z osvojitvijo naslova republiških prvakov, ki je že tretji letošnji naslov v pionirski konkurenci, kar obenem tudi pomeni, da so pobrali vse tri možne naslove v letošnji sezoni v tej konkurenci. Osvojeno 7. mesto mlade ekipe Lendave pa je tudi lep uspeh in dokaz, da je v Lendavi spet mlada nadarjena generacija.

Pot Sobočanov do zmage pa ni bila lahka, čeprav nekateri rezultati ne kažejo na to. V predtekmovanju, ko so premagali ekipi Ljubnega in Ilirije s 3:0 ter ekipi Novega mesta in Gorice s 3:1, ni bilo posebnih težav, finalni obračuni pa so prinesli precej večje borbe. Zmagi nad Ljubljano in Triglavom sta bili maksimalni 3:0, odločilni dvoboj za prvo mesto s Fužinarjem pa je bil napet in ogorčen do zadnje točke. Končal se je z najtesnejšo zmago 3:2, pri čemer velja pohvaliti Verena, ki je v odločilni partiji premagal vice prvaka Slovenije Jamška, obenem pa je bil z enim porazom najboljši igralec prvenstva. Za prvo mesto pa zaslužita pohvalo tudi republiški prvak Kovač, ki pa je igral nekoliko bolan in bil dvakrat poražen, ter mladi Benko, od katerega si Sobočani v prihodnje veliko obetajo. Lendavčarje v postavi Perša in Varga je v finalu premagala Sava z 0:3 ter Gorica z 1:3, presenetljivo pa so premagali Novo mesto 3:2. Zunaj konkurence je igrala tudi druga ekipa Sobote ter osvojila 11. mesto.

V Ljubljani so igrale pionirke, kjer so nastopile tudi Sobočanke v postavi Sinic, Vogrinec in Lah ter prikazale dobro igro in osvojile 10. mesto. Povedati pa je treba, da Sobočani že vrsto let niso imeli pionirske ženske ekipe, tako da se tudi na področju ženskega namiznega tenisa obetajo boljši časi.

M. U.

dopisniki so zabeležili

Pridne ženske roke v zimskih večerih naredijo veliko. Ob klepetu se ponekod še zbirajo ob rezanju zelja, tako kot v Brezovici. Z ribežem gre hitreje, tega se dobro zavedajo, ampak tisto je tako nezanimivo. Foto: S. Zver

Krepitev vezi

Mladi iz murskosoboške gimnazije že vrsto let uspešno sodelujejo s pobrateno gimnazijo iz Radkersburga. Z otvoritvijo novega srednješolskega centra v Murski Soboti so dobila medsebojna srečanja še večji obseg, kar se najbolj odraža zlasti na športnem področju.

Sredi decembra so bili mladi iz SC skupaj z nekaterimi profesorji v gosteh na radkersburški gimnaziji. Predstavnika obeh šol sta v dobrodošlici izmenjala darili. Vodja naravoslovno matematične usmeritve na SC, Nadja Miloševič, je izročila figurativno zanimiv vrč, ki so ga izdelali učenci pod mentorstvom likovnih pedagogov. Srečanje so nadaljevali s športom in šahom. Ob koncu srečanja so poskrbeli gostitelji še za krajši zabavni program. Vera Granfol

Uredili dom TVD Partizan

Glede na dokaj slabo vzdrževanje in klavrno gradbeno stanje ljutomerskega doma TVD Partizan — streha ni bila prekrita že več kot 25 let, prostori pa ne prebeljeni od leta 1973, se je UO odločil v lastni režiji organizirati prekrivanje strehe, saj je TKS Ljutomer lahko prispevala le 130 tisoč dinarjev. Zato so v akcijo stopili predvsem dijaki srednje šole družbene usmeritve Fran Miklošič, ki so skupaj s člani TVD opravili blizu 300 ur prostovoljnega dela. Akcija je v celoti uspela, streha pa je bila prekrita v rekordnem času — dveh dneh in pol.

Opravljena so bila tudi ostala prepotrebna dela — brušenje in lakiranje parketa, beljenje, ureditev ogrevanja itd. Sedaj povsem prenovljena dvorana je zasedena od jutra do poznega večera, seveda vsak dan. V dopoldanskem času jo uporabljajo dijaki ljutomerske srednje šole, popoldne pa člani TVD Partizan, NK Ljutomer, TVD Cven in nekatere OZD za rekreacijo. F. T.

Plakete za uspešno delo

Tudi letos bodo v delovni organizaciji Gorenje-Varstroj Lendava ob prazniku kolektiva, 27. decembra, podelili zaslužnim delavcem plakete. Za večletno uspešno delo z nadpovprečnimi rezultati in izredna posamezna koristna dela, dosežena v krajšem časovnem obdobju ob velikem naporu in požrtvovanju, učinkovito udejstvovanje na samoupravljalskem, družbenopolitičnem in kulturnem področju, bodo prejeli plakete: Elizabeta Rožman, Dezider Vöröš, Avgust Hozjan, Stanko Bensa, Geza Bedö, Alojz Horvat, Martin Tivadar, Jože Tkalec, Stjepan Polanec, Ivan Kovač, Rudolf Radikovič in Ivan Horvat. Za koristne predloge in tehnične izboljšave bo prejel plaketo delovne organizacije Rudi Gal, za večletno uspešno sodelovanje na kulturnem področju pa bo delovna organizacija Gorenje-Varstroj podelila kot pokrovitelj častno zlato plaketo osnovni šoli »Štefan Kovač« iz Turnišča.

Štefan Madjar

Ivan Felbar iz Filovec pravi, da se z lončarstvom ukvarja že več kot 28 let. Ob srečanju nam je povedal, da lončarstvo, ta stara domača obrt, vse bolj izumira. Izdeluje lonce, pujtrice, vrče, vaze in druge predmete, ki krasijo marsikatero stanovanje. Za bodočnost svojega poklica je optimist. Filovski lončar zna povedati, da so dolga leta skrivali recept za izdelavo črne glinaste posode. Lončarstvo je trden, umazan, a romantičen poklic. Razstavlja in prodaja po Pomurju, češče pa jo mahne tudi v notranjost Slovenije.

J. Žerdin

Zmanjšati odliv pacientov

V zadnjem času se precej uporabnikov zdravstvenih storitev odloča za zdravljenje v drugih regijah. Ker zdravniki s svojim vplivom ne morejo zajeziti tega prevelikega odliva, je delavski svet delovne organizacije Pomurski zdravstveni center Murska Sobota predlagal vsem občinskim zdravstvenim skupnostim v Pomurju, da na svojih skupščinah sprejmejo sklep o zaračunavanju razlik do višjih cen tistim uporabnikom zdravstvenih storitev, ki odhajajo na zdravljenje v druge regije na lastno željo, ne glede na to, da imajo tako dejavnost organizirano tudi v svoji regiji.

Otok

Druži jih prostovoljno delo

Za mlade v Lipovcih lahko zapišemo, da so v letošnjem letu največ pozornosti posvetili prostovoljnemu delu. Izvedli so več akcij. Skupaj z ostalimi vaščani so urejali okolico novega otroškega vrtca, sodelovali so pri napeljavi vodovoda do vrtca, najbolj veseli pa so bili, ko so dobili prostore v stari šoli. S prostovoljnim delom so uredili dve sobi. V teh prostorih želijo urediti neke vrste knjižnico, knjige pa bi si sposojali v beltinski knjižnici.

Kot so nam povedali ob obisku, imajo izredno dobro sodelovanje s krajevno skupnostjo in družbenopolitičnimi organizacijami in društvi. Tako imajo v gasilskem društvu desetino mladincev in desetino mladink. Velika večina mladih Lipovčanov pa je vključena v vaško športno društvo. Pav zdaj mladi urejajo zemljišče, kjer bodo v kratkem uredili igrišče za mali nogomet. Tudi na kulturnem področju ne mirujejo. Pripravljajo kulturne programe ob raznih praznikih, v bodoče pa bodo morali več pozornosti posvetiti idejnopolitičnemu delu.

T. Horvat

Proslava ob prazniku JLA

V počastitev praznika naše armade so družbenopolitične organizacije in krajevna skupnost pripravile proslavo s pestrim kulturnim programom. V kulturni dvorani so v nedeljo popoldne nastopili člani KUD „Ludvik Rogan" z recitalom in skeči, recital pa so izvedli tudi vojaki karavle „Dane Šumenjak — Miran" iz Petanjec.

Frku

Izšle Informacije

Pri občinskem komiteju zveze komunistov Gornja Radgona so te dni izdali drugo številko glasila Informacije. V tej številki objavljajo povzetke 23. seje OK ZKS Gornja Radgona, precej pozornosti pa so posvetili tudi OO ZK Elrad — TOZD Proizvodnja anten in kablov. Izdali so ga v nakladi 800 izvodov. L. K.

Uredili bankine

Potem ko je krajevna skupnost Črenšovci sprejela krajevni samoprispevek, za ureditev komunalnih problemov vasi, so letos med drugim po vseh vaških ulicah prevlekli fino prevleko na asfalt. Ostale so še neurejene bankine. Pred kratkim je krajevna skupnost organizirala enodnevno delovno akcijo. Okrog 100 vaščanov, starejših in mlajših je poprijelo za delo, in utrdili so vse vaške ulice ter uredili križišča. Gramoz pri utrjevanju bankin je prispevala krajevna skupnost. J. Žerdin

Smučarski tečaj

V času zimskih šolskih počitnic bo SK Gornja Radgona pripravil smučarski tečaj za šolarje, ki bi se radi naučili smučarskih veščin. Tečaj bodo pripravili na smučarskih terenih v Črni na Koroškem in bo trajal od 24. do 30. januarja.

Prijave za udeležbo na tečaju sprejema tajnik občinske telesnokulturne skupnosti Gornja Radgona Tone Vodan.

L. K.

Vzorno v Križevcih

Občinska izobraževalna skupnost Ljutomer je izvedla anketo s katero so se delegati želeli seznaniti, kako se osnovne šole vključujejo v podružbljanje vzgojnoizobraževalnega procesa. Anketa je pokazala, da ima največ uspehov na tem področju osnovna šola Križevci pri Ljutomeru. Samoupravne sporazume o medsebojnem sodelovanju so podpisali kar z 31 organizacijami združenega dela. Prav tako učenci v Križevcih uspešno sodelujejo v aktivu mladih zadružnikov. Letos so prodali precej vrtnin podjetju Agroplod.

J. Ferenc

Razstava slik

V prostorih jedilnice delovne organizacije Gorenje-Elrad v Gornji Radgoni so pripravili razstavo del udeležencev letošnje pete slikarsko-kiparske kolonije Avtoradgona — Elrad. Razstavljenih je 23 del, ki jih je ustvarilo devet umetnikov — ljubiteljev. Razstavo bodo pozneje preselili še v nekatere krajevne skupnosti.

L. K.

Red pri plakatiranju

V verigi obveščanja je pomemben člen plakatiranje, ki pa je skoraj v vsakem mestu neurejeno. Tako lahko najdemo nalepljene plakate na drevesih, zidovih in še kje. Tako je bilo tudi v obmejni Gornji Radgoni. Toda temu je naredila konec krajevna skupnost, ki je na javnih mestih postavila zaklenjene oglasne vitrine. Ne samo v občinskem središču, ampak tudi v Podgradu in na Meleh. Kar osem jih je za začetek.

L. K.

SOZD ABC POMURKA — POROK TRDNIH VEZI

Sestavljena organizacija združenega dela ABC Pomurka v sedanji sestavi obstaja relativno kratek čas, saj njeni prvi zametki segajo v obdobje 1975—1976, ko je prišlo do prvih povezav med organizacijami KIK Pomurka Murska Sobota, Kmetijskim kombinatom Gornja Radgona in ABC Ljubljana ter nekaterimi drugimi sorodnimi organizacijami, v enoten agroživilski kompleks. Samoupravni sporazum o združitvi v sozd je bil podpisan 7. marca 1978 v Moravcih.

Gre torej za sestavljeno organizacijo združenega dela, ki združuje naslednje najpomembnejše dejavnosti:

— kmetijska proizvodnja (poljedelstvo, sadjarstvo, vinogradništvo, govedoreja, prašičereja, perutninarstvo, proizvodnja krmil),

— kooperacijska proizvodnja z zasebnimi kmetijskimi proizvajalci,

— gozdarska proizvodnja (nega in izkoriščanje gozdov),

— proizvodnja živilsko-prehrambenih proizvodov (meso in mesni izdelki, mleko in mlečni izdelki, vina in šampanjci, pekarski in slaščičarski izdelki, predelava kave, proizvodnja gob, proizvodnja mlevskih izdelkov, vzreja divjadi),

— trgovina na veliko,
— trgovina na malo,
— zunanja trgovina (izvoz in uvoz blaga),
— gostinstvo in turizem,
— promet in servisiranje motornih vozil,
— hranilno-kreditno poslovanje,
— pravna pomoč,
— inženiring in
— druge dejavnosti.

V okviru sozda je samoupravno organiziranih 40 delovnih organizacij, 74 temeljnih organizacij združenega dela, 19 temeljnih zadružnih organizacij in 6 temeljnih organizacij kooperantov. Od 40 delovnih organizacij so 3 kmetijske, 1 gozdarska, 5 kmetijskih zadrug, 4 industrijsko-predelovalne, 14 trgovskih, 6 gostinskih, 3 storitvene in 1 zunanjetrgovinska.

Dohodkovna in proizvodna povezanost med posameznimi delovnimi organizacijami v sozdu je dokaj velika, kar še posebej velja za povezanost primarne kmetijske proizvodnje (poljedelstvo in živinoreja) in za živilsko-predelovalno proizvodnjo, manj pa za povezanost predelovalne industrije s trgovino in gostinstvom. Za zgled naj navedemo le nekaj primerov proizvodne in dohodkovne povezanosti med posameznimi članicami sozda:

— KG Rakičan realizira svojo celotno proizvodnjo v živinoreji prek delovne organizacije Mesna industrija, proizvodnjo mleka pa prek delovne organizacije Tovarna mlečnega prahu.

— KZ Lendava in KZ Panonka plasirata odkup in proizvodnjo živine zasebnega sektorja prav tako prek delovne organizacije Mesna industrija, odkup mleka pa za potrebe delovne organizacije Tovarna mlečnega prahu.

— Tudi KZ Radgona in KZ Ljutomer—Križevci svojo živinorejsko proizvodnjo zasebnega sektorja plasirata znotraj sozda, to je preko KK Gornja Radgona (tozd Mesoizdelki) oziroma Mesne industrije, odkup mleka pa je namenjen potrebam predelave v delovni organizaciji Mlekopromet Ljutomer.

— KZ Ljutomer—Križevci proizvaja del svoje proizvodnje enodnevnih piščancev za potrebe delovne organizacije Agromerkur Murska Sobota.

— Proizvodnja vseh štirih mešalnic močnih krmil v sozdu je namenjena potrebam živinorejske proizvodnje v delovni organizaciji družbenega sektorja, a tudi potrebam zasebnega sektorja.

— Plasma celotnega proizvodnega asortimana sozda poteka le delno preko trgovskih oziroma gostinskih organizacij sozda, kar naj bi v prihodnje postala praksa oziroma osnovna usmeritev glede plasmaja, s tem pa bi se tudi učvrstili dohodkovni odnosi med predelavo, trgovino in gostinstvom.

Seveda pa teh nekaj zgledov primerov sodelovanja in povezovanja znotraj sozda ABC Pomurka ni edinih. Posamezne delovne organizacije se namreč poslovno-tehnično povezujejo tudi z drugimi organizacijami in sistemi zunaj sozda. Naj naštejemo samo nekatere:

— povezanost in sodelovanje mlekarske industrije z organizacijo združenega dela Pliva Zagreb,

— povezanost in sodelovanje mesnopredelovalne industrije z Grudo Ljubljana na področju izvoza mesa in mesnih izdelkov,

— trajna povezanost z INA Kutina pri nabavi umetnih gnojil,

— povezanost mesnopredelovalne industrije z IPK Osijek pri proizvodnji oziroma nabavi prašičev,

— povezanost z UNIVIT Ljubljana pri nabavi koruze in ostalih komponent za mešanje močnih krmil.

Poleg tega pa je ABC Pomurka podpisala več samoupravnih sporazumov o trajnem poslovnem sodelovanju in urejanju medsebojnih razmerij z večjimi organizacijami združenega dela kot so: TIMA Maribor, EMONA Ljubljana, FRUTA Ajdovščina, DOBRINA Celje, HMEZAD Žalec, MERCATOR Ljubljana, SLOVIN Ljubljana, BADEL Zagreb, RADENSKA Radenci, DALMA Split, UPI Sarajevo in HIT Mostar.

Še na kratko o proizvodnih potencialih sozda ABC Pomurka: V sozd je samoupravno organiziranih in združenih čez 11 tisoč delavcev, poleg tega pa v sestavljeni organizaciji preko kmetijskih zadrug in temeljnih organizacij kooperantov organizirano sodeluje preko 18 tisoč individualnih kmetijskih proizvajalcev, članov zadrug in kmetov-kooperantov, katerih sodelovanje je zvečine dolgoročno usmerjeno.

Od tega, kar premorejo na področju živinoreje, naj omenimo le, da samo pomurska regija razpolaga s 105 tisoč glavami goveje živine, od tega je 38 tisoč krav in 8 tisoč telic, skupaj torej 46 tisoč glav plemenic.

V družbenem sektorju ima sozd zgrajenih 11 tisoč stojišč za govejo živino, 140 tisoč stojišč za prašiče ter kapacitete za 4,5 milijone brojlerjev, 10 milijonov enodnevnih piščancev oziroma 30 milijonov jajc (valilnih oziroma konzumnih). V zasebnem sektorju je že 1500 preusmerjenih kmetij, zasebna kooperacijska proizvodnja (odkup) goved v sozd predstavlja več kot 18 odstotkov letnega odkupa goved iz zasebnega sektorja v naši republiki, pri prašičih pa znaša ta delež blizu 60 odstotkov odkupa iz zasebnega sektorja v naši republiki.

Da vseh proizvodnih zmogljivosti sozda ABC Pomurka ne navajamo — to pa so področja predelave, trgovine in gostinstva, poljedelstva, živinoreje, proizvodnje močnih krmil, sadjarstva in vinogradništva, gozdarstva in sploh vsa tista, ki smo jih omenili že v začetku — vam predlagamo, da se sami prepričate o njih.

Vsem članom sozda ABC Pomurka, poslovnim partnerjem, kmetovalcem, sodelavcem in vsem drugim želimo srečno 1982. leto!

V zasebnem sektorju kmetijstva, ki ga s svojo dejavnostjo pokriva sozd ABC Pomurka, je na razpolago blizu 95 tisoč hektarjev kmetijskih površin, kar je veliko, glede na to, da je pretežni delež zemljišč v zasebni lasti. Družbeni sektor sozda razpolaga s skupno 20.500 hektarji kmetijskih površin, od tega je 10 tisoč hektarjev gozdnih površin in 10.500 hektarjev kmetijskih povšin, od katerih je obdelovalne zemlje kakih 9000 hektarjev.

ABC POMURKA

SREČNO '82

IN VESELI PREHOD IZ STAREGA LETA V NOVO !

STE ŽE IZBRALI DARILA ZA SVOJE DRAGE? MESEC DECEMBER JE MESEC DARIL – ZATO SMO VAM PRIPRAVILI V NAŠIH POSLOVALNICAH IZBIRO, KI BO USTREZALA VAŠIM ŽELJAM IN POTREBAM.

NEMOREMO VAM VSEGA NAŠTETI. ŽELIMO VAS OPOZORITI LE NA NEKATERE VRSTE DARIL IN BLAGA, KI GA BOSTE POTREBOVALI MED PRAZNIKI IN TUDI POZNEJE.
PRIPOROČAMO VAM PREDVSEM

- **ročne, navadne, elektronske in ostale ure**
- **zlati nakit in kozmetične artikle**
- **kristalne kozarce in steklenice, porcelan, male gospodinjske aparate ter ostale potrebščine in pripomočke za gospodinjstvo**
- **tranzistorske in klasične radijske sprejemnike, televizijske sprejemnike, gramofone, kasetofone ter gramofonske plošče in glasbene kasete kakor tudi najrazličnejše glasbene instrumente,**
- **fotoaparate in filmske kamere, diaprojektorje in filmske projektorje**
- **športno opremo za zimske in letne športe in rekreacijo, lovsko opremo in ribiške potrebščine**
- **tapiserije, preproge ter pohištvo**
- **perilo, pletenine in konfekcijo za vse spole in starosti.**

Morda si želite izbrati novo praznično obleko za silvestrovanje? Vsekakor pa bi med prazniki težko pogrešali razne pijače, otroci pa bonboniere, čokolade in druge sladkarije.

Ako vam pa izbiranje daril, kljub vsemu povzroča nevšečnosti, lahko darujete DARILNI BON, ki vam je na voljo v BLAGOVNICI, v različnih vrednostih. Na podlagi vrednosti bona, si bo obdarovanec izbral darilo sam.

SICER PA, KAJ BI VAM NAŠTEVALI VSE
OGLEJTE SI SAMI NAŠO KOMPLETNO PONUDBO – POSEBNO V BLAGOVNIH HIŠAH:

V BLAGOVNICI, DOMU TEHNIKE, SALONU MODE IN SALONU POHIŠTVA TER V RAVENKI BELTINCI

VELETRGOVINA
Potrošnik
MURSKA SOBOTA

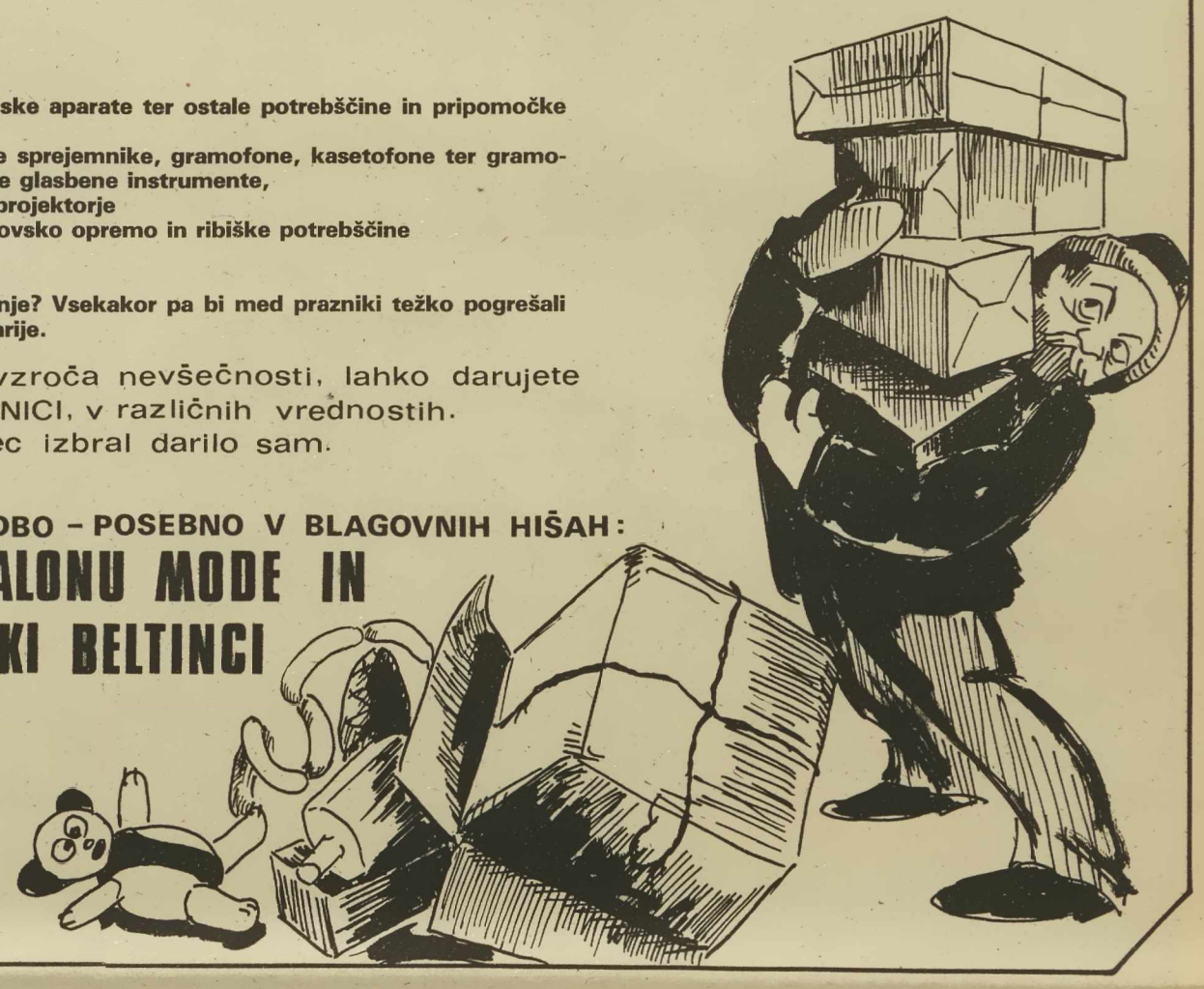

FERDO GODINA

ko so cvetele marelice

1.

Nace. Njegovo ime sem si skušala skrbno vtisniti v spomin, ko so mi rekli, da me bo spremljal s Krima v Črno vas na Barju. Morala sem si zapomniti to ime, ker je Nace postal moje veliko upanje. Določili so ga, da me odpelje v Črno vas k svojim domačim.

Iz Črne vasi naj bi potem sama odšla ilegalno v Ljubljano, kar so odločili drugi. V Ljubljani naj bi namreč rodila. Posebno Miha B. je menil, da je Ljubljana za moj porod trenutno najprimernejša. Odločno je nasprotoval želji mojega moža Darka, da bi ga spremljala v Prekmurje, kamor je bil pravkar poslan na politično delo. Tudi sama sem se odločila za predlog Mihe B., saj se mi je zdela Ljubljana najlaže dosegljiva in najbolj varna. Dolga pot od Krima prek Save, Drave in Mure do Prekmurja bi bila zame v tem stanju, ko se mi je nosečnost že poznala in so se z njo oglašale spremljajoče nadloge, nesmiselna. Brž ko sem se odločila, je bilo dokončno sklenjeno, da odidem v Ljubljano, ki jo je bilo s Krima videti kakor na dlani, pa vendar je bila tako daleč, kakor je nebo od zemlje.

Pred odhodom iz partizanske edinice so mi dali ponarejeno izkaznico, s kakršnimi so ilegalce zalagale partizanske tiskarne v Ljubljani. S to izkaznico naj bi prestopila blok pri Škofljici. Ljubljana je bila namreč takrat, oktobra 1942 že nekaj mesecev obdana z bodečo žico.

Pri Nacetovih v Črni vasi naj bi bila moja prva postaja. Tu bi počakala na zvezo, o kateri so mi na Krimu z gotovostjo trdili, da jo imajo z Ljubljano. Ta zveza naj bi me odpremila naprej do bloka, me v Ljubljani povezala z organizacijo Osvobodilne fronte, ta pa bi mi priskrbela mesto, kjer naj bi moj bodoči naraščaj prišel na svet.

Ob teh načrtovanjih na Krimu ni kazalo, da bi me čakalo kaj težkega. Spominjam se, da se mi je celo zdelo, da je vse urejeno in da sem v svoji nosečnosti v preteklem mesecu v partizanih prestala toliko nesmiselnega trpljenja, dokler Miha B. ni presekal gordijskega vozla in se odločil za Ljubljano. Prepričana sem bila, da ni boljšega mesta za moj porod. Saj je pravzaprav zame vse pripravljeno: zveza v Črni vasi, varna pot čez blok, varno bivališče v Ljubljani in končno porodnišnica, kjer me bodo že čakali. Če ne bi takrat imeli vsi, brez izjeme, od najodgovornejših do najneznatnejših ljudi toliko vere v svoje odločitve, ki smo si jih v stiskah sproti kovali in si jih prilagajali, kakor nam je v določenem trenutku najbolj godilo, bi v nekaj mesecih obupali.

Omenjam to našo vero, ker je bila ponavadi polna fantastike in privzdignjenosti. Tako sem bila prepričana, da so moji načrti uresničljivi in da v njih ni nevarnosti, da me ujamejo ali celo ubijejo. Ker so mi rekli, da je ta pot najboljša, sem smatrala, da boljše in varnejše poti zame sploh ni.

Torej najprej do Črne vasi. Še dva fanta so nama z Nacetom dali za spremstvo in smo odšli.

Stali smo v gozdu na robu Krima malo nad cesto, po kateri so drveli redki italijanski kamioni, gotovo polni vojaštva. Hiteli so, ker se je z nočjo cesta vedno umirila. Mrak, ki je legel na zemljo, se mi je zdel že turobno grozeč. Upanje, ki sem ga imela o varnosti svoje poti, je začelo ob tej cesti kopneti. Kopneli so nerealni načrti in stvarnost mi je naenkrat ponujala svet, ki mi je grozil in me puščal samo.

Kljub oktobru je pritiskal mraz. Za cesto se je razprostiralo golo Barje, izpostavljeno, sovražno zame, ki sem zapuščala gozdove in se ne bom mogla vsaj nekaj mesecev vrniti vanje. Zavidala sem Nacetu in obema spremljevalcema, da bodo šli nazaj na Krim. Kako rada bi se vrnila. Ujeta sem bila v mrežo narave. Otrok, ki ga bom morala nekje roditi, si ne da dopovedati. Prišel bo na svet, če ne drugje, tudi na cesti. Ne bo se zanimal, ali ga bodo Italijani ali beli zajeli. Ima svoj čas natanko določen in se ne briga za nikogar. Ni mi preostalo drugega, kakor da verjamem v sijajne načrte in se odpravim v odrešujočo Ljubljano. Ob pogledu na ta puščobni barjanski svet se me je oprijemal občutek nemoči, strahu in tesnobe, vendar sem morala s fanti naglo steči čez cesto, brž ko se je spustila noč.

Nace ni maral buditi domačih, da nas ne bi opazil kdo od simpatizerjev bele garde v vasi. Nekaj psov smo vznemirili, čeprav smo se priplazili k hiši čez polje. Lajali so brez ihte.

Nacetovi so bili v temi. Mogoče so spali. Vse vasi pod Krimom, na katerem so bile partizanske edinice, so Italijani in beli vsak dan nadzorovali. Podnevi so se zadrževali v njih oni, ponoči partizani. Tarča pa so bili vedno vaščani.

V trdi temi smo se bližali hiši. Držala sem roko pred seboj, da ne bi v kaj udarila. Nace je neslišno odprl vrata v hlev. Poiskal je mojo roko in me vodil s seboj kot otroka. Topel, prijeten duh po živalih in gnoju mi je udaril v nos. Oba fanta sta ostala zunaj na straži.

V hlevu se ni zganila nobena žival. Negibne so spremljale dogajanje v temi. Pod gojzerji mi je zašumela slama. Preden je šel, mi je Nace še enkrat ponovil navodila: zjutraj bo prišla mama molst krave; pogovorim naj se z njo, kakor se mi zdi, da je potrebno. Nace je vedel, da sem noseča in tudi to, da grem rodit v Ljubljano. Za moje stanje so vedeli v edinici, saj sem hlače iz starega jugoslovanskega vojaškega blaga še komaj zapela.

Tiho je zaprl vrata in ostala sem sama. Prvič po nekaj mesecih partizanstva resnično sama, zapuščena, kakor da ne bi imela nikogar na svetu razen sovražnikov. Nihče več ne skrbi za mojo varnost, nihče ne misli zame. Vedela sem, da se bom morala privaditi na novi položaj; a da bo postal ta položaj tako grenak, tako brezizhoden, si nisem mogla misliti.

Dolga noč je bila pred menoj. Občutek, da se svet vrti okrog mene in da sleherni sovražni vojak ve, kje tičim, se mi je spet obudil. Odkar sem pred nekaj meseci šla v Ljubljani v ilegalo, ta občutek ni ponehal.

Treba bo leči in zaspati. Tipala sem v temi po tleh. Pod menoj je bila slama. Ko sem sedla, se mi je zdelo, da bo prostor primeren za ležišče.

Topel hlev in trda tema sta mi po naporni poti priklicala spanec, čeprav sem se znašla v nenavadnem okolju in pred dogodki, ki bodo polni nevarnosti.

Pod glavo sem si dala nahrbtnik. Orožje sem pustila v edinici. Odpela sem si vojaški suknjič in tudi hlače, da sem si sprostila naraščajoči trebušček.

Po nekaj mesecih imam streho nad glavo: obdajajo me stene. Ne veter ne dež ne sneg ne more do mene. Kako daleč je prišlo človeštvo v svoji civilizaciji! Streha; kaj to pomeni, ve človek šele, ko je nima nad glavo. Kaj pomenijo okna, stene. Kako bi bilo življenje lahko čudovito in kako malo potrebuje človek za svoje ugodje in srečo. Malo, zelo malo in še tega si ne privoščim. Celo ubijamo se.

Ležim vznak in strmim v strop, za katerega ne vem, če je nizek ali visok, ali ga podpirajo tramovi ali je obokan. Nič ne vem. Nisem kmečki otrok in zato mi je okolje v tej temi negotovo. Ničesar si ne morem predstavljati, kje je kaj in kaj sploh je. Seno se mi zdi, da duham. A kaj ko je toliko vonjav v tem prostoru.

Nace ima mater, očeta in sestro, mi je rekel. Oče ima okrog šestdeset let, mati petinpetdeset. Drugega dne mi je Nacetova mati povedala, da ima še tri sinove poleg Naceta in vsi so v hribih pri partizanih. Nace je o svojih bratih molčal.

Prepričana sem bila, da me bodo Nacetovi prijazno sprejeli. Ne da bi jih poznala in ne da bi oni vedeli, da sem v njihovem hlevu, se mi je zdelo, da bom od jutri naprej član njihove družine. V tem vojnem času smo si postali včasih bliže, kot če bi bili člani družine. Tako sem spet začela idealizirati svoj položaj pri Nacetovi družini, ki jo bom spoznala šele jutri. Idealizirati zato, ker sem bila povsem na njihovih ramenih.

(nadaljevanje na 18. strani)

Tudi na površju precej dobrin

Prav po naključju so nekoč v Ivanovcih odkrili plasti premoga in ni jih bilo malo, ki so se navdušili za kopanje, tudi znanega strokovnjaka so pritegnili, vendar je po začetnih raziskavah odšel prav tako osamljen, kot je prišel. Zakaj bi rili po temnih rovih, so rekli domačini, potrudimo se in izvabimo iz zemlje, kar se le da, na površje.

Zavzeto so nadaljevali s kmetovanjem, vprege so začeli nadomeščati stroji, starejše vaščane pa mlajši, zato je dnevni delovni utrip takšen kot v marsikateri drugi hriboviti gorički vasici. Hiš je malo, komaj šestdeset, prebivalcev pa okrog 160, vendar je zemlja sorazmerno dobro obdelana, posebno tam, kjer imajo obdelovalne površine združene.

Čahukov primer

Geza Čahuk, mlad kmetovalec, je sedem let preživel na delu v Avstriji, vendar so medtem doma vedno kaj dograjevali, ali posodabljali. Osem hektarov obdelovalne zemlje imajo v zaokroženi celoti, en hektar pa v najemu. Živinoreji so dali prednost, saj imajo v hlevu vedno do petnajst glav goveje živine, ki je včasih prav na tesnem. Geza se je odločil za razširitev, zato med obiskom skoraj ni imel časa za pogovor. Povedal je, da je precej denarja zagotovil sam, delno pa mu je pomagala Panonka s krediti. Tudi nekaj prašičev imajo, vendar jih le redko prodajajo, saj je govedoreja bolj donosna, seveda, če si pravočasno zagotoviš dovolj ustrezne krme. Geza pa ni edini, ki je pri kmetovanju ujel korak s časom. Pogosto komu tudi svetuje. Dober nasvet ob pravem času ni nikoli odveč, pa še to je res, da dobrega nasveta skoraj nihče ne odklanja.

Ceste, trgovina, telefon

V Ivanovcih pravijo, da jih k posodabljanju cest nihče ne

Geza Čahuk se je z domačimi lotil predvsem živinoreje.

priganja. Dovolj je že to, da vsi po vrsti negodujejo in pravijo, da je treba narediti nekaj več. Denarja za te namene s samoprispevkom zberejo sorazmerno malo, zato računajo s solidarnostjo, ta pa tudi ni brezmejna. Potrudili se bodo, skupaj s krajevno skupnostjo in drugimi, največ pa bodo morali narediti s svojimi stroji in rokami. Morda bi jim lahko pomagala katera od krajevnih skupnosti, ki ima svojo gramoznico. Tudi to bi bila solidarnost, če bi seveda sami poskrbeli za izkop in prevoz gramoza.

Kako pa je v Potrošnikovi poslovalnici, na katero je navezanih več vasi, od Ivanovec, Kukeča, Panovec in deloma Kančevec? Trgovina je utesnjena v 30 kvadratnih metrov, s priročnim skladiščem vred, oprema je zastarela, strank pa skoraj vedno dovolj. Ustavljajo se tudi tisti, ki se pripeljejo od drugod. Za primer: v Ivanovcih so imeli v času največjega povpraševanja dovolj kave! Morda bi tam dobili še kakšno drugo blago, saj se poslovodkinja Emilija Filo že štirinajsto leto trudi, da strank ne bi razočarala.

Stavba, v kateri je trgovina, je potrebna obnove, odgovorni pa bi lahko — tako pravijo v Ivanovcih — z majhnimi vlaganji v kratkem času

IVANOVCI

poskrbeli za majhno skladišče. Če bi se dogovarjali, bi jim zagotovo tak prostor v isti stavbi odstopila zadruga.

Nekateri so predlagali tudi drugo rešitev — preselitev trgovine v bivšo šolsko poslopje, na drugi strani ceste, v kančevski katasterski občini.

Vendar, tudi tam bi morali za preurejanje vložiti precej denarja.

Na telefone bodo morali v Ivanovcih še počakati, čeprav je interesentov že deset, do takrat pa bodo morali še več pozornosti posvečati dogovarjanjem in reševati najnujnejše probleme.

Janko Stolnik

V trgovini v Ivanovcih je tako tesno, da je ob poslovodkinji Emiliji Filo in embalaži, za potrošnike zares pretesno. Prodajalno je treba obnoviti! Upajmo, da na primerno skladišče ne bodo pozabili . . .

IZVRŠNI SVET PREDLAGAL DELITEV SREDSTEV ZA KS

Več iz solidarnosti, manj iz proračuna

Vsako leto, običajno ob tem času, izvršni svet skupščine občine Lendava razpravlja o delitvi sredstev za krajevne skupnosti. V občini imajo dvojno zbiranje sredstev, in sicer na podlagi samoupravnega sporazuma, kjer delovne organizacije iz gospodarstva in negospodarstva združujejo 0,20 odstotka od doseženega dohodka v preteklem letu in iz občinskega proračuna, iz katerega zagotavljajo delno financiranje delegatskega sistema. Na podlagi zaključnih računov iz leta 1980 bi se moralo zbrati za krajevne skupnosti okoli 3,3 milijona dinarjev, vendar bo teh sredstev domala za polovico manj zaradi težav v nekaterih večjih delovnih organizacijah. Krajevne skupnosti bodo tako iz naslova financiranja programov razvoja dobile 1,67 milijona dinarjev. Letos občinski proračun ni bil bogat, pa zato tudi ne more zagotoviti za delovanje delegatskega sistema v krajevnih skupnostih veliko več sredstev. 1,53 milijonov pa bodo krajevne skupnosti vendarle dobile, kar je za slabih 20 starih milijonov več kot v lanskem letu. Izvršni svet je predlagal tudi sprejetje novega samoupravnega sporazuma za obdobje 1981 do 1985, ki v primerjavi s prejšnjim prinaša nekatere nove rešitve; prispevna osnova naj ne bi bila dohodek, ampak bruto osebni dohodek, večji del sredstev naj bi se razdeljeval solidarnostno, 50 odstotkov po številu zaposlenih v posameznih KS, in 50 solidarnostno, pri tem pa je potrebno upoštevati stopnjo razvitosti posameznih krajevnih skupnosti. V lendavski občini razmišljajo tudi o tem, da bo potrebno izdelati kriterije za manj razvite krajevne skupnosti, da bi tako lažje pomagali pri razvoju zlasti nekaterih obmejnih krajevnih skupnosti.

Jani D.

GENTEROVCI

Zakaj se delavci ne vključujejo v delo KS?

Ne samo v Genterovcih, tudi v nekaterih drugih vaseh lendavske občine se te dni slišijo podobna vprašanja, saj občani na letnih programsko-volilnih konferencah razpravljajo o svojem delu. Krajevna skupnost bi še kako potrebovala pomoč delavcev pri svojem delu, žal pa je ta občutno premajhna. Zakaj torej delavci, ki želijo v krajevni skupnosti, delajo pa v industrijskih podjetjih v Lendavi, ne delujejo v krajevnih skupnostih? Se jim mar zdi to delo odveč, ali pa menijo, da so bolj poklicani za delo v sindikalnih organizacijah? Če mislijo slednje, bi se morali vprašati, ali ni prav sindikat tisti, ki v zadnjem času močno poudarja delovanje delavcev v krajevnih skupnostih in delovanje sindikalnih organizacij v KS. V Genterovcih menijo, da bi v prihodnje morali na tem področju storiti veliko več kot doslej, saj bi bilo tako delo marsikatere krajevne skupnosti uspešnejše. Na sestanku v Genterovcih so seveda govorili tudi o drugih problemih, kot so ustanovitev kulturnega društva, delovanje delegacij in delegatov, pohvalili pa so gasilce, ki že vrsto let sodijo med najboljše v lendavski občini.

Jani D.

(nadaljevanje s 17. strani)

Zdelo se mi je, da se ne morem premakniti, ker se bom v kaj zadela. Zadela zgoraj ali ob straneh. Celo roko sem se bala stegniti. Od časa do časa se je le premaknila kaka žival.

Ko me je zajel prvi spanec, sem nenadoma začutila dih. Moralo je biti kaj nenavadnega. Čudni duhovi so mi pljusnili v obraz, da me je stisnilo za srce. Kaj se je zgodilo, nisem mogla niti slutiti. Mogoče se mi je samo zdelo, saj sem bila utrujena in zbegana od novih vtisov in okolja. A vendar sem čutila dih.

Zjutraj me je prebudilo škripanje vrat. Nacetova mati je prišla molst. Svetila si je s svečo. Ob brleči svetlobi sem zagledala nad seboj velikansko kobilo. Spala sem pod njo. Vso noč ni legla, ker je pazila, da ne stopi name. Uganka okrog skrivnostnega diha je bila razvozljana. Prestopala se je tako previdno, da sem bila povsem varna. Dobro sem se naspala, mnogo bolje, kakor mnogokrat v hribih.

Ko me je Nacetova mati zagledala pod kobilo, se je tako prestrašila, da bi kmalu spustila lonec in svečo iz rok. Tudi jaz sem bila ob pogledu na kobilo nad seboj tako zmedena, da nisem mogla priti k sebi.

Brž ko sem ji povedala, da me je pripeljal Nace, je bilo vse v redu. Verjetno nisem bila prvi človek, ki ga je Nace pripeljal s Krima v domači hlev.

Najprej se ni niti zmenila, zakaj sem se znašla pri hiši. Bolj jo je skrbelo, kako me bo neopazno spravila iz hleva. Postavila je lonec na tla in šla oprezat. Medtem sem si ogledovala hlev. Tri krave, dva telička in seveda kobila. Vse živali so začudeno zrle vame in jaz v njih.

Smuknili sva čez dvorišče v hišo, ki se ni držala hleva. V sobi sem našla očeta in hčerko. Dala sem jima roko. Mož je bil majhen in zgrbljen, vase zaprt človek. Hčerka Marica me je sprejela toplo. Ko mi je segla v roko, me je živahno pogledala. Tudi njima je bilo takoj jasno, da prihajam iz edinice s Krima. Ženski sta me hoteli spraviti na toplo kmečko peč, na kakršni sem tako rada sedela, ko sem v prejšnjih časih hodila smučat v hribe. Povedala sem jim, da sem polna uši in da na peč ne bi šla.

,,Ogenj in voda sta pri hiši,'' je rekla mati, prav nič vznemirjena. Odšla je v kuhinjo pripravljat zajtrk.

,,Se jih ne bomo prvič nalezli in tudi zadnjič ne,'' je sicer s smehom menila Marica, stopila pa je kljub temu na klop in pobrala njihovo obleko s peči, preden sem jo zavzela jaz.

Mati je nato prinesla zajtrk: dosti žgancev in mleka. Takih dobrot že dolgo nisem jedla. S kakšnim tekom sem se jih lotila, se ne da povedati.

Oče je bil bolj malo v sobi. Delal je v hlevu in okrog hiše in ob tem oprezal, kaj se dogaja v Črni vasi. Bal se je, da ne bi prišli Italijani ali beli neopaženo v vas. Najbolj je vse tri skrbelo, če bi prišel kdo neopazno k hiši in me našel na peči. Čeprav so me sprejeli prijazno, sem jim s svojo prisotnostjo vendar povzročila skrbi in strah. Ženski sta bili bolj pogumni. Sploh ju je novica o moji nosečnosti in porodu razgibala. O kaki moji zvezi, o kateri so mi pripovedovali na Krimu, niso nič vedeli. Marica bo skušala zvedeti s Krima, kaj pravzaprav hočejo z menoj. Kakorkoli bo, je rekla, tako oblečena v Ljubljano ne bom mogla. Iz omare je vzela svoja krila, bluze in obleke. Pomerjale sva jih, a brez uspeha. Marica je bila manjša od mene in bolj vitka. Težave mi je delal tudi moj narasel trebušček.

Marica je prišla na rešilno misel. V gostilni ,,Pri Anzelu'' je služila neka Breda, ki je bila tudi kurirka. Marica ji ni povedala zame. Rekla ji je le, da bi na Krimu potrebovali eno ali dve ženski krili. In eno izmed Bredinih kril mi je bilo prav. Kljub temu se mi je zdelo, da sem v njem štorasta in da hodim trdo, kakor da bi imela zabetonirane noge.

Moj odhod v Ljubljano se tudi naslednjega dne ni približal. Nobene zveze od nikoder. Marici so s Krima sporočili, naj samo čakam. Tako je minil tretji dan. Domači so se mi smilili, ker so noč in dan pazili na okolico, me čuvali in hranili. Oče se je vedno globlje pogrezal v molk, mati je svojo tesnobo skušala skriti z narejeno živahnostjo, z Marico pa sva o tem odkrito govorili.

Kakor so minevali dnevi, mi je vedno glasneje in odločneje nekaj reklo, naj se premaknem in naj ne čakam. To je bil čuden glas, ki sem si ga zaradi stiske mogoče umišljala. Mogoče me je navdala nestrpnost, ker sovražniki lahko vsak čas obkolijo hišo in me ujamejo. Ure so mi kljub dobroti in potrpežljivosti Nacetovih začele presedati. Celo užaljenost sem čutila, ker so me na Krimu prepričevali, kako se bo moja pot v Ljubljano srečno iztekla, zdaj pa so postali gluhi. Nobene vesti od nikogar. Nič se ni premaknilo, razen da so brzeli po cesti mimo hiše kamioni z vojaštvom, ali so se pojavljale na vasi skupine italijanskih vojakov.

Končno je v meni dozorel sklep, da se premaknem iz te bajte, v kateri sem se vedno bolj čutila uklenjeno. Marica je vedela za kmečko družino na Ižanski cesti, kjer je bila javka za naše aktiviste. Mogoče bo to izhod tudi zame.

Ižanska cesta vodi v Ljubljano z južne strani. Marica je bila mnenja, da bi na tej cesti poskusila priti čez blok, a ne pri Škofljici, za katerega sem imela prepustnico. Od Črne vasi do Škofljice je namreč nekaj ur hoda in je cesta samotna, do kmetije na Ižanski cesti pa je treba hoditi le uro. Do kmetije bi morala priti med peto in šesto, se z domačimi pogovoriti, nato pa še pred sedmo uro priti na blok, ko stražijo samo vojaki brez oficirjev.

Načrt se mi je zdel dober. Šla bom kar na svojo roko, brez zvez, od katerih sem do sedaj pričakovala magičnih rešitev. Boljše je tvegati, kakor čakati. In nisem se motila. Moje zle slutnje so se uresničile. Ko sem se zgodaj zjutraj poslovila od Marice, matere in molčečega očeta, sem se od njih poslovila za vedno.

Nekaj dni po mojem odhodu so Italijani napravili hajko na Krim, vasi pod Krimom so prečesali in pobili družine, katerih fantje ali dekleta so bili v hribih. Nacetovo mater in očeta so ustrelili doma na dvorišču, Marici pa je uspelo pobegniti na Krim. Hišo so zažgali.

Ko sem tisto jutro odhajala od njih na Ižansko cesto proti Ljubljani, mi je mati stisnila roko, mi zajecljala, da bi srečno rodila in da bi moj otrok ostal pri življenju, potem me je objela in zajokala. Oče je stal molče pri vratih in se oziral v temo nekam proti hribom, Marici pa je tudi šlo na jok. Trenutki slovesa so pokazali, da smo se v teh nekaj dneh navezali drug na drugega, čeprav smo vsi komaj čakali, da se razidemo.

Svojo srečo sem nato šla iskat dalje. Seveda s trdim upanjem, da jo bom našla. Bila je še tema, ko sem hodila po Ižanski cesti proti Ljubljani. Hodila sem po ozemlju, ki ga je nadzoroval okupator. Prvič sem se tako sama znašla na cesti, odkar sem pred meseci odšla v hribe. V meni je bila ena sama negotovost. Cesta je bila prazna. Poslušala sem odmev svojih korakov. Samo oni so motili mojo samotno tihoto. Marica ni mogla dobiti zame čevljev v Črni vasi, zato sem bila obuta v gojzerje, ki so bili seveda sumljivi. Njihovi udarci ob cesto so zveneli izdajalsko. Nisem si mogla predstavljati, kako bi se počutila, če bi srečala človeka.

Začelo se je svitati. Po hišah in hlevih, do katerih sem končno le prišla, so brlele lučke. Ljudje so delali pri živini. Trudila sem se, da bi razbrala hišne številke in poiskala javko. Ko sem se končno približala iskani številki, sem zagledala kolesarja, ki mi je vozil nasproti. Izmotal se je iz teme. Razločila sem, da je Italijan v policijski uniformi. Nagonsko sem začela hoditi počasneje in najprej pomislila, kam bi se umaknila.

Bilo je kakor zakleto. Italijan je zavil na dvorišče hiše, kjer naj bi se javila. Otrpnila sem od groze. Zapeljal je čez dvorišče proti hlevu, stopil s kolesa in ga naslonil ob zid. Mahnil jo je naravnost v hlev, v katerem je brlela luč.

Naglo sem se morala odločiti, ali naj grem naprej proti bloku in proti Ljubljani ali v hišo. Ne bi bilo prav, če bi pot nadaljevala in se potem vračala. Brez postanka v tej hiši pa bi ne mogla naprej. Tu sem morala dobiti nekaj denarja in napotke, kako brez prave prepustnice prekoračiti blok in kako priti v Ljubljani do zveze z našimi aktivisti. Usoda se je obračala proti meni in morala sem se za nekaj odločiti.

Zavila sem k hiši. Vnitve ne bilo več. Dvorišče je bilo veliko a zame premajhno. Celo večnost bi si želela hoditi do hleva, da bi utegnila premisliti, kaj naj storim. Najbrž sem res kar dolgo hodila, kajti policist je živahno stopil iz hleva in zajahal kolo. Z gospodinjo, ki je bila v hlevu, sta se poslavljala v latovščini, ker on ni znal slovensko, gospodinja pa ne italijansko. Odpeljal se je, ne da bi me sploh pogledal.

Kakor da bi se mi od srca odvalil kamen, velikanski kamen. Prišla sem do vrat in pozdravila mlado gospodinjo, ki je molzla. Prekinila je molžo in me samo gledala. Ko sem ji povedala geslo: ,Rož nimate več na vrtu', se je nasmehnila. Videla je, da sem vznemirjena zaradi policista, zato me je potolažila:

,,Vsako jutro pride, kadar je na obhodu. Popije liter svežega mleka in gre.'' Pokazala je na litrski lonček na oknu, kamor ga mu je nalivala.

Oddahnila sem se in pohitela z razlaganjem, da bi šla rada čez blok.

,,Ja, hitro, preden bo ura sedem.''

,,Po sedmi uri pridejo oficirji,'' sem dodala.

,,O! Marica te je poslala? Dala ti bom petdeset lir, samo malo počakaj. Zveze za Ljubljano pa ti ne morem dati. Kurirji prihajajo zadnje čase neredno. V Ljubljani so zaradi izdajstva aretacije. Zveza je pretrgana.''

Ta vest me je sicer prizadela, vendar sem bila prepričana, da se bom v Ljubljani že kako znašla. Samo da pridem čez blok. Kljub vsemu mi je bilo prijetno. Moja stiska se je nekam utišala, ko sem v mladi gospodinji začutila gotovost, s katero me je sprejela.

(nadaljevanje prihodnjič)

Avtomobili v jarkih

V preteklem tednu na območju Pomurja ni bilo posebno hudih prometnih nesreč, kar pa seveda ne pomeni, da so prav vsi vozniki lepo vozili po svojem voznem pasu; zaradi slabega vremena, nepluženih cest, poledice in prekoračene hitrosti je marsikatero osebno vozilo zdrknilo s ceste v jarek. Ob tem sicer kaka večja gmotna škoda ni nastala, le voznik se je nekoliko prestrašil, imel pa je tudi neprijetnosti pri vlečenju vozila iz jarka.

15. decembra se je 21-letni Drago Kapun iz Lendave peljal iz Murske Sobote proti Moravcem. Ko se je pripeljal na konec vasi Martjanci, je zaradi neprimerne hitorsti izgubil oblast nad krmilom in je zapeljal v desni obcestni jarek ter trčil v betonski most. Voznik se je pri tem hudo poškodoval in so ga prepeljali v soboško bolnico. Materialna škoda znaša 50 tisoč dinarjev.

16. decembra ob 7. uri se je 43-letna Frančiška Kavčič iz Jamne 10 peljala s kolesom z motorjem po regionalni cesti v Vidmu ob Ščavnici. Zaradi spolzke ceste in neprimerne hitrosti jo je zaneslo in je padla, pri čemer se je lažje poškodovala. Zdravi se v bolnici v Murski Soboti.

Voznik kolesa z motorjem D. G., star 17 let, iz Lendave, Kolodvorska 22, se je 16. decembra peljal skozi Dolnji Lakoš. Na kolesu je peljal sopotnico 15-letno H. B. iz Kapce 30/a. V Dolnjem Lakošu je voznik zaradi poledenelega cestišča ter preobremenjenosti prevoznega sredstva izgubil oblast nad krmilom in sta oba padla. H. B. se je hudo poškodovala, medtem ko se D. G. ni ranil. Pač pa so zoper njega odredili strokovni pregled.

16. decembra je bila postaja milice v Ljutomeru obveščena, da je bil ponoči ukraden osebni avto lada last Slavka Leskovarja iz Ljutomera, Ormoška 15. Vozilo je bilo odpeljano s parkirišča v Stročji vasi. Miličniki, ki so brž začeli iskati tatiče, so se srečali z Miranom P., 21 let, Ljutomer, Kidričeva 23, Marjanom P., 26 let, Slamnjak 24 in Ljubom Z., 24 let, Cuber 8. Omenjeni naj bi avto odpeljali, se z njim celo noč vozili na relaciji Maribor—Murska Sobota, vmes pa so menda imeli nesrečo, saj je avto poškodovan in je škode za 8 tisoč dinarjev.

17. decembra je bila milica v Lendavi obveščena, da je nekdo vlomil v stavbo stanovanjske skupnosti v Lendavi na Partizanski cesti. Iz prostora je odnesel razno orodje, ki so ga tam pustili inštalaterji Gidosa, ki so dan prej montirali vodovod. Ugotovljena škoda znaša 1.200 dinarjev. Sicer pa o vlomu poročajo tudi iz Trnja. Tam je skušal nepridiprav s silo priti v vaško trgovino, vendar sta mu dva občana namerno preprečila. Š. S.

Takle prizor te dni v Pomurju večkrat vidimo. Foto: Š. Abraham.

AKUMULACIJSKO JEZERO V DOMAJINCIH

Ribe na suhem

763 TISOČ DINARJEV ŠKODE — KDO JE ODGOVOREN?

Z velikimi težavami je bilo zgrajeno akumulacijsko jezero v Domajincih, saj je bilo treba pred tem rešiti problem nadomestnih zemljišč na površini več kot 100 hektarjev in številne druge težave. Potem je bilo treba spet veliko prepričevanja; da jezero ne sme biti samo sebi namen, čeprav osnovno nalogo — preprečevanje poplav — opravlja, ampak, da ga je treba izkoristiti tudi v gospodarsko-turistične namene. Na tem področju je bilo nekaj malega narejeno, ko so vanj spustili ribje mladice, upajoč, da bodo v doglednem času lahko iz jezera pobrali večje ribe. Toda vmes se je nekaj zgodilo.

Na upravi za notranje zadeve v Murski Soboti smo zvedeli, da je 9. decembra rečni nadzornik Štefan Maučec po predhodnem dogovoru z vodstvom vodne skupnosti izpustil iz jezera del vode. Ker se mu je zdelo, da voda prepočasi odteka, je naslednji dan zapornice še bolj odprl, kar pa je bilo usodno. Gladina jezera se je zelo znižala, zato sta dve tretjini jezera ostali brez vode. Del vode so iz jezera izpustili zato, da bi namestili nek ventil.

Ribiška družina Murska Sobota je zaradi izpusta vode zelo oškodovana. Sicer pa poglejmo, kakšne so ugotovitve komisije, ki je o tem sestavila poseben zapisnik in ga poslala tudi republiškemu sekretariatu za kmetijstvo. Komisija je 12. decembra ugotovila, da je gladina vode nižja za 1,5 metra in da je tako od 134 hektarjev površine ostalo pod vodo le še 75 hektarjev. Brez vode je torej ostalo kar 59 hektarjev Domajinskega jezera. Ribiči so se brž lotili reševanja rib in v eni uri pobrali 118 kilogramov krapjih mladic, 70 kilogramov koreslja, 35 kilogramov linja in 42 kilogramov ploščiča. Žal pa moramo tudi ugotoviti, da se nekateri občani s tamkajšnjega območja ob tej nedvomno veliki nesreči niso vedli pravilno in so ribe skušali odnesti domov. Ribiči so jim uspeli odvzeti 35 kilogramov rib.

Ribiči seveda niso uspeli pobrati vseh živih in poginulih rib. Da bi nekako ugotovili dejansko škodo, so na štirih krajih izsušenega jezerskega dna in vodnih kotanj v velikosti 10 x 10 metrov pobrali vse mrtve ribe in jih stehtali. Tako so ugotovili poprečno količino poginulih rib na enem hektarju. Račun je pokazal 176 kilogramov. Skupna vrednost poginulih rib znaša 736.000.00 dinarjev. Ribiška družina zato upravičeno zahteva od povzročitelja, da škodo čimprej povrne.

Taka je torej zgodba o ribah, ki so jim vzeli vodo. Ribiče in vse druge ljubitelje narave je neodgovorno ravnanje upravičeno razburilo, zato se ne bodo zadovoljili zgolj z odškodninsko odgovornostjo povzročitelja, ampak bo treba ugotoviti tudi kazensko odgovornost. Izrečeni ukrepi naj bi preventivno vplivali, da do česa podobnega ne bo več prišlo.

Š. SOBOČAN

KRŠILCEV NE MANJKA — Čeprav so nam vsem dobro poznani novi carinski predpisi, prav tako pa tudi njihov namen, se še vedno najdejo ljudje, ki menijo, da bodo pretentali budno carinsko oko. In tedaj, ko je storilec odkrit, se začne pretvarjati češ, da ni vedel za predpise, da je prvič prišel navzkriž z njimi in podobno. Pa kaj bi naštevali, »zgodbice« so nam poznane! V tejle katrci z mariborsko registracijo je bilo v »skrivališčih« 20 kilogramov kave. Lastnica je ni odpeljala domov, ampak so ji to poživilo na carini v Radgoni zasegli. Š. S., foto: A. Abraham.

Turnišče: Cene pujskov

Zima se odraža tudi na turniškem sejmišču, kamor so pretekli četrtek (17. dec) rejci pripeljali samo 64 pujskov, prodali pa so jih okrog 45. Najnižja cena je bila 2.900,00, najvišja pa 3.500,00 dinarjev za par pujskov.

Osebnost alkoholika

V tem sestavku bi rada opisala glavne osebnostne značilnosti alkoholikov. Mogoče boste v teh vrsticah spoznali sebe, svojega moža ali očeta in če veste, da pije prekomerno, naj vam bodo današnje besede prva spodbuda za zdravljenje.

Predvsem dve lastnosti sta značilni za osebnost alkoholika — namreč nagnjenost k lažem in čustvene motnje.

V začetku razvoja alkoholne bolezni si alkoholik z lažmi pomaga pri nakupovanju alkohola ali pri skrivanju dejanj, ki jih je storil v pijanosti. Kasneje postanejo laži del njegovega vsakdanjega življenja in se jih kmalu niti ne zaveda več. Pravimo, da laže tako, da še sam sebi verjame. Z lažmi pa se pri alkoholiku spreminjajo kriteriji za ponos, dostojanstvo, pravičnost in čast. Kmalu postane žrtev laštne dvojne morale. Za svoja dejanja, ki jih zakrivi v pijanost, vedno najde opravičila, za napake drugih pa je mnogo bolj kritičen.

Med motnjami čustvovanja pa najbolj izstopa tako imenovana zverižena ljubezen. Alkoholik misli, da ga vsi morajo imeti radi in skrbeti za njega. Njegovo razpoloženje niha od pretirane ljubeznivosti do ravnodušnosti in sovraštva. Ko je trezen, se počuti zelo nesrečen, poln je občutkov krivde, kajti takrat se zaveda, kako daleč je zabredel. Njegova družina propada, prijatelji (razen pivskih) ga zapuščajo, izgubil je ugled v družbi. Sebi in ženi obljublja, da bo nehal piti, vendar zaradi zasvojenosti vedno znova prelomi dane obljube. V pijanosti govori o svojih načrtih, jih poveličuje in olepšuje, vendar jih nikoli ne uresniči. Občutki tesnobe pa rastejo s stopnjo alkoholne zasvojenosti. Vedeti moramo, da je vse, kar je v zvezi z alkoholom za alkoholika prijetno, veselo, ugodno, vse drugo pa moreče in odbijajoče. Zato se med treznimi ljudmi počuti negotov in ogrožen. Razmišlja o tem, kako bi se maščeval (treznemu) okolju, ki ga ne razume. Njegove žrtve pa so ljudje, ki bi jih najbolj potreboval, to je družina in prijatelji.

V času razvoja alkoholne bolezni razvije vrsto obrambnih mehanizmov, s katerimi se brani sam pred seboj in pred okolico — ter pije dalje. Svojo odvisnost prikriva z lažmi ali pa jo opravičuje z najrazličnejšimi vzroki. Krivdo vali na druge (ženo, službo ali kar celotno družbo). Večkrat se osredotoči na tiste svetle trenutke, ko ni pil in jih poveličuje. Posamezna kratka obdobja abstinence predstavljajo zanj velik napor, takrat živčen, nemiren in poln občutkov krivde. Zaveda se, da je ostal sam s težavami, ki jim ne bo kos. Toda kdo mu bo pomagal? Žena, ki jo je dolga leta mučil, poniževal in ustrahoval? Ali prijatelji, do katerih se je nesramno obnašal? Ti mu (upravičeno) obrnejo hrbet in tako se sklene začarani krog, alkoholik več ne vidi izhoda in često pomisli na samomor. V takem stadiju alkoholne bolezni mu lahko pomaga le strokovnjak.

Pripravila
dr. Zdenka Čebašek — Travnik

KRVODAJALCI

POTROŠNIK M. SOBOTA — Mihaela Kolmanič (6), Marjeta Sarač (2), Helena Kuhar (2), Matilda Kegl (10), Katarina Fujs (7), Franc Horvat (4), Ludvik Petrovič (2), Franc Pavel (2), Karel Grah (19), Marta Pintarič (14), Ludvik Farkač (2), Marija Pintarič (2), Drago Kzmič (1), Neda Pintarič (5), Metka Jakič (4), Alojz Ribaš (7), Janko Jurgec (9), Marjan Bagari (5), Matija Debelak (3), Magdalena Debelak (3), Ludvik Kuzma (3), Majda Pertoci (4), Franc Prosič (3), Karel Verner (6), Milan Balaško (3), Jože Bagari (4), Franc Linhart (2), Miran Čergulj (5), Ludvik Matuš (1), Terezija Baligaš (1), Marjan Kerčmar (2), Avguštin Luteršmid (2), Jože Kovač (3), Štefan Puhan (9), Slavica Zrinski (11), Marija Šadl (3).

GRADBENIŠTVO POMURJE M. SOBOTA — Olga Zelko (2), Vida Celec (1), Marta Gumilar (1), Janko Gomboc (3), Ludvik Rituper (2), Jože Bedič (4), Jože Baša (3), Jože Zavec (3), Jože Kocet (4), Jožet Sreš (4), Zoltan Horvat (4), Štefan Hozjan (1), Šandor Gal (1), Feliks Kerec (1), Jože Andrejek (5), Štefan Pintarič (4), Dragica Kaufman (1), Geza Bencik (1), Milan Zrim (2), Marjan Emberšič (1), Janez Časar (7), Štefan Lesic (4).

PLATANA M. SOBOTA — Stanislav Sobočan (1), Danila Krpič (4), Franc Bernard (1), Branko Vukovič (2), Ivan Hanc (1), Vili Čerpnjak (5).

LESNA PREDELAVA M. SOBOTA — Franc Gomboc (2), Anton Jakšič (3), Štefan Kolmanič (3), Martin Maroša (2), Stanko Katona (2).

TOVARNA MESNIH IZDELKOV M. SOBOTA — Janez Šantak (11), Slavko Kolmanič (7), Štefan Fartelj (14), Štefan Žohar (11), Jože Vereš (2), Franc Celec (13).

PODJETJE SOBOTA M. SOBOTA — Branko Kous (5), Erna Jurkovič (8), Karel Kovač (5), Alojz Ribaš (4), Marija Ščančar (2), Jože Bobovec (3), Rastko Šlebir (6), Lidija Deškovič (1), Matija Rogaš (1), Srečka Dominič (2), Marija Koroša (4), Stanko Kerec (3), Štefan Drvarič (4), Dragica Horvat (3), Nevenka Gotar (5), Ivan Hozjan (4), Marjan Svetec (3).

ZDRAVSTVENI DOM M. SOBOTA — Ivan Hozjan (11), Ida Kuhar (9), Karel Nemec (4), Brane Meško (8), Marija Nemec (2), Hilda Pertoci (2), Geno Tinev (1), Miha Rihtaršič (11), Cvetka Senica (1), Slavko Vrbnjak (5), Ana Klar (1), Koloman Žitek (3).

PROJEKTIVNI BIRO M. SOBOTA — Janez Lanščak (5), Darinka Balažic (3), Tivadar Sever (2), Ciril Fras (6), Erna Mencinger (1), Štefan Lapoši (5).

KRVODAJALCI OD DRUGOD — Franc Donša (12), Vlado Kurbus (5), Franc Petrijan (8), oba Blisk M. Sobota; Karel Kalamar (3), Franc Talaber (13), Karel Lončar (3), vsi Certus M. Sobota; Milan Vidmar (12), Radenska; Srečko Rožman (2), Mohamed Mazanzi (2), Jože Karoli (4), Alojz Kavaš (1), vsi Zavod za urbanizem M. Sobota; Matija Šerak (24), Železniška postaja M. Sobota; Jože Fartelj (23), Temeljno sodišče, enota M. Sobota; Štefan Lovenjak (4), Vidonci (4), Irma Lanjščak (32), Noršinci; Ana Bebčec (16), Borejci; Ana Sever (29), Tovarna mlečnega prahu M. Sobota.

VSEM KRVODAJALCEM HVALA!

UMRLI

OBČINA GORNJA RADGONA: Franc Plohl, 63 let, Sovjak 76; Cecilija Fajs, 61 let, Murski vrh 13; Franc Kajdič, 70 let, Lomanoše 2; Franc Novak, 75 let, Kapelski vrh 65; Ivan Gamzer, 77 let, Nasova 37; Hajdi Lutar, 1 dan, Zbigovci 7; Justina Štajnbauer, 72 let, Kapela 11; Milka Lebar, 74 let, Segovci 63/a; Jožefa Nedog, 75 let, Boračeva 55; Marija Šafran, 76 let, Žiberci 23; Marija Hojs, 77 let, Lokavci 50; Ida Grosman, 81 let, Biserjane 4; Marija Ješovnik, 83 let, Ptujska cesta 23, Gornja Radgona.

OBČINA LENDAVA: Branko Prša, 25 let, Kot 44; Alojz Šalika, 26 let, Gaberje 159; Matija Šalika, 59 let, Gaberje 159; Anita Šalika, 6 mesecev, Gaberje 159; Irena Šalika, 21 let, Gaberje 159; Zoltan Gerič, 57 let, Petišovci 109; Ferenc Csih, 58 let, Dolina 80; Franc Balažek, 59 let, Dolgovaške gorice 100; Franc Miholič, 69 let, Kobilje 188; Istvan Dragosics, 70 let, Dolga vas 87; Jože Petek, 70 let, Gomilice 12; Jožef Csih, 71 let, Gornji Lakoš 53; Vladimir Vujnovič, 74 let, Lendava, Kranjčeva 4; Ignac Žalig, 74 let, Velika Polana 204; Štefan Antolin, 76 let, Odranci 249; Miklos Laj, 78 let, Gaberje 89; Martin Toplak, 80 let, Velika Polana 8; Ludvik Feher, 86 let, Lendava, Kovačeva 2; Marija Varga, 68 let, Čentiba 427; Marjeta Berden, 70 let, Kobilje 37; Marija Sobočan, 73 let, Hotiza 58: Rozalija Štok, 74 let, Lendava, Mohorjeva 3; Elizabeta Vučak, 74 let, Lendava, Prešernova 3; Marija Hozjan, 77 let, Mala Polana 15; Terezija Kustec, 79 let, Srednja Bistrica 86; Helena Trajber, 84 let, Dolga vas 144.

OBČINA LJUTOMER: Robert Balek, 13 mesecev, Ljutomer, Kolodvorska 24/a; Roman Novak, 7 let, Ljutomer, Ormoška cesta 21d; Ciril Slana, 46 let, Mota 72/a; Janko Fošnar, 51 let, Ključarovci 29; Viljem Smodiš, 58 let, Ljutomer, Prešernova 5; Franc Štuhec, 61 let, Boreci 19; Matija Kapun, 77 let, Noršinci 15; Franc Vrbnjak, 63 let, Logarovci 50; Franc Fridrih, 83 let, Moravci 156; Franc Horvat, 87 let, Ljutomer, Ormoška cesta 48; Frančiška Tkalec, 72 let, Cuber 10; Marija Glavnik, 72 let, Spodnji Kamenščak 60; Antonija Petovar, 78 let, Bunčani 1.

OBČINA MURSKA SOBOTA: Štefan Heklič, 23 let, Murska Sobota, Lendavska 27; Bela Škrilec, 68 let, Francija; Anton Pintarič, 34 let, Jurij 55; Štefan Jerebic, 69 let, Gančani 2; Štefan Podlesek, 78 let, Noršinci 2; Jože Horvat, 5 dni, Vadarci 50; Robert Krapec, 1 leto, Ižakovci 77; Daniel Majc, 6 mesecev, Melinci 71: Alojz Kušek, 37 let, Ulica 14. divizije, M. Sobota; Konrad Donko, 51 let, Titova 16, M. Sobota; Janez Cigler, 53 let, Fikšinci 20/a; Jože Zakoč, 54 let, Ivanovci 11; Jože Goubar, 57 let, Čepinci 151; Franc Zrinski, 58 let, Dolič 116; Ludvik Vrtič, 59 let, Dolič 76; Koloman Šeruga, 60 let, M. Sobota, Tišinska 11; Koloman Horvat, 62 let, Dolina 15; Štefan Domitrica, 62 let, Ižakovci 162; Jože Majer, 66 let, Satahovci 12; Alojz Ficko, 69 let, Pečarovci 3; Henrik Lenarčič, 70 let, Petanjci 75: Alojz Lazar, 72 let, Tropovci 47; Štefan Kerčmar, 72 let, Moravci 139; Štefan Baša, 72 let, Petanjci 112; Štefan Prša, 73 let, Ižakovci 129; Koloman Fujs, 73 let, Ižakovci 62; Karel Lainščak, 74 let, M. Sobota, Kuharjeva 7; Karel Sočak, 76 let, Selo 86; Karel Kerčmar, 77 let, Berkovci 24; Janez Lang, 77 let, Pertoča 50; Ivan Lovenjak, 77 let, Poznanovci; Ludvik Vratarič, 78 let, Puconci 73; Dezider Šanca, 79 let, Domanjševci 146; Franc Poredoš, 79 let, Ižakovci 15; Štefan Kerčmar, 80 let, Panovci 12; Mihael Geder, 81 let, Gerlinci 75; Jože Kerčmar, 82 let, Kukeč 55; Aleksander Ferencek, 82 let, Vučja gomila 8; Ivan Rous, 83 let, Beltinci, Gubčeva 6; Aleksander Kovač, 83 let, Dolina 19; Jože Mihalič, 86 let, Gerlinci 100; Alojzij Flegar, 86 let, M. Sobota, Gregorčičeva 7; Mihael Šušec, 88 let, Beltinci, Krožna 3; Koloman Zelko, 92 let, Mačkovci 4; Marija Tkalec, 44 let, Melinci 149; Ana Šparaš, 45 let, Vidonci 64; Ema Žilavec, 53 let, Vanča vas 44; Terezija Vrtič, 55 let, Dolnji Slaveči 102; Gizela Gomboc, 57 let, Fikšinci 18; Marija Jošar, 59 let, Gornji Petrovci 10; Marija Bölec, 62 let, Adrijanci 1; Marija Lepoša, 67 let, Sotina 80; Štefan Ficko, 67 let, Gerlinci 88; Marija Šinko, 68 let, Andrejci 41; Emilija Čurman, 68 let, Serdica 67; Ana Forjan, 74 let, Hodoš 72; Jožefa Nedog, 75 let, Boračeva 55; Terezija Dervarič, 77 let, Bodonci 45; Katarina Lopert, 77 let, Dokležovje 56; Ana Cipot, 77 let, Bogojina 53; Marta Klemenčič, 78 let, Dokležovje 2; Barbara Berendijaš, 79 let, Gančani 141; Marija Žižek, 79 let, Ižakovci 170; Marija Dravec, 80 let, Moravci 102; Rozalija Šebjanič, 81 let, Šulinci 65; Agica Jeneš, 82 let, Tišina 15; Verona Seršen, 82 let, Vanča vas 35; Marija Miholič, 82 let, Bakovci, Poljska 47; Etelka Škrilec, 82 let, Tešanovci 12; Marija Gider, 83 let, Rogašovci 38; Verona Vrečič, 86 let, Otovci 20.

TRGOVSKO PODJETJE „VESNA" LJUTOMER

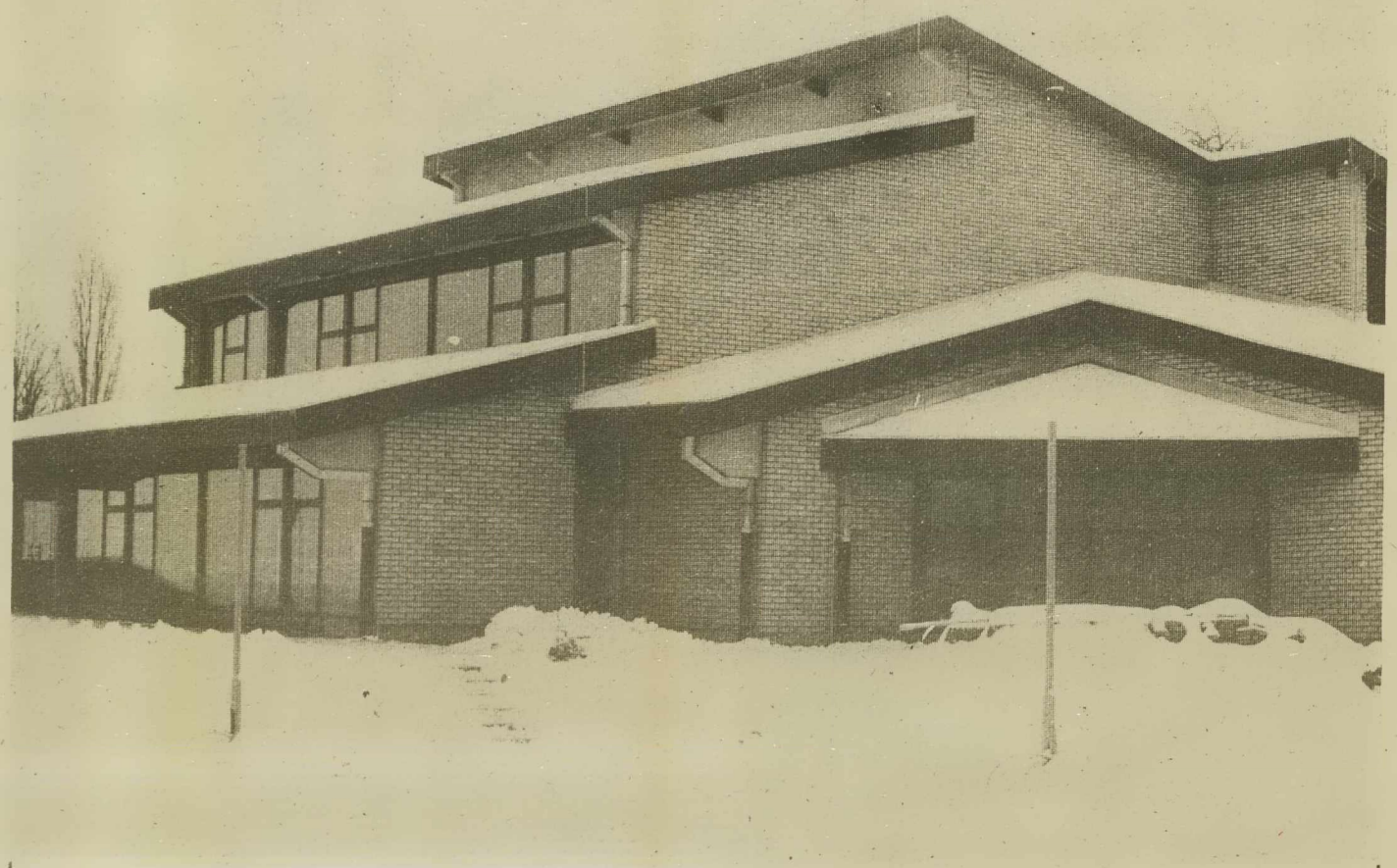

TP VESNA LJUTOMER
— 23 trgovskih lokalov v občini Ljutomer
— pestra izbira potrošnega blaga
— solidna postrežba
— 20-letnica TP VESNA
— specializirane trgovine
— dobra založenost z osnovnim blagom

Nov trgovski lokal v Bučkovcih — samopostrežna trgovina — bo z bogato izbiro vseh vrst blaga zadovoljeval potrebe občanov krajevne skupnosti Bučkovci. 430 m² neto prodajalnih površin bo zadostovalo za pester izbor mesa, mesnih izdelkov, blaga široke potrošnje in ostalo.

Samopostrežba v Bučkovcih:

— bogata izbira
— hitra postrežba
— sodobno poslovanje
— meso in mesni izdelki
— blago široke potrošnje
— bife s toplimi malicami

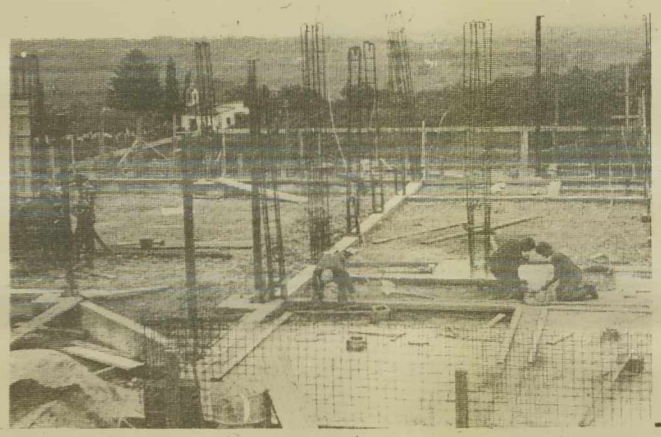

Gradnja nove samopostrežne trgovine v Bučkovcih je trajala sicer eno leto dalj, kljub nenehnemu delu poleti in pozimi. 29. decembra 1981 pa bo slavnostna otvoritev, ki bo dokaz še ene delovne zmage TP VESNA Ljutomer.

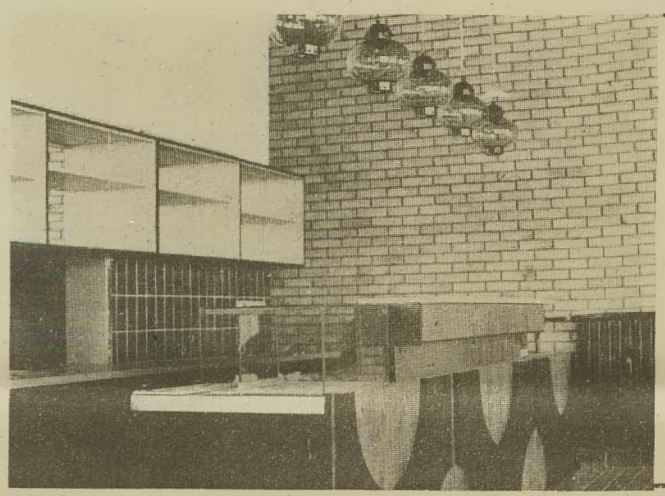

Bife, v katerem bodo kupci dobili tudi toplo malico, je sodobno opremljen.

V prodajalnah TP VESNA Ljutomer so zadovoljni vsi: kupci in prodajalci. Kupci z dobro postrežbo, bogato izbiro, prodajalci pa z zadovoljnimi kupci.

Blagovnica Ljutomer je najlepši in najmodernejši trgovski lokal TP VESNA Ljutomer. Je tudi pojem za to delovno organizacijo.

Nova delovna zmaga TP „Vesna" Ljutomer

Govoriti o uspehih je lahko. Še lažje pa o uspehih, ki so plod trdega dela. Tudi ko govorimo o uspehih TP VESNA Ljutomer, govorimo o delovnih zmagah, ki so rezultati trdega dela vseh. Če hočemo orisati današnje zmage, pa moramo zavrteti kolo zgodovine za dobrih dvajset let nazaj. Nekako v tem zimskem času proti koncu leta so delavci pričeli govoriti o združevanju vseh trgovskih organizacij (bivšega Okrajnega magazina in druge industrijske prodajalne) v enotno trgovsko podjetje. Naslednje leto je bilo tako daleč. V šestdesetih letih je TP VESNA Ljutomer z reorganizacijo postalo sodobno trgovsko podjetje z gosto prepredeno mrežo svojih trgovin po celotni občini Ljutomer.

Občina Ljutomer meri 17.870 hektarjev in šteje danes 18.518 prebivalcev. Preskrba takšnega števila prebivalstva je zahtevna in odgovorna naloga. In tega se zavedajo tudi v TP VESNA Ljutomer. Nosilec trgovine v občini je TP VESNA, ki ima od 52 prodajaln v lasti 23.

Oskrbo prebivalstva z živili in ostalimi nujnimi življenjskimi artikli opravljajo predvsem prodajalne z mešanim blagom, samopostrežne in samoizbirne trgovine, specializirane prodajalne kruha, mleka ter v samopostrežnem oddelku blagovnice. Skupno je na območju občine 23 prodajaln za zadovoljevanje potreb prebivalstva z osnovnimi življenjskimi potrebščinami. Prodajalne za te namene imajo na voljo 2.306 m² prodajnih površin. V letošnjem letu, točneje 29. decembra, pa bo TP VESNA bogatejša še za eno pomembno pridobitev nov trgovski lokal — samopostrežno trgovino v Bučkovcih. Delavci VESNE se zavedajo, da to ni samo njihov uspeh, da je to nova pridobitev za prebivalce Bučkovec in okolice. Ideja o zidavi modernega objekta v teh krajih ni nova. Krajevna skupnost Bučkovci še vedno spada med najmanj razvita območja občine Ljutomer. Slaba oskrba je tudi odraz tega. Na pobudo organov KS Bučkovci, je glede na nekatere probleme pri poslovanju takrat obstoječe trgovine izvršni svet ljutomerske občine načel problem nadaljnjega razvoja trgovine v tej krajevni skupnosti. Že leta 1977 so se pričeli prvi razgovori in takrat je bilo na skupnem sestanku sklenjeno, da že po letu 1980 zgradijo v Bučkovcih sodobno trgovino za potrebe občanov te krajevne skupnosti. TP VESNA, ki je nosilec razvoja trgovine v občini, je dolžno razširjati svojo prodajno mrežo po vsej občini.

Akcija je stekla in TP VESNA je z vso odgovornostjo pričelo priprave na gradnjo nove trgovine v Bučkovcih. Kljub intenzivnemu delu pa so se dela zavlekla. Vendar samo za eno leto. Še letos, 29. decembra, bo nova trgovina v Bučkovcih odprta. Velikost objekta je nekaj čez 840 m², od tega je čiste trgovske površine 430 m². Celotna investicijska vrednost z podražitvami je 18.000.000 dinarjev. V novi samopostrežni trgovini v Bučkovcih, ki je last TP VESNA Ljutomer, bodo naslednji poslovni in drugi prostori:

— v pritličju bo samopostrežna trgovina z mesnico, bifejem in kuhinjo, s prostori za stranke in delavce.

— v zgornji etaži bo oddelek za prodajo ostalega blaga z vsemi ustreznimi prostori

— ob objektu bo skladišče s pokritimi manipulacijskimi prostori.

Vsekakor bo nova samopostrežna trgovina pomembna pridobitev za krajane te krajevne skupnosti.

Pri tem pa moramo pogledati še eno razsežnost te nove pridobitve: to so nove zaposlitve. Z otvoritvijo nove samopostrežne trgovine v Bučkovcih bo dobilo zaposlitev 11 prebivalcev tega kraja. Z ozirom na vse to lahko trdimo, da je to resnično nova delovna zmaga TP VESNA Ljutomer.

In kako naprej?

V delovni organizaciji VESNA Ljutomer se zavedajo, da še zdaleč niso naredili vsega. Zato so si zadali naloge, ki jih še nameravajo in jih tudi bodo izvedli v naslednjih letih. Naloge so predvsem v širjenju trgovske mreže in posodobitvi že obstoječih lokalov. V TP VESNA razmišljajo tudi o uvedbi potujoče trgovine, ki bi skrbela za osnovno preskrbo prebivalstva v oddaljenih in hribovitih predelih občine. Vendar pa je uvedba takega načina odvisna zlasti od prostih investicijskih sredstev. Ta potujoča trgovina naj bi pa[illegible] posebej opremljenim tovornim vozilom, ki bo primerno [illegible] ter osnovnih gospodinjskih potrebščin. S takšnim način[illegible]ovanja bo TP VESNA še enkrat dokazala, da hodi v korak s časom. Zakaj? Že od nekdaj je TP VESNA usmerjena v novosti. Ni bila zaman v Ljutomeru odprta prva samopostrežna trgovina v Slo[illegible]iji, niso bili zaman odprti najsodobnejši lokali širom občine in se bi lahko naštevali.

TP VESNA bo še naprej zagotavljalo (po svojih zmo[illegible]stih seveda) dobro in kvalitetno oskrbo prebivalstva v vseh svoji[illegible]notah širom občine. To je zaobljuba pred njihovo dvajsetletnico, [illegible] jo praznujejo prihodnje leto. To je zaobljuba, ki si jo zadajo vsako [illegible] na začetku poslovnega leta. In to zaobljubo tudi dosledno izpolnj[illegible]jo.

TRGOVSKO PODJETJE „VESNA" LJUTOMER

Radijski in televizijski spored od 25. do 31. decembra

PETEK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 DNEVNIK, 16.10 Ob koncu tedna, 17.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 Prenos sporeda radia Ljubljana.

TV LJUBLJANA

10.00 TV v šoli: Angleščina, Risanka, Zgodovina, Risanka, Izobraževalna Reportaža, Zadnje minute (do 12.05). 17.10 Poročila. 17.15 Padla z neba, češka otroška serija. 17.45 Telestart, glasbena oddaja. 18.15 Obzornik. 18.25 Človek zmaguje, izobraževalna oddaja. 18.55 Ne prezrite. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 J. London: Martin Eden, italijanska nadaljevanka. 20.55 Propagandna oddaja. 21.00 Ti dnevi, ta leta: Filmska kronika 1948 — 1. del, dokumentarna serija. 21.45 V znamenju. 22.00 Nočni kino: Poletna svetloba, švicarsko-francoski film.

Oddajniki II. TV mreže:
17.10 TV dnevnik v Madžarščini. 17.30 TV dnevnik. 17.45 Plavica, otroška oddaja. 18.15 Koraki, mladinska oddaja. 18.45 Poezija: Desanka Maksimović. 19.30 TV Dnevnik. 20.00 Ona, dokumentarna serija. 20.45 Zagrebška panorama. 21.10 Narodna glasba: Tanec. 21.40 V petek ob 22. uri kulturni mozaik (do 23.40)

ljubljanska banka
Pomurska banka

TV ZAGREB

Prvi program
10.00 Izobraževalni spored, 17.40 Poročila, 17.45 Razlikica, 18.15 TV Koledar, 18.25 Kronika občin Rijeke, 18.45 Mladinska Oddaja, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Sprehod po kvintnem krogu, 20.00 Tragedija v Guayani, 21.45 Dnevnik, 22.00 V dvoje (zabavnoglasbena oddaja),

TV AVSTRIJA

Prvi program
11.00 Katoliška maša (prenos), 11.55 božični nagovor papeža, 15.00 Letimo na vetru (film), Nukyjeve dogodivščine, 17.50 Don in Peter, 17.44 Risanka, 18.05 Emmitt Otter, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Mednarodni show, 22.00 Sanjska ladja (fiom),

Drugi program
14.20 Koncertna ura, 15.15 Risanke, 15.40 Silas, 16.30 Šola z klovni, 17.45 Film, 18.30 Mož v gorah, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Palača na Ringstrasse, 21.45 Šport, 22.[illegible] Mož, ki je prišel na Božič (film),

TV MADŽARSKA

9.10 Spored za otroke. 10.00 Pop glasba in klasika. 10.25 Za otroke. 14.35 Cirkuški film. 15.40 Lutke. 16.10 Kviz za otroke. 16.40 Za ribiče. 17.00 Šport '81. 17.40 Iskalci nafte, western. 19.15 Delta. 20.00 Poročila. 20.10 Graščina brez imena, nadaljevanka. 21.30 Operetni koncert; Kalmanove operete. 22.15 Šakalov dan, film.

SOBOTA

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 DNEVNIK, 16.10 Prijetno soboto vam želimo, 16.45 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana.

TV LJUBLJANA

8.00 Poročila. 8.05 Ciciban, dober dan: V živalskem vrtu. 8.25 Potovanja škrata Spančkolina, češka otroška serija. 8.35 Jelenček, otroška serija TV Zagreb. 9.05 Nihče kakor jaz, mladinska serija TV Sarajevo. 9.35 Ali se med seboj dvobolj poznamo. 10.40 Jedrska revolucija: Izobraževalna oddaja. 11.10 P. Yeldham: Srečno, tujka, avstralska nadaljevanka 12.00 Poročila (do 12.05). 15.40 Poročila. 15.45 Naš kraj. 16.00 Košarka Crvena zvezda: Cibona, prenos v odmoru propagandna oddaja. 17.30 Charlie Chaplin, ameriški film. 19.05 Zlata ptica. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Srečni človek, ameriški film. 22.40 Propagandna oddaja. 22.45 TV Kažipot. 23.05 Poročila.
Oddajniki II. TV mreže:
17.15 Narodna glasba. 17.45 Glasbena oddaja. 18.00 Resna glasba. 19.30 TV dnevnik. 20.00 „Gabra", dokumentarna oddaja. 20.55 Poročila. 21.05 Feljton. 21.35 Športna sobota. 21.55 Finale jugoslovanskega pokala v odbojki, posnetek. 22.25 Komorna glasba skozi stoletja (do 23.00)

TV ZAGREB

Prvi program
9.30 do 14.30 Izobraževalni spored, 14.35 Poročila, 14.40 TV koledar, 14.55 Kako biti skupaj, 16.00 Košarka: Crvena Zvezda — Cibona, 17.30 Mali šlager, 18.30 Ti dnevi, ta leta, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Bella Star (film), 21.55 Dnevnik, 22.10 Polnočna promenada

ljubljanska banka
Pomurska banka

TV AVSTRIJA

Prvi program
10.30 Noč s Suzano (film), 15.05 Črni biser (dok. film), 16.40 Lutke, 18.00 Dva x sedem, 18.30 Narodna glasba, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Zvezde arene, 21.45 Šport, 22.05 Sanjska ladja

Drugi program
13.45 Koncertna ura, 15.00 Muppet-Show, 15.25 Silas, 16.15 Joan Baez, 17.00 Ljuba družina, 18.00 Dva x sedem, 18.30 Mož v gorah, 19.30 Čas v sliki, 20.15, Palača na Ringstrasse, 21.45 Religija, 21.50 Zadnji ostrostrelec (film)

TV MADŽARSKA

8.35 Spored za otroke. 11.00 Pop glasba in klasika. 11.30 Družina Onedin, pon. 12.20 Kviz, pon. 13.45 Čarobna krogla. 14.15 Lutke. 14.45 Spored prihodnjega tedna. 15.15 Malteški sokol, amer. film. 16.55 Šport '81. 17.35 Segedin-Novi Sad, skupni show. 19.00 Teden. 20.05 Pravljica. 20.15 Kaj je, doktor? Amer. film. 21.45 Družabna igra. 22.25 Moški, TV film.

NEDELJA

RADIO MURSKA SOBOTA

10.05 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 Srečanje na pomurskem valu, 12.00 Spored v madžarskem jeziku, 13.00 Doma in onkraj meja, 13.30 V NEDELJO POPOLDNE, 14.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 — telefon 21-232!

TV LJUBLJANA

9.50 Poročila. 9.55 Živ žav, otroška matineja. 10.45 S. Zaninović: Ko sem bil vojak, nadaljevanka TV Bg. 11.10 TV kažipot. 11.30 Narodna glasba. 12.00 Ljudje in zemlja. 13.00 Jugoslavija, dober dan. 13.35 Poročila (do 13.40). 14.35 Zanima me. 15.00 Partiture za zabavni orkester, oddaja TV Sarajevo. 15.40 Poročila. 15.45 Prisluhnimo tišini, oddaja za slušno prizadete. 16.20 Nič svetega, ameriški film. 17.35 Športna poročila. 17.45 Finale jugoslovanskega pokala v odbojki — posnetek. 18.45 Zdaj ko leto se obrača . . . 19.15 Cikcak. 19.22 TV in radio nocoj. 19.24 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 A. Gala-Peter in D. Rupel: Manj strašna noč, nadaljevanje in konec. 20.40 Propagandna oddaja. 20.45 Pustolovščina za vogalom — S kanuji po Vipavi, dok. reportaža. 21.25 Športni pregled in šport v letu 1981. 22.10 V znamenju.
Oddajniki II. TV mreže:
15.50 Nedeljsko popoldne. 17.10 Igrani film. 19.00 Risanka. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Ob 125 letnici rojstva Stevana Mokranjca. 21.00 Včeraj, danes, jutri. 21.25 Sprehod po kvintnem krogu, ponovitev zabav. glasbene oddaje (do 22.10).

TV ZAGREB

Prvi program
9.50 Poročila, 10.00 Nedeljsko dopoldne, 11.30 Narodna glasba, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Jugoslavija, dober dan, 13.40 Za in proti, 14.10 Veliko potovanje Loleka in Boleka (film), 15.50 Nedeljsko popoldne, 17.10 Zadnji Shile (film), 19.00 Risanke, 19.30 Dnevnik, 20.00 Vojaki, 20.55 Dok, reportaža, 21.25 Šport 1981, 22.10 Dnevnik

TV AVSTRIJA

Prvi program
10.30 Ogrlica za najdražjo (film), 15.00 Zgodba o Monte Carlu (film), 16.40 Nils Holgersson, 17.05 Gibanje je vse, 17.40 Helmi, 17.45 Klub seniorjev, 18.30 Vodič po operi, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Janko in Metka (opera), 22.10 Sanjska ladja, 23.10 Nogometni turnir (posnetek).
Drugi program
15.45 Tom in Jerry, 16.10 Silas, 17.00 Kraljevi ribič, 17.45 ABBA in Boney M, 18.30 Okay, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Palača na Ringstrasse, 21.45 Šport, 22.10 Cartouche (film),

TV MADŽARSKA

8.05 Spored za otroke. 11.35 Za upokojence. 15.30 Šolska TV. 16.20 Lutke. 16.55 Pogovor o folklori; kola, verižni plesi, rituali. 17.30 Nepoznani Gabor Gal, filmski portret. 18.15 Šport '81, 3. del. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Pravni primeri. 20.40 Montand včeraj in danes; Montand na pariški Olympiji. 21.40 Črno-bela balada, dokumentarna reportaža. 22.20 TV dnevnik.

PONEDELJEK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 DNEVNIK, 16.10 Spored slovenske narodno-zabavne glasbe, 16.30 Športna oddaja, 16.40 Najbolj iskane plošče prejšnjega tedna, 17.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi! 18.00 Prenos sporeda radia Ljubljana.

TV LJUBLJANA

10.00 Poročila. 10.05 TV v šoli: Materinščina, Risanka, Zemljepis, Mali program, Risanka, Iz arhiva šolske TV, Zadnje minute (do 12.05). 17.30 Poročila. 17.35 Glasba za cicibane: Rdeča kapica. 17.45 Burleska. 18.05 Za zdravo življenje — 8. del. 18.15 Kupujemo igrače, oddaja iz cikla Otrok in igra. 18.35 Obzornik. 18.45 Zdaj ko leto se obrača. 19.15 Cikcak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 G. Strniša: Žabe, predstava AGRTF. 21.15 Propagandna oddaja. 21.20 Kulturne diagonale. 22.30 Poročila.

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 TV dnevnik v madžarščini. 17.30 TV dnevnik. 17.45 Zgodbe po Shakespeareu, otroška oddaja. 18.00 Zaplešimo in zapojmo. 18.15 Človek se uči, dokler živi. 18.45 Telesport. 20.00 Znanost. 20.50 Zagrebška panorama. 21.15 H. Fallada: Človek hoče navzgor, TV nadaljevanka (do 22.15).

ljubljanska banka
Pomurska banka

TV ZAGREB

Prvi program

10.05 do 14.50 Izobraževalni spored, 17.40 Poročila, 17.45 Zgodbe iz Shakespeara, 18.00 Zaplešimo, zapojmo, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Bjelovara, 18.45 Kontra ritem, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Dekle z zelenimi lasmi, 21.20 Izbrani trenutek, 21.25 Se poznamo dovolj? 22.30 Dnevnik

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Jutranja poročila, 9.05 Mladinski program, 10.30 Cartouche (film), 12.10 Spomini na Božič (film), 13.00 Opoldanska redakcija 14.35 Zmeraj ta Michel (film), 16.10 Dokumentarni film, 17.00 Eci, peci, pec, 17.30 Lassie, 17.55 Spamček Zaspanček, 18.00 Fauna na Iberici, 18.30 Družinska kronika, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Šport v ponedeljek, 21.05 Profesionalci, 21.55 Večerni šport

Drugi program
16.10 Silas, 17.00 Živinozdravnikove zgodbe, 17.50 Risanke, 18.00 Znanost danes, 18.30 Mož v gorah, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Družina Merian, 21.05 Ogenj na snegu, 21.50 10 pred 10, 22.20 Zvezda mojega življenja (film),

TV MADŽARSKA

28. decembra — ponedeljek: Ni sporeda

TOREK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 DNEVNIK, 16.10 Glasbena oddaja, 16.40 AKTUALNA TEMA, 18.00 SOTOČJE (skupna oddaja Radia Maribor—Koper in Murska Sobota), 18.45 Prijetni glasbeni utrinki, 19.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

10.00 Poročila. 10.05 TV v šoli: Dokumentarni film, Risanka, Književnost in jezik, Mali program, Risanka, Glasbena vzgoja, Zadnje minute (do 12.05). 15.15 Šolska TV: Italijanski okupator kapitulira, Naravna bogastva, Molekularna zgradba snovi. 16.50 Poročila. 16.55 Potovanja škrata Spančkolina, češka otroška serija. 17.05 Mali svet, otroška oddaja TV Zagreb. 17.35 Ptuj 81, II. del glasbene oddaje. 18.05 Obzornik. 18.15 Peštarska visoka planota, oddaja TV Beograd. 18.45 Zdaj ko leto se obrača. 19.15 Cikcak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Odprto za ustvarjalnost. 20.50 Propagandna oddaja. 20.55 F. C. Weisskopf: Slovo od miru, vzhodnonemška nadaljevanka. 22.40 Poročila.
Oddajniki II. TV mreže:
17.10 TV dnevnik v madžarščini. 17.30 TV dnevnik. 17.45 Suncokrili, otroška oddaja. 18.15 Književni klub. 18.45 Zeleni kabaret. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Zabavno glasbena oddaja. 20.55 Človek in čas, dokumentarna serija. 21:25 Zagrebška panorama. 21.50 Centralna Mehika, mehiški dokumentarni film (do 22.10).

TV ZAGREB

Prvi program
10.05 do 15.05 Izobraževalni spored, 17.40 Poročila, 17.45 Suncokrili, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Osijeka, 18.45 Obramba in Zaščita, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Stop (notranjepolitična oddaja), 21.00 David in Lisa (film), 22.40 Dnevnik.

TV AVSTRIJA

Prviprogram
9.00 Poročila, 9.05 Mladinski program, 10.30 Vetrovi bratje (film) 11.55 Risanka, 12.00 Družinska kronika, 12.15 Klub seniorjev, 13.00 Opoldanska redakcija, 14.40 Zmeraj ta Michel, 16.10 Prostost pod polnimi jadri (sr. film), 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Tudi hec mora biti, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Made in Austria 18.30 Družinska kronika, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kronika leta 1981, 21.15 Avstrijci in

Drugi program
16.10 Silas, 17.00 Živinozdravnikove zgodbe, 18.00 Usmeritve, 18.30 Mož v gorah, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Pesem Brodwaya 21.03 Horoskop

TV MADŽARSKA

8.50 in 14.25 Šolska TV, vmes ob 11.20 Nogomet v dvorani. 15.40 Lej, za otroke. 16.05 Večeri v Golyavaru; Fizika našega stoletja. 16.45 TV borza. 16:55 Nogomet v dvorani. 18.35 Panonska kronika; izbor iz narodnostnih oddaj. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Družina Onedin, nadaljevanka. 20.50 Zapojmo. 20.55 Študio '81. 21.55 Kakšno leto smo imeli? Mnenja, dokumenti, tendence. 22.55 TV dnevnik.

SREDA

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 DNEVNIK, 16.10 Nekaj minut z . . . 16.30 Koncert na domačem valu, 17.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana.

TV LJUBLJANA

10.00 Poročila. 10.05 TV v šoli: Biologija, Risanka, Kocka kocka, Risanka, Telesna vzgoja, Zadnje minute (do 12.05). 12.25 Oberstdorf: Smučarski skoki, prenos (do 15.00). 16.15 Smučarski skoki, posnetek iz Oberstdorfa. 17.30 Poročila. 17.35 Cirkus. 18.00 Romantika proti klasicizmu, angleška kulturno dokumentarna serija. 18.30 Obzornik. 18.45 Zdaj ko leto se obrača. 19.15 Cikcak. 19.24 TV nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Film tedna: Fedora, francosko-zahodnonemški film. 21.50 Propagandna oddaja. 21.55 Sladka gora, Der Süsseberg, oddaja avstrijske in ljubljanske TV. 22.25 Poročila.
Oddajniki II. TV mreže:
17.10 TV dnevnik v madžarščini. 17.30 TV dnevnik. 17.45 Neven. 18.15 Obramba in samozaščita. 18.45 Zlate Mariborčanke. 19.30 TV dnevnik. 20.00 S. Vojković: Nesrečni slučaj, drama. 20.50 Zagrebška panorama. 21.10 A. Šenoa: Ljubica, ponovitev drame (do 22.25).

TV ZAGREB

Prvi program
10.05 do 15.25 Izobraževalni spored. 16.40 Poročila, 16.45 Smučarski skoki, 17.45 Neven. 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Varaždina, 18.45 Amateri, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Aktualna sreda, 21.15 Liki revolucije, 22.00 Dnevnik

ljubljanska banka
Pomurska banka

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Jutranja poročila 9.05 Mladinski program, 10.35 Zvezda mojega življenja (film), 12.00 Roke gor, mojster prihaja, 12.15 O Avstrijcih in Kitajcih, 13.00 Opoldanska redakcija, 14.35 Zmeraj ta Michel, 16.10 Prostost pod polnimi jadri, 17.00 Lutke, 17.30 Wickie in silaki, 17.55 Spamček Zaspanček, 18.00 Smeh na recept, 18.30 Družinska kronika, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Propad rimskega carstva (film), 23.00 Šport
Drugi program
12.25 Skakalna turneja, 16.10 Silas, 17.00 Živinozdravnikove zgodbe, 18.00 Dežela in ljudje, 18.30 Mož v gorah, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Placido Domingo, 21.15 Kultura v sredo, 21.50 10 pred 10, 22.20 Tommy (film-opera).

TV MADŽARSKA

8.05 in 14.30 Šolska TV. 9.50 Delta. 10.15 Vse govori v njem, pon. 11.30 Gore svetlobe, pon. 15.20 Človekov vzpon, 9. del. 16.10 5 minut meteorologije. 16.25 Nogomet v dvorani. 18.05 100-letnica šampanjca Törley. 18.35 Šola za starše. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Ranjeni planet, 12. del. 20.25 Kviz. 21.00 Tramvaj v ulici. 21.15 Politični dogodki v tem letu. 21.14 Nostalgija in kultura. 23.00 TV dnevnik.

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 DNEVNIK, 16.10 PRIJETEN SILVESTRSKI VEČER!, 18.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana.

TV LJUBLJANA

9.55 Poročila. 10.00 TV v šoli: Kemija, Risanka, Združeni narodi, Risanka, Zgodba, Zadnje minute (do 11.55). 16.50 Poročila. 16.55 Program kar tako, oddaja TV Sarajevo. 17.25 Miškon in njegov mladič, japonska risanka. 18.45 Zdaj ko leto se obrača. 19.15 Cikcak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Naše 13. srečanje: A. Marodič: Novoletni pujs, Gostilna Šifrer, Iz novoletnih sporedov jugoslovanskih studiev, Dobimo se v Ljubljani, Veselo z Avseniki, Cirkus 7 mladih — oddaja TV Beograd, Rock s kaskaderjem, nizozemski film.

Oddajniki II. TV mreže:
15.15 Poročila. 15.20 TV koledar. 15.30 Otroški festival Zagreb 81. 16.30 Otroška televizija. 18.00 V deželi domišljije, risanke. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Rafferty in potepinki, igrani film; A. Foerster: Gorenjski slavček, opera; Staro leto v nebotičniku.

Od 23.30 naprej program isti kot na Ljubljana I.

TV ZAGREB

Prvi program
10.00 do 13.05 Izobraževalni spored, 15.15 Poročila, 15.20 TV Koledar, 15.30 Festival Zagreb 81, 16.30 Otroška TV, 18.00 V deželi domišljije, 19.30 Dnevnik, 20.00 Novoletni fijaker, 20.55 Zabavnoglasbena oddaja, 21.35 Glasbena oddaja, 22.15 Benny Hill, 22.40 Nocoj z vami, 0.00 Novoletna čestitka, 00.03 Zapojmo skupaj, 22.30 Dave Allen, 1.00 Glasba, glasba, glasba, 1.45 Hiti, 2.00 Bleferi (film)

ljubljanska banka
Pomurska banka

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Jutranja poročila, 9.05 Mladinski program, 10.50 Propad fimskega carstva (film), 13.00 Opoldanska redakcija, 14.25 Pepelka (film), 16.30 Ena, dva, ali tri, 17.15 Dežela kavbojev, 18.00 Heinz Conrads na Silvestra, 19.00 Ironimus, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Silvesterski adut, 22.20 Vikend v raju, 0,00 V Novo leto, 0.05 Filmska komedija,

Drugi program
15.00 Koncertna ura, 16.00 Kronika leta 1981, 17.00 Ruski cirkus. 18.00 Muppet-show, 18.30 Mož v gorah, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Otto Walkes portret, 21.00 Banane, 22.20 Klepet v Novo leto

TV MADŽARSKA

9.05 Za otroke. 9.50 Robin Hood, film. 13.50 Italijanski muzeji. 14.15 Za cicibane. 14.50 Vremeplov, kviz za otroke. 15.00 Čarobni gozd posnetek gledališke predstave. 17.40 Dokumentarni film. 18.15 Superbola. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Silvester 1981, veseli zabavnoglasbeni program. 24.00 Himna. 0,05 Zabavna glasba.

tedenski koledar

PETEK, 25. december — Božidar
SOBOTA, 26. december — Štefan
NEDELJA, 27. december — Janez
PONEDELJEK, 28. december — Živko
TOREK, 29. december — Tomaž
SREDA, 30. decembra — Branimir
ČETRTEK, 31. decembra — Silvester

kino

KINO

»PARK« MURSKA SOBOTA
24. decembra ob 17. in 19. uri španski barvni vistavisionski film: »DICK TURPIN«.

GORNJA RADGONA
25. decembra ob 19. uri italijanski film: »TUDI ANGELI VOZIJO NORO«. 26. decembra ob 19. uri ameriški film: »LJUDJE ORLI«; 27. decembra ob 9.30. in 17. uri italijanski film: »TUDI ANGELI VOZIJO NORO«;

30. decembra ob 19. uri avstralski film: »POSLEDNJI VAL«;

31. decembra ob 19. uri nemški film: »EROTIKA NA DELOVNEM MESTU«.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU
26. in 27. decembra film: »ROCKY«.

ČRENŠOVCI
26., 27. in 28. decembra hongkongški barvni film: »KUNG FU BORCI ZA SVOBODO«.

LJUTOMER
26. decembra ob 19.30 uri ter 27. decembra ob 17.15 in 19.30. uri zahodnonemški film: »ŽELEZNI KRIŽEC«; 30. decembra ob 17.15. in 19.30. uri jugoslovanski film: »Petrijin venec«.

LENDAVA
26. decembra ob 17. in 19.30. uri ameriški film: »ZAKON SOVRAŠTVA«; 27. decembra ob 17. in 19.30. uri danski film: »ROMANTIKA V POSTELJI«.

prodam

VISOKOPRITLIČNO HIŠO v Ljutomeru prodam. Juraj Perčič, Ljutomer, Užiška ulica 5. In—428
GOSTILNA z gospodarskim poslopjem, primerna za vsako obrt, na prometni točki v predmestju Ljutomera naprodaj. Informacije: Karel Žuman, Ormoška 27, Ljutomer. In—426
MAST in ZASEKO od svinje, krmljene z domačo krmo, ter cepljeno vino iz Lendavskih goric prodam. Kamovci 37. Le—407
ZDOMCI POZOR!
STANOVANJSKO HIŠO V LJUTOMERU OB PARKU, zgrajeno do tretje faze, ugodno prodam. Vprašati v Ljutomeru, Prešernova 3. M—MM
VINOGRAD (50 arov) z brunaricoin kletjo v Rožičkem vrhu, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M—4348
MLADO rodovniško kravo, brejo devet mesecev, prodam. Gančani 72. M—4349
AVTO ŠKODA 110 DE LUX, letnik 1974, v voznem stanju, dobro ohranjena, naprodaj. Zakojč. Odranci 213. M—4350
FIAT 125 P, letnik 1976, prevoženih 60.000 km, prodam. Dokležovje 137. M—4353
POHIŠTVO ZA SPALNICO PRODAM. Gubčeva 6, Beltinci. M—4354
ŠIVALNI STROJ SLAVICA 555 SUPER PRODAM. Marjana Pozvek, Gornji Slaveči 66. M—4355
ENOFAZNO VODOVODNO ČRPALKO PRODAM. Naslov v upravi lista. M—4356.
LADO STANDART in električnoplinski štedilnik prodam. Ustanovnega kongresa KPS 10, telefon 23-533. M—4357
GRADBENO PARCELO v bližini Murske Sobote prodam. Naslov v upravi lista. M—4359
HIŠO, takoj vseljivo, na prometnem mestu, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M—4360
TRAKTOR TORPEDO 4506 s kabino, 300 delovnih ur, in gumi voz prodam. Karel Gorza, Andrejci 8, p. Martjanci. M—4361
GOZDNE PARCELE v Prosečki vasi naprodaj. Informacije: Tibor Hari, odvetnik, Titova 9, Murska Sobota. M—4362
STAREJŠO KMEČKO HIŠO z 1 ha zemljišča ob glavni cesti, smer Radenci—Ljutomer, prodam. Pismene ponudbe pošljite na naslov: Nada Štrajher, Hrvatini 21, 66280 Ankaran. M—4363
ZEMLJO NA JANŽEVEM VRHU, parcela primerna za vikend, prodam. Naslov v upravi lista. M—4364
AVTO DIANA, letnik 1980, v dobrem stanju, naprodaj. Telefon 22-339. M—4365
TELICO, brejo sedem mesecev, prodam. Pivar, Lipa 99, p. Turnišče. M—4366
ZASTAVO 750, letnik 1973, prodam. Pörš, Cankova 77. M—4368
PLINSKO NAPRAVO LOVATO—AVTOMATIK za osebni avtomobil prodam. Ogled vsak dan od 15. ure naprej. Marjan Križanič, Paričjak 24/A, p. Radenci. M—4369
GOZD v izmeri 40 arov, pretežno gradbeni les, prodam. Naslov v upravi lista. M—4370
MOTORNO KOLO MZ 250 prodam. Naslov v upravi lista. M—4371
TRAKTOR UNIVERZAL 445 z jermenico, dobro ohranjen, prodam. Tišina 57. M—4372
HIŠO z gospodarskim poslopjem v Brezovcih, na 50 arski parceli prodam. Ogled popoldne ter v soboto in nedeljo. Kulič, Brezovci 21, p. Puconci. M—4304

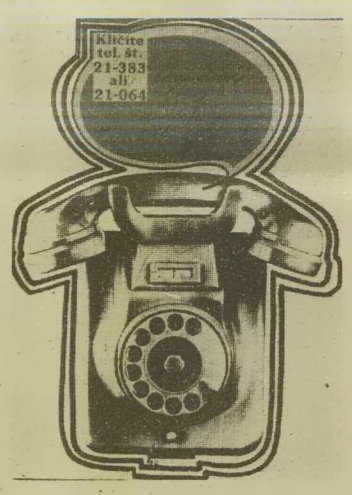

HIŠO v Murski Soboti prodam. Naslov v upravi lista. M—4305
ZASTAVO 750, letnik 1977, prodam. Kisilak, St. Rozmana 4, telefon 23-948. M—4344
MOPED TOMOS 14 TL PRODAM. Sebeborci 42, p. Martjanci. M—4345
HIŠO z gospodarskim poslopjem, 3 ha zemlje in 2 ha gozda prodam. Jože Lovenjak, Moščanci 52. M—4346
FORD TAUNUS 12 M, motor generalno popravljen, lahko tudi po delih, prodam. Partizanska 34, telefon 23-493. M—4347
LOKAL-KEMIČNA ČISTILNICA v centru Lendave, Partizanska 46, naprodaj. Možnost prevzema obrti ali samo prodaja strojev in lokala. Informacije od 7. do 15. ure v čistilnici. M—4119
STANOVANJSKO HIŠO z gospodarskim poslopjem v Puconcih 44, prodam. Informacije po telefonu 21-464. M—4220.
ENOSOBNO STANOVANJE v centru mesta, centralno ogrevano, prodam. Ogled po 15. uri ter v soboto in nedeljo. Naslov v upravi lista. M—4259
FIAT 126 P in harmoniko (frajtonarco) — novo, uvoženo, Be, Es, As, prodam. Šarkanj, Mojstrska 2, M. Sobota. M-4396
ŠIVALNI STROJ BAGAT PRODAM. Koder, Štefana Kovača 13/II-13, Murska Sobota. M-4397
ŠKODO 110 DE LUX, registrirano do novembra 1982, ugodno prodam. Kuhar, Sodišinci 29. M-4398
CITROEN GS, letnik 1979, prodam. Telefon 77-616. M-MM
KUHINJSKE ELEMENTE z dvodelnim pomivalnim koritom ter kombinirani štedilnik (plin elektrika), prodam. Telefon 22-363. M-IT
ENONADSTROPNO HIŠO v okolici M. Sobote, z vrtom, centralno ogrevano, vseljivo takoj, prodam. Telefon 063-783-142. M-MM
GOSTILNA z gospodarskim poslopjem na prometni točki v predmestju Ljutomera, primerna za vsakega obrtnika, naprodaj. Karl Žumen, Ormoška 27, Ljutomer. In-426
ZAMRZOVALNO SKRINJO (400 l), zaradi selitve prodam. Ogled vsak dan po 16. uri. Naslov v upravi lista. M-RK
VZVRATNI NAKLADALEC ZA GNOJ in moped V-14 prodam. Barbarič, Peskovci 23. M-4373
POLOSOVINO ZA TRAKTOR STERY PRODAM. Bakovci, Poljska ulica 47. M-4374
GOSPODARSKO POSLOPJE s sadovnjakom na 73-arski parceli na Kapci, ob glavni cesti, prodam. Vprašati: Kapca 67. M-4375
MERCEDES 220 S PRODAM. Informacije po telefonu 23-622. M-4377
TRAKTOR KAMER 18 KS s koso in jermenico, 2-redni sejalec krompirja, visokotlačno stiskalnico GLAS MARKANT 40 za baliranje slame in sena prodam. Jože Sver, Pečarovci 125, p. Mačkovci. M-4378
OSEBNI AVTO ZASTAVA 750, registriran do oktobra 1982, prodam. Naslov v upravi lista. M-4379
KRAVO (vozno) s teletom prodam. Mlajtinci 28. M-4381
HIŠO z gospodarskim poslopjem v Tešanovcih prodam. Tešanovci 12. M-4383
ZASTAVO 101, letnik 1975, v voznem stanju, prodam. Informacije od 15. ure naprej. Hodošček, Puconci 23/A. M-4384
RENAULT—4 PRODAM. Zadravec, Lešane 48, p. Apače. M-4385
PLUG OLT (12-colni), prodam. Anton Kšela, Berkovci 19, p. Videm ob Ščavnici. M-4386
HIŠO z gospodarskim poslopjem v Puževcih 7 prodam. Informacije: Gorica 45. M-4387
PARCELE primerne za vinograd v izmeri 1,50 ha na Ivanjševskem vrhu v bližini G. Radgone prodam. Informacije: Janez Kaučič, Boračeva 55, p. Radenci ali Avtoradgona. M-4389
ŠKODA 1000 MB — tudi po delih in pluge za ferguson prodam. Murski Črnci 58, p. Tišina. M-4390
MOTORNO ŽAGO (zaradi starosti lastnika) prodam. Franc Cipot, Rakičan 87. M-4391
SADOVNJAK HRUŠK-JABLAN ob asfaltni cesti, primeren za počitniško hišo, žagan les ter letve za ostrešje prodam. Naslov v upravi lista. M-4391
PLINSKO-ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK (4 plin, 2 elektrika) s priključkom prodam. Karel Benčec, Stara 3, Murska Sobota. M-4298
POL HIŠE z vrtom in sadovnjakom prodam. Naslov v upravi lista. In-436
KRAVO s teletom, staro osem let, prodam. Franc Gašparič, Kokoriči 16, p. Križevci pri Ljutomeru. M-OP
PERZIJANER PLAŠČ TAČKE št. 44, PRODAM. Grajska 4, Murska Sobota. M-4309
STAREJŠO HIŠO v Murski Soboti prodam. Naslov v upravi lista. M-4400
GRADBENO PARCELO ob asfaltni cesti, blizu M. Sobote, primerno za gradnjo dvojčka, prodam. Informacije: Puconci 78/A. M-4401

Gostilna »Lovec« Hotiza se zahvaljuje vsem gostom za obisk v iztekajočem se letu, želi srečno in uspehov polno novo leto in se še naprej priporoča za obisk.

ZDOMCI POZOR!
LEPA HIŠA z velikim vrtom v Dobrovniku, na 40-arski parceli, ob glavni cesti Lendava—Murska Sobota, blizu avtobusne postaje, naprodaj. Interesenti se naj oglasijo v Renkovcih št. a/A. M-4402
DOMAČE VINO, gumi voz in cirkularno mizo prodam. Vprašajte v Krogu št. 12/A. M-4404
GRADBENO PARCELO v okolici Murske Sobote prodam. Naslov v upravi lista. M-4405
PRALNI STROJ IN ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK — rabljena, prodam. Informacije: Cankarjeva 21, Murska Sobota. M-4406
ZASTAVO 101, letnik 1974, prodam. Forjan, Rogašovci 36. M-4407
NOV AKUMULATOR za traktor ferguson 35 prodam. Škerlak, Gorica 68, p. Puconci. M-4410
RENAULT 16 TS, letnik 1970, lesno obdelovalni stroj HOBBY, nov, varilni aparat VAREKS 160/180 S, nov, in AVTOGEN VARILNI APARAT ROTHENBERGER 2750 °C — za vse vrste kovin nov, ugodno prodam. Alojz Avguštin, Lendava, Kidričeva 7, telefon 75-350, ob delavnikih od 7. do 15. ure. Le-417
PLASTIČNO CISTERNO ZA OLJE (1500 l), gorilnik in emajlirani bojler za centralno kurjavo ter termoakomulacijsko peč, 3 kw, prodam. Telefon 81-176 — samo v soboto. M-4408
14 m² ZIDNIH PLOŠČIC (zelenih) za kopalnico, zelo ugodno prodam. Telefon do 14. ure: 21-553. M-4409
FIAT 126 P, letnik 1977, ugodno prodam. Tišina 46. M-4411
KRAVO, staro šest let, šest mesecev brejo, prodam. Jože Marič, Odranci 282. M-4412
FIAT 126 P, letnik 1980, in LADO 1500 SL, letnik 1976, prodam. Stara ulica 22 (blok), stanovanje 23 in 25, M. Sobota, telefon 23-029 ali 23-879. M-4413
VINOGRAD, SADOVNJAK, KLET in hišo, primerno za stanovanje, ter stiskalnico, blizu Ljutomera, ugodno prodam. Fanika Srnec, Sajmiště 25, Čakovec, telefon (042) 814-85. M-4414
DVE GRADBENI PARCELI v Murskih Črncih prodam. Jože Györek, Murski Črnci 45, p. Tišina. M-4415
TRAKTOR STEYR 15 KS z reduktorjem prodam. Karel Fartek, Šalamenci 79, p. Puconci. M-4416
TRAKTOR IMT 533 PRODAM. Šalamenci 30, p. Puconci. M-4417
TRAKTOR DAVID BRON, 42 KS, s koso in jermenico, ter traktor GÖLTNER, 16 KS, s koso in jermenico, prodam. Cezanjevci 17/A, p. Ljutomer. In-437
POHIŠTVO ZA SPALNICO, polico, prevlečeno z ultrapasom, primerno za televizor in radioaparat, klasična vratna krila (6 kosov) in dve peči za kurjenje z žagovino — rabljeno, prodam. Naslov v upravi lista. M-4388
TRAKTOR FERGUSON 540 s priključki (plugi, brane, obračalnik), prodam. Naslov na upravi lista. M-4392
KRAVO — po izbiri, prodam. Otovci 54, p. Mačkovci. M-4393
DVE KRAVI s teletoma in dve telici prodam. Naslov v upravi lista. M-4395
DRVA in žganje prodam. Hari, Gorica 69, p. Puconci. M-4418
STAREJŠO HIŠO z manjšim gospodarskim poslopjem na 50-arski parceli v Šalamencih 92 prodam. Interesenti se naj oglasijo v Bodoncih 33. M-4421
OSEBNI AVTO ZASTAVA 750, starejši letnik, po ugodni ceni prodam. Brezovci 54. M-4423
KRAVO s teletom prodam. Križevci 27 v Prekmurju. M-4425

GOSTILNA ŠTADLER — BAKOVCI vabi na
SILVESTROVANJE
Rezervacije s silvestrskim menujem 400 din. Igra ansambel ESTRADA.
Cenjenim gostom na voljo tudi posebna soba za zaključne družbe.
Vsem gostom, sovaščanom in poslovnim partnerjem želimo ZDRAVO IN SREČNO 1982. LETO ter se za obisk tudi v novem letu toplo priporočamo.

OSEBNI AVTO DACIA 1300, letnik 1974, obnovljen, prodam. Cena 40.000 din. Informacije: telefon 23-559 ali Kajuhova 6 — po 15. uri. M-4426
NOVEJŠO HIŠO (štirisobno) s pripadajočim gospodarskim poslopjem in 1 ha zemljišča pri hiši, ob glavni cesti na Goričkem, prodam. Naslov v upravi lista. M-4427
BOROVE IN SMREKOVE HLODE ter borov les za ostrešje, dolžina 7,40 m, prodam. Robert Novak, Bakovci, Cvetna 5, telefon 76-095. M-4428
NEDOGRAJENO HIŠO na Prešernovi ulici v Murski Soboti, prodam. Informacije po 13. uri: Lendavska 37, Murska Sobota. M-4429
GRADBENO PARCELO v Rankovcih (22 arov), prodam. Dankovci 26, p. Mačkovci. M-4430
SVINJO (250 kg) za zakol, prodam. Naslov v upravi lista. M-4431
KOMBINIRAN ŠTEDILNIK (plin-elektrika), prodam. Naslov v upravi lista. M-4432
STEYR 18 KS s priključki prodam. Beznovci 39, p. Bodonci. M-AK
10 PUJSKOV (do 15 kg), kravo, staro 9 let, pet mesecev brejo, prodam. Ema Granfol, M. Črnci 23. M-MM
VW 1300 zelo ohranjen — nemški — ugodno prodam. Glavica, St. Rozmana 6. tel. 22-059. M-MM
RENAULT — 4, dobro ohranjeno, prodam. Mirko Maček, Žepovci 67, p. Apače. M-4433
GRADBENO PARCELO z lokacijskim dovoljenjem v Jurju pri Rogašovcih prodam. Kajuhova 13, Murska Sobota — popoldne. M-4434
ZASTAVO 101, letnik 1973, prodam. Stanislav Toplak, Renkovci 141, p. Turnišče. M-4435
TRAKTOR STEYR, 28 KS, generalno popravljen, z novimi gumami, registriran do marca 1982, prodam. Črenšovci 147. M-4436
KRAVO s tretjim teletom brejo prodam. Tišina 66. M-4437
MOTORNO ŽAGO PRODAM. NASLOV V UPRAVI LISTA. M-4438
AVTO WARTBURG, letnik 1978, prodam. Dokležovje 15. M-4439
SEDEŽNO GARNITURO PRODAM. Telefon 21-445 — popoldan. M-4441

kupim

TRAKTOR FERGUSON 40 ali 50 z nakladalcem (Kombiniranim), kupim. Telefon 041 837-020. M-4382

sobe

OPREMLJENO SOBO v Gornji Radgoni oddam (v zimskem času) dvema fantoma. Naslov v upravi lista. M-OP

zaposlitve

DIMNIKARSKEGA POMOČNIKA ali priučenega delavca sprejmem. OD 12.000 din. Samska soba zagotovljena. Dimnikarstvo Jože Lovrenčič, Vipava 292. M-MM
KV PEKOVSKEGA POMOČNIKA takoj zaposlim. Hrana in stanovanje v hiši. Pekarna Vidic, Brata Rupar 9, Jesenice na Gorenjskem. M-MM
DIMNIKARSKEGA POMOČNIKA sprejmem. Za hrano in stanovanje preskrbljeno. Stanislav Arh, dimnikarski mojster, 61240 Kamnik. M-OP

FRANC POPIT, knjigovezница in uokvirjenje slik ter gobelinov, obvešča cenjene stranke, da so se preselili v novi lokal, ki je na dvorišču bivšega Bliska, Murska Sobota, Lendavska cesta 5.

Cenjenim strankam pa želimo SREČNO NOVO LETO 1982 ter se s svojimi storitvami tudi v novem letu toplo priporoča.

PRIDELOVALCEM OLJNIH SEMEN

Obveščamo cenjene stranke, pridelovalce oljnih semen, da začnemo s predelavo semen takoj po novoletnih praznikih. Vsem kmetovalcem in sovaščanom želimo srečno, ZDRAVO TER USPEHOV POLNO NOVO LETO 1982, se jim zahvaljujemo za zaupanje ter se tudi v novem letu toplo priporočamo.

Franc Cipot
oljarna
Krog 136

Dragemu sinu FRANCU BERTALANIČU iz Večeslavec, ki je na odsluženju vojaškega roka, želijo v novem okolju vse najlepše, veliko dobrih prijateljev, predvsem pa lepe praznike ter zdravo, srečno in zadovoljno NOVO LETO 1982 — mama, oče, brat Štefan z Majdo ter brat Jože z družino.

razno

»KNJIŽNI DAR« — Izšla je redna letna knjižna zbirka Prešernove družbe s koledarjem za leto 1982. Zbirka petih knjig v broširani izdaji stane 350 din, vezanih (broširan je le koledar) pa 450 din. Naročite jo lahko v najbližji knjigarni, pri poverjeniku družbe ali naravnost na naslovu: Prešernova družba, Borsetova 27, Ljubljana. M-MM
Anton Puconja, Babinci 30, p. Ljutomer išče pošteno žensko ali družino, katera bi ga vzela v oskrbo k sebi ali bi ga šla oskrbovat na njegovo posestvo na Kamenščaku. Plačilo po dogovoru ali pismeno. S primernimi pogoji pa posestvo na Kamenščaku proda ali preda oskrbniku. In-434
DVOINPOLSOBNO stanovanje z odločbo v Murski Soboti zamenjam za enako ali podobno v Ljubljani. Naslov v upravilista. M-4419
ZDOMCI!
SELITVE OPRAVLJAM ZANESLJIVO. Informacije: telefon 72-912. M-4420

VESTNIK

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/I — Ureja uredniški odbor:

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport). Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Göntér Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I — Telefon: novinarji 21 232, 21 064 in 21 383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21 064 in 21 383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74 597, dopisništvo Lendava tel. 75 085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81 317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 375,00 din, polletna 188,00 din, letna naročnina za inozemstvo 875,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 500,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900—603—30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100—620—000112—25730—30—4—01176 — Cena posamezne številke 10,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Že tri leta te zemlja krije,
v gomili tihi mirno spiš,
srce ljubeče več ne bije
in ti se več ne prebudiš

V SPOMIN

Janezu Hariju

iz Križevec v Prekmurju

Čas hiti, toda spomin nate še živi. Težko je spoznanje, da te ni več med nami in da je ostal naš topli dom za vedno prazen. Vsem, ki se ga še spominjate in obiskujete njegov grob — iskrena hvala.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Iskrena hvala vsem, ki ste poznali in imeli radi našo ljubo

Milko Menhart

roj. Jurkovič

ter vsakemu posebej, ki ste s toplo besedo, cvetjem, odpetimi žalostinkami, z besedami sožalja ter s spremstvom ob slovesu počastili njen spomin.

NJENI

OSMRTNICA

V globoki žalosti sporočamo, da nas je v letalski nesreči zapustila naša draga

Irena Celec-Rozina

roj. na Gorici,

ki je živela v Ljubljani

Ohranili jo bomo v lepem in trajnem spominu!

VSI NJENI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega in dobrega moža, očeta in starega očeta

Viljema Kozica

iz Peskovec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti.
Lepa hvala g. župniku za pogrebni obred, predstavniku KS Petrovci za lepe poslovilne besede ter domačim pevcem za odpete žalostinke.

Peskovci, 10. december 1981

Žalujoči: žena Vilma, hčerki Vilmica in Gizela z družinama ter sin Vili z družino

---

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, brata in dedka

Jožeta Korena

iz Gaberja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter sočustvovali z nami. Posebna zahvala župniku Jožetu Bernadu in Francu Režonju ter pevskemu zboru.

Gaberje, 13. 12. 1981

ŽALUJOČA DRUŽINA

Ni več tvojega smehljaja,
pozdrava ne, ne toplega pogleda . . .

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je nepričakovano in za vedno zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Ivan Gjerkeš

iz Nedelice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali vence in cvetje, izrekli sožalje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala g. župniku in kaplanu za pogrebni obred, pevkam in pevcem KUD Štefan Raj iz Turnišča za odpete žalostinke, s katerimi so skušali ublažiti našo bolečino in žalost.

Žalujoči: žena Terezija, hčerka Marija z možem Antonom, ter vnuka Jože in Avgust z ženama

---

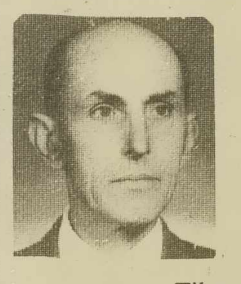

Smrt se izlila je v bledo obličje,
pogled je zaplaval v neznani spokoj,
ni več trpljenja, ni bolečine,
življenje je trudno končalo svoj boj

ZAHVALA

Tiho, mirno in brez slovesa ter poln upanja v prihodnost, nas je v 74. letu starosti po nesreči in daljši bolezni za vedno zapustil naš ljubljeni mož, skrbni oče, stari oče, brat, zet, ujec in svak

Alojz Marič

iz Murskih Črnec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in dobrim sosedom, ki ste nam v težkih trenutkih nesebično pomagali, z nami sočustvovali ter vsem, ki ste dragega pokojnika spremljali na njegovi prerani zadnji poti, poslednjič počastili spomin na njega ter mu poklonili številne vence in šopke, nam pa izrekli sožalje. Posebna hvala osebju kirurškega oddelka soboške bolnišnice za vso požrtvovalnost in nego ter pomoč v najtežjih trenutkih. Prisrčna hvala vsem, ki ste mu nudili pomoč v zadnjih trenutkih življenja, g. župniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.
Iskrena hvala kolektivu Veletrgovine Potrošnik in govorniku vaškega odbora za ganljive besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

M.Črnci, 4. 12. 1981

Žalujoči: žena ter Jože in Alojz z družinama

ZAHVALA

Ob nenadni, boleči izgubi našega dragega moža, očeta, brata in strica

Ivana Stanka

iz Žižkov

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebna hvala medicinskemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu za lajšanje bolečin ter duhovniku za pogrebni obred, gasilskemu društvu iz Žižkov in Trnja za spremstvo, govornikoma za poslovilne besede, pevcem za odpete žalostinke, kolektivom Beltinke Beltinci, TOKA iz Žižkov, Gradisa iz Raven na Koroškem in Gradbenega finalista iz Maribora.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Rozalija, sinova Franc in Jože z družinama, hčerki Marija in Agata z družinama, sin Ivan, sestra Cecilija in ostalo sorodstvo

---

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi naše drage žene, mame, sestre, stare mame in prababice

Marije Miholič

roj. Horvat
iz Černelavec

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali ter vsem, ki ste drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje ter nam izrekli sožalje.
Prisrčna zahvala tudi g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete pesmi, godbi na pihala iz Bakovec za odigrane žalostinke in govorniku za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Černelavci, 11. decembra 1981

Žalujoči: mož Ludvik, sin Geza, hčerki Irena in Angela z družinama, brat z družino ter ostalo sorodstvo

---

ZAHVALA

Ob nepričakovani izgubi dragega moža, očeta, tasta, brata, svaka in dedka

Franca Toplaka

mlinarja v pokoju iz Noršinec

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali, vsem darovalcem cvetja in vencev ter vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti.
Zahvaljujemo se DO Intes TOZD Mlinopek, EDO IMP Panonija, SOZD Iskra TOZD MSO, duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, gasilskemu društvu Noršinci in predstavniku KS.

VSI NJEGOVI

VESTNIK IN RADIO MURSKA SOBOTA

!!! VABIMO K SODELOVANJU

V uredništvu domače radijske postaje ekipa novinarjev in sodelavcev že pripravlja posebno novoletno oddajo, ki bo v petek, 1. januarja 1982, od 13.00 do 17.00. Oddaja bo neposredna, k sodelovanju pa seveda že sedaj vabimo tudi poslušalce, prav tako pa tudi vse bralce Vestnika.

Kaj pripravljamo? Med številnimi pogovori in reportažnimi zapisi bodo prepletena živa javljanja naših reporterjev iz vseh štirih pomurskih občin, skušali se bomo pogovarjati z ljudmi, ki so najdaljšo noč v letu prebedeli na delovnih mestih, oglasili se bodo naši humoristi (tokrat na poseben način!), na obisku bomo v . . . Kaj bi vam že sedaj povedali vse! Dodajmo le, da smo poskrbeli seveda tudi za praznični glasbeni spored, v njem pa ne bo manjkalo lepih melodij za staro in mlado.

In presenečenja? Tudi teh bo kar precej, predvsem pa-če nam boste seveda prisluhnili — Lahko sodelujete v nagradnih ugankah.

Pritegniti pa želimo tudi vse tiste poslušalce (in teh ni malo!), ki doma še nimajo telefona in zato lahko sodelujejo preko domačega tednika Vestnika. Do 28. decembra 1981 nam pošljite kupon (na katerega napišite svoj točni naslov, izrežite in nalepite na dopisnico in pošljite na naslov: Vestnik, Titova 29/I, 69000 Murska Sobota s pripisom »novoletna igra«) s točnimi odgovori, med pravilnimi odgovori pa bomo izžrebali tri nagrajence.

1. nagrada: brezplačna udeležba na tradicionalnem Vestnikovem vlaku 1982,
2. nagrada: enoletna naročnina za Vestnik,
3. nagrada: polletna naročnina za Vestnik.

NAGRADNO VPRAŠANJE:

Domači tednik Vestnik za 20 tisoč zvestih naročnikov vsako leto pripravi posebno presenečenje izlet s tradicionalnim Vestnikovim vlakom

KUPON

Ime in priimek _____

Kraj _____ **Pošta** _____

ODGOVOR: _____

_____

Sprašujemo, kolikokrat in kam je uredništvo doslej organiziralo Vestnikov vlak?

POMEMBNA PRIDOBITEV ORGANOV ZA NOTRANJE ZADEVE

„NE GRE ZA PISARNE"

SLOVESNOSTI SE JE UDELEŽIL TUDI REPUBLIŠKI SEKRETAR ZA NOTRANJE ZADEVE TOMAŽ ELTL

V Murski Soboti so v petek slovesno odprli novo zgradbo organov za notranje zadeve. Načelnik UNZ Lojze Špindler je ob tej priložnosti povedal, da se je potreba po izgradnji primernih prostorov pred petnajstimi leti, ko je bila ustanovljena uprava javne varnosti. V preteklih letih so iskali rešitve, saj je kolektiv delal v neprimernih prostorih. Pristojni republiški organi so naposled predložili skupščini SRS, da med drugimi potrebnimi objekti upravnih in pravosodnih organov zagotovi sredstva tudi za novo poslovno stavbo v Murski Soboti. Pravočasna priprava stavbnega zemljišča in gradbeno-tehnične dokumentacije je omogočila, da so se ob koncu lanskega leta lotili gradnje. Projekti so delo strokovnih delavcev Projektivnega biroja Murska Sobota, glavni projektant pa je bil dipl. inž. arh. Vlado Goldinski. Inženiring z gradbenim nadzorom je prevzel Zavod za ekonomiko in urbanizem Murska Sobota, nadzorno službo pa je vodil inženir Radule Staševič. Izvajalec gradbenih, obrtniških in instalacijskih del je bil Konstruktor, TOZD Gradbeništvo Pomurje Murska Sobota s svojimi kooperanti, od katerih sta obsežnejša dela izvajala Lesna predelava in Blisk Murska Sobota. Vodja gradbišča je bil Mirko Krušlin. Tovariš Špindler je posebej poudaril tesno sodelovanje med investitorjem in izvajalci in sprotno razreševanje porajajoče se problematike, kar je seveda imelo dober učinek: objekt so zgradili v dogovorjenem času. Sicer pa je stavba organov za notranje zadeve v Murski Soboti stala 76 milijonov dinarjev, od tega je republika zagotovila 73 milijonov dinarjev, občina Murska Sobota pa je poravnala stroške za odkup zemljišča in njegovo komunalno ureditev.

»Vselitev v nove poslovne prostore je za naš kolektiv zelo pomemben dogodek. Vsa leta smo vestno opravljali svoje naloge, zdaj, ko so se nam delovni pogoji bistveno izboljšali, pa si bomo prizadevali, da bo naš prispevek za varstvo ustavne ureditve, zakonitosti ter varno delo in življenje delovnih ljudi in občanov tako v Pomurju kot v celotni naši samoupravni socialistični skupnosti, še večji,« je zagotovil tovariš Špindler.

Republiški sekretar za notranje zadeve Tomaž Eltl je ob otvoritvi poslovne stavbe organov za notranje zadeve v Murski Soboti v priložnostnem nagovoru dejal:

»S to lepo zgradbo zaključujemo v republiškem sekretariatu za notranje zadeve nekajletno intenzivno izgradnjo, obnovo delovnih prostorov za delavce organov za notranje zadeve. Ne gre za pisarne, ne gre za to, da bi bili v lepih zgradbah! Čas, ki ga živimo, ni naklonjen mirnemu in varnemu življenju ljudi in zato so potrebne nove, bolj sodobne naprave, s katerimi povečujemo učinkovitost naših delavcev in s tem seveda tudi upiranje vsemu tistemu, kar bi lahko naše ljudi v mirnem življenju in delu motilo.«

Po slavnostnih nagovorih in krajšem kulturnem programu, ki ga je pripravila skupina s srednješolskega centra v Murski Soboti, so si delavci organov za NZ in številni gostje iz vseh štirih pomurskih občin ogledali sodobne prostore.

Š. SOBOČAN

BAKOVCI

Prisrčno srečanje invalidov

V Bakovcih je bilo športno srečanje invalidov iz Bakovec in Društva za šport in rekreacijo invalidov Murska Sobota, ki ga je pripravilo društvo Partizan Bakovci. Invalidi so se pomerili v treh disciplinah, in sicer v streljanju, pikadu in šahu.

Srečanje je bilo izredno prisrčno, tako da so bili udeleženci zelo zadovoljni in si želijo več takih prireditev. Namen srečanja ni bil zmagati, temveč je pomenilo sprostitev in zbliževanje invalidov, ki so v večini preveč zaprti vase ali med štiri zidove. To je poudarila predstavnica krajevne skupnosti Bakovci, hkrati pa dodala, da so mladi nenehno ob njih. Tako srečanje kot spodbudne besede so vsekakor nova spodbuda za nadaljnje delo tako društva za šport in rekreacijo invalidov, kakor tudi invalidov Bakovec. Zato bi jih morali posnemati tudi ostali.

F. M.

Udeleženci srečanja v Bakovcih — invalidi društva za šport in rekreacijo invalidov iz Murske Sobote in invalidi iz Bakovec.
Foto: D. Antolin

LENDAVA

Letos le 190 novih zaposlitev

V lendavski občini ocenjujejo, da je zaradi zaostrenih pogojev gospodarjenja prišlo do bistveno počasnejše rasti zaposlovanja, saj z resolucijo načrtovana 4,5-odstotna rast zaposlenosti ne bo uresničena. Temeljne organizacije združenega dela so svoje plane zaposlovanja uresničile le 50-odstotno in nič ne kaže, da bi se ta odstotek do konca leta popravil. Največ dodatnih zaposlitev so realizirale TOZD s področja industrije, Gorenje-Varstroj, INDIP, Planika, zmanjšanje zaposlenosti pa ugotavljajo v Elmi in TOZD VARIS delovne organizacije Gorenje-Varstroj. Temeljne organizacije združenega dela s področja negospodarstva so uresničile svoje programe zaposlovanja le z nekaj nad 38 odstotki, kar pa je tudi v skladu z resolucijskimi prizadevanji, da naj bi zaposlenost v negospodarstvu rasla počasneje kot v gospodarstvu. Temeljne organizacije združenega dela so dale pred kratkim tudi svojo oceno izpolnitve planov zaposlovanja do konca letošnjega leta. V tej oceni je povedano, da se bo letos v občini zaposlilo le okoli 190 novih delavcev, da bo torej stopnja rasti zaposlenosti le 2,9 namesto 4,5 odstotka. Resolucija o družbenoekonomskem razvoju občine v prihodnjem letu predvideva manjšo stopnjo rasti zaposlenosti, le 2 do 3 odstotke, vendar pa bo kot kaže ob sedanjih težavah lendavskega gospodarstva še to težko uresničiti, saj ni predvidenih večjih naložb, razen v obrat LEK, ki bo zaposlil kakih 150 delavcev.

Jani D.

Na dobri zemlji bo gradnja zelo draga

Tudi v lendavski občini je opaziti, čeprav ne v takšni meri kot drugje, da se nekatere parcele z najboljšo zemljo spreminjajo v zazidalne, se torej koristijo za gradnje, s tem pa se zmanjšuje zemljiški fond. Da bi takemu početju naredili konec, so se v občini odločili za povišanje odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč in gozdov. Če bo torej koga zamikalo, da bi dobro zemljo hotel spremeniti v zazidalno parcelo, bo segel globoko v žep, saj zakon o kmetijskih zemljiščih zvišuje odškodnino, ta pa ne sme biti manjša od 20 din za kvadratni meter. Odškodnina se plačuje kmetijskozemljiški skupnosti, ta pa 15 dinarjev odvaja Zvezi vodnih skupnosti Slovenije. Ta sredstva se sicer uporabljajo za razvoj kmetijstva. Morda bo večja odškodnina preusmerila gradnjo na kmetijsko manjvredna zemljišča. V lendavski občini vsaj menijo tako.

Jani D.

Večje vlaganje v vodnogospodarske objekte

Dokaj ugoden dotok sredstev, saj se je v rebalansu finančnega načrta splošni vodni prispevek zvišal za 10,4 milijona dinarjev, je omogočil skoraj v celoti uresničitev program del na vodnogospodarskem področju. To so med drugim ugotovili na skupščini območne vodne skupnosti za vodno območje Mure, ki je bila v Murski Soboti, in na kateri so delegati pregledali rezultate v letošnjem letu ter se dogovorili za naloge v prihodnjem letu.

Iz poročila izvršnega odbora in razprave je moč potegniti zaključek, da je 112,5 milijona dinarjev prihodkov omogočilo znatno preseganje načrtovanega, kar velja zlasti za vrednost investicij, ki so v letu 1981 znašale več kot 27 milijonov dinarjev. Veliko pozornosti so namenili vsem področjem vodnogospodarske dejavnosti ob reki Muri in njenih pritokih, še posebej pa so ogromna sredstva dana za boljšo vodooskrbo prebivalstva, sofinanciranje melioracijskega kompleksa in podobno. Hkrati pa so ugotovili, da se melioracijski objekti v Pomurju za zdaj dovolj ne vzdržujejo, čemur bo treba v prihodnje posvetiti posebno skrb. Zgrešeno je tudi določeno opuščanje agrotehničnih ukrepov, saj to onemogoča boljše izkoriščanje kmetijskih zemljišč.

Sicer pa so delegati sprejeli finančni načrt območne vodne skupnosti Mura za leto 1982, v okviru katere bi se naj zbralo okrog 171 milijonov dinarjev. Predvidevajo namreč znatno večje vlaganje sredstev v investicije, s čimer bodo omogočili hitrejše izvajanje hidromelioracijskih del v Pomurju ter izgradnjo zadrževalnikov za preprečevanje nevarnosti pred poplavami. Samo za vzdrževanje nižinskih vodotokov bodo porabili okrog 56 milijonov dinarjev. Ob tej priložnosti pa so delegati tudi podprli sklep o uskladitvi tarif vodnih prispevkov za prihodnje leto, kar velja tudi za pravilnik o obratovanju in vzdrževanju akumulacije Blaguš na Blaguškem potoku pri Vidmu ob Ščavnici in akumulacije Negova v gornjeradgonski občini.

Milan Jerše

ŽIVLJENJE IN DELO V JLA — Takšen je naslov nadvse zanimive razstave fotografij iz vojaškega življenja, ki je odprta v prostorih kluba mladih v Murski Soboti. Foto: A. Abraham.

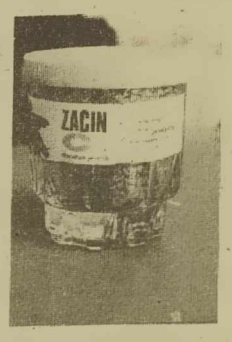

OB VSAKEM OBROKU HRANE — ZAČIMBE ZAČIN C

ZAČIN C

CENTRO proizvod
Prehrambena industrija Beograd